

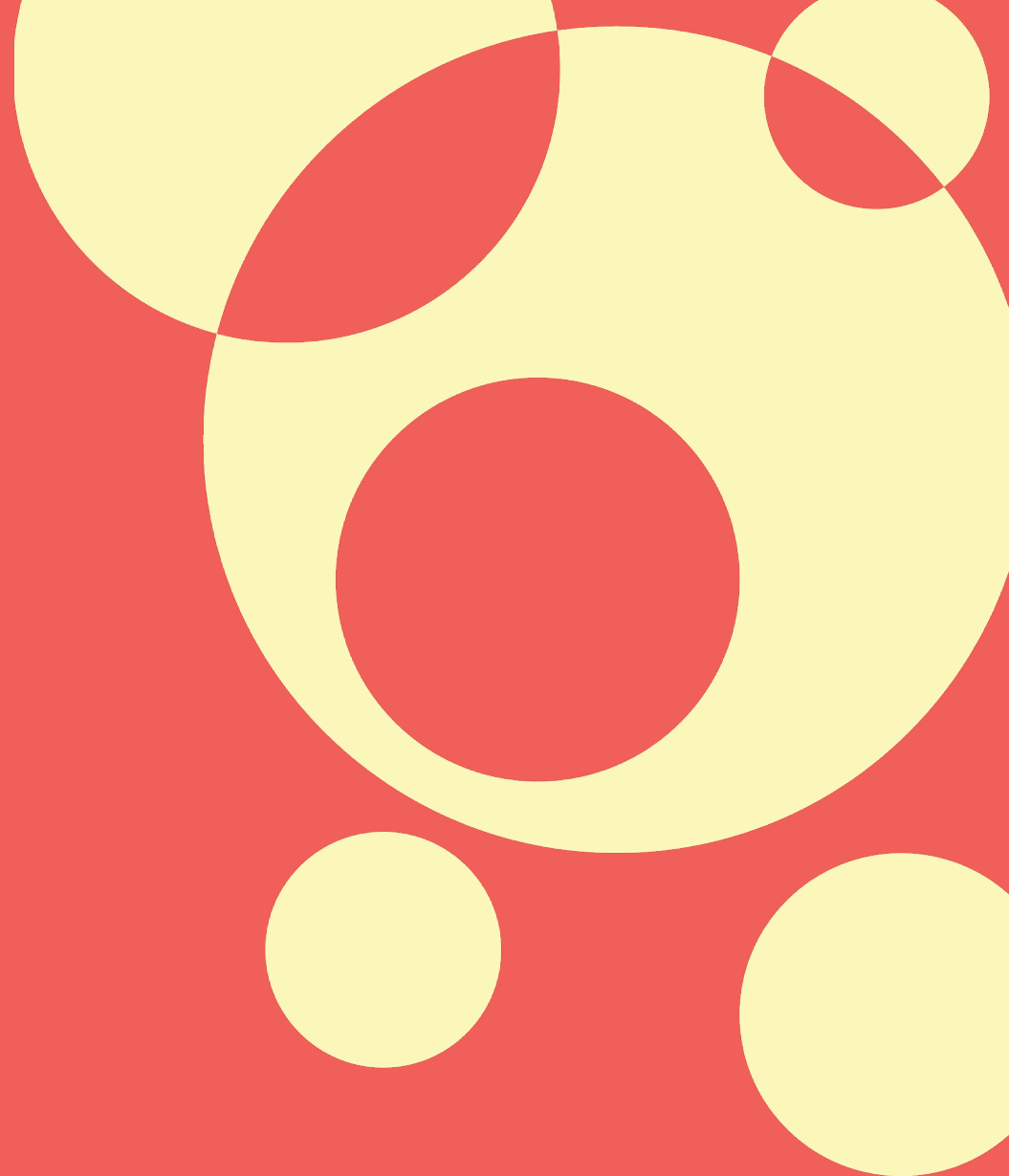

Opinion:

NORSK KORONAMONITOR

SAMMENSTILLING AV UTVALGTE INDIKATORER
TIL KORONAKOMMISJONEN FOR 2020-2021

JANUAR 2022

INNHOOLD

BAKGRUNN

1. SAMMENDRAG OG VURDERINGER	s. 04
2. DE UTVALGTE INDIKATORENE/SPØRSMÅLENE	s. 20
1. TILLIT TIL TILTAK	s. 22
2. TILLIT TIL INFORMASJON	s. 27
3. TILLIT TIL VAKSINETEMPO OG HELSEVESEN	s. 32
4. TILLTAKSTRØTTHET?	s. 37
5. PANDEMIENES VARIGHET - ÅPNINGSTEMPO OG IMPORTSMITTE	s. 42
6. PÅKJENNING, PSYKISK HELSE OG SÅRBARE GRUPPER	s. 52
7. ADFERD OG ETTERLEVELSE	s. 66
8. FLERE TEMA: ØKONOMI, KLIMA OG GLOBAL VAKSINERINGS	s. 80

BAKGRUNN

Fra den dagen myndighetene besluttet å stenge ned Norge og innføre nasjonale tiltak, igangsatte Opinion Norsk koronamonitor som et samfunnsansvarlig prosjekt og et nasjonalt feltarbeid rundt hvordan nordmenn opplever og håndterer pandemien, herunder endrer adferd, vurderer situasjonen/tiltak og håndterer hverdagen helsemessig, økonomisk og praktisk.

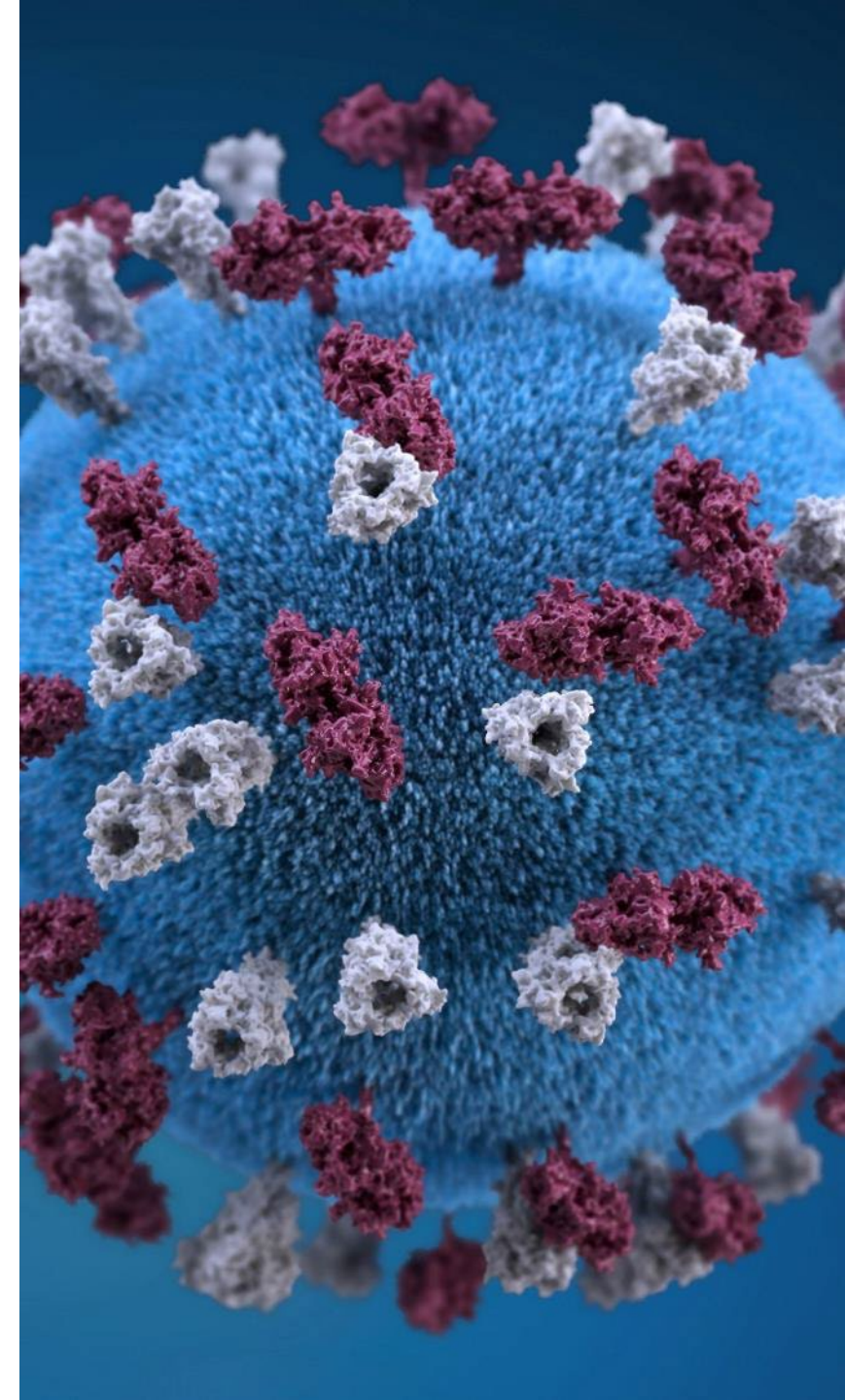
Norsk koronamonitor er en befolkningsundersøkelse som gjennomføres kontinuerlig (opptil daglig) siden 13. mars 2020. Datainnsamlingen gjennomføres i et representativt utvalg av befolkningen med automatisert telefonintervjuing. Totalt 148 000 respondenter er intervjuet i perioden mars 2020 til og med november 2021, som er grunnlaget for denne rapporten.

Resultater publiseres fortløpende på www.koronamonitor.no hvor ca. 270 ulike formidlingsartikler er publisert p.t.

I denne rapporten presenteres utvalgte spørsmål/indikatorer som Koronakommisjonen har identifisert som relevante, samt presenterer disse med tidsserier. Det er også foretatt enkelte tilleggssanalyser, samt benyttet øvrige indikatorer i denne sammenheng.

Rapporten er utarbeidet av Nora Clausen, Ola Gaute Aas Askheim, Reidar Dischler og Jostein Solvær Danielsen i Opinion.

Ansvarlig for Norsk koronamonitor i Opinion er seniorrådgiver og partner Nora Clausen, nora@opinion.no, 984 03 047.

1 SAMMENDRAG OG VURDERINGER

Sammendrag og vurderinger

Høy grad av tillit er et kjennemerke for Norge generelt og i pandemien spesielt. Tillit er igjen en suksessfaktor i et lands håndtering av pandemien. Det bidrar til høy vaksinedekning, det bidrar til effektiv samhandling og er kostnadseffektivt, samt det hemmer spredning av koronavirus i samfunnet.

Gjennom hele pandemien har nordmenn hatt høy tillit til myndighetene. Det gjelder fortsatt. Helt i starten av pandemien var tilliten mer «uforbeholden», men tilliten svekkes noe over tid og spesielt i perioder når befolkningen er usikre på om myndighetene har kontroll på pandemien og på om åpningstempoet er riktig. I tillegg er det tegn på svekket tillit på slutten av året 2021, etter at smitten og innleggelse økte kraftig etter full gjenåpning og det etter hvert ble innført nye tiltak.

Tiltakstrøtthet

I samfunnsdebatten og gjennom hele pandemien snakkes det ofte om økt «tiltakstrøtthet». Både myndigheter, politikere generelt, media og kommentatorer benytter begrepet. Men begrepet er hverken presist, samt benyttes kanskje oftest i perioder hvor dette i liten grad er tilfelle, samt

gir grunnleggende sett et feilaktig bilde av nordmenns håndtering, holdninger og etterlevelse under pandemien.

Selv om vi alle selvsagt er lei av pandemien og ønsker oss en hverdag uten korona, betyr ikke det at nordmenn i hovedsak er negative til tiltakene, ikke ser behovet for dem eller lar være å følge dem. Befolkningen viser seg ofte under pandemien heller å være strengere enn myndighetene på innføring og opprettholdelse av tiltak.

I gjennomsnitt under pandemien sier 20 prosent seg enig i påstanden *Jeg synes at retningslinjene myndighetene har innført for å begrense koronasmitte er for strenge*. To av tre nordmenn er uenig (67 prosent), mens resten svarer verken eller.

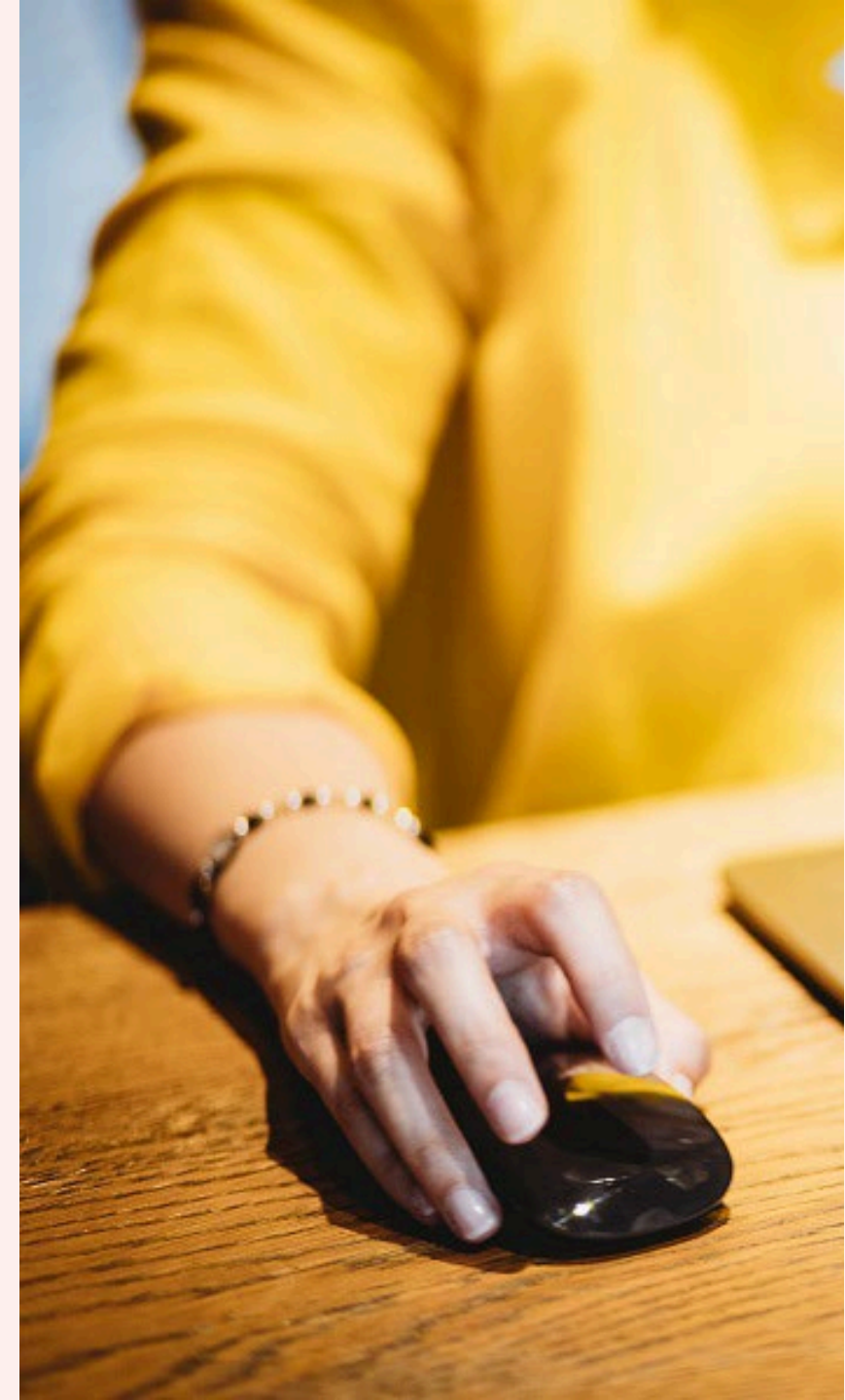
Omtrent like mange (21 prosent) sier seg enig i at *påkjenningen på det norske folk er blitt for stor til at myndighetenes tiltak for å begrense koronasmitte kan forsvares*. Over halvparten (54 prosent) er uenig, mens resten svarer verken eller. Likevel er det 5 prosentpoeng flere som sier seg enig i pandemiåret 2021 enn i 2020 (24 mot 19 prosent).

I all hovedsak har nordmenn flest gjennom hele pandemien fulgt, eller prøvd å følge, nasjonale råd og tiltak.

Samtidig skal det sies at hver tredje nordmann (32 prosent) oppgir under pandemien at de synes det er vanskelig å vite om de til enhver tid følger retningslinjene som gjelder. Andelen som synes dette, økte med 4 prosentpoeng fra 2020 til 2021.

Eksempler på mer mangelfull etterlevelse av råd og tiltak kan for eksempel være at det er lite som tyder på at husstander er i mer formell karantene eller isolasjon i etterkant av typiske ferier (sommerferie, høstferie, juleferie og påske) enn ellers, bruken av hjemmekontor i arbeidslivet økte ikke alltid etter at myndighetene ga råd eller påbud om det. Ei heller valgte særlig mange å laste ned Smittestopp, spesielt etter at første forsøk med å utvikle en app havarerte.

Nei til åpne grenser

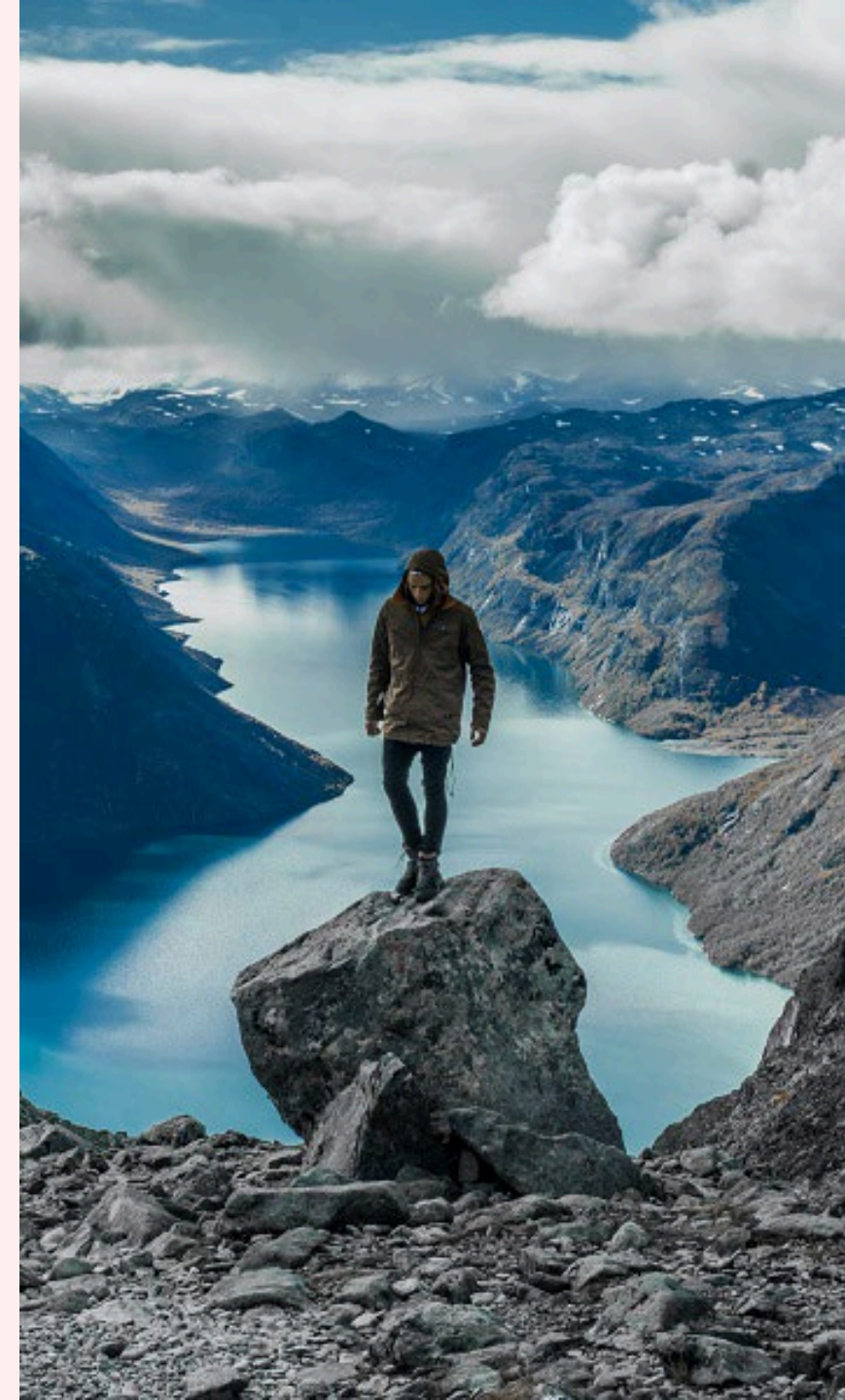
Nordmenn stod på ingen måte på barrikadene for å åpne grensene da myndighetene nettopp gjorde det sommeren 2020; de var heller skeptiske til mer importsmitte. Riktignok ble nordmenn noe mer positive sommeren året etter (2021).

Tre av fire nordmenn (75 prosent) mente i juni 2020 at det ikke burde åpnes opp for at flere utenlandske turister skulle kunne besøke Norge. Nordmenn flest valgte Norgesferie, eller droppet/utsatte ferie. I september samme år oppga kun 8 prosent at de kom til å reise til utlandet i løpet av året, og andelen falt deretter ytterligere. Tendensen repeterte seg også i 2021.

Ni av ti nordmenn (93 prosent) mente også allerede i oktober 2020 at det burde innføres obligatorisk testing på grensen – noe myndighetene først sa nei til, men gjorde først lenge etterpå (januar 2021).

Allerede i januar 2021 og før den tredje smittebølgen kom, antok tre av fire (77 prosent) at sommerferien kun ble i Norge. Andelen økte deretter.

I forkant av sommerferien i 2021 (juni) mente 73 prosent at det ikke burde åpnes opp for flere utenlandske turister til Norge og 83 prosent forventet selv å ta Norgesferie. I begynnelsen av juni ba myndighetene fortsatt nordmenn om å unngå unødvendige reiser til utlandet, men varslet etter hvert at reiserådene i Europa ble opphevet 5. juli.

Munnbind

Munnbind er blitt et vanlig «antrekk» i Norge og kom opprinnelig mer i bruk på grunn av folks egen adferd enn nasjonale råd. Allerede før sommeren i 2020 var en av tre nordmenn (33 prosent) positive til å bruke munnbind (på dette tidspunktet anbefalte ikke helsemyndighetene munnbind, men snarere advarte mot falsk trygghet og feilbruk), som økte til et flertall før myndighetene i august varslet bruk av munnbind i visse situasjoner¹. Folks villighet til å bruke munnbind har deretter økt, og toppet seg i april i 2021 hvor 80 prosent var positive.

Øl og fotball

Det var bred støtte i befolkningen i alle landsdeler da regjeringen innførte skjenkestopp fra midnatt i hele landet den 7. august 2020². I januar i 2021 var det heller ikke flertall i befolkningen for å oppheve det nasjonale forbudet mot skjenking av alkohol³, selv om Stortinget nettopp gjorde det, og få dager før ny lockdown av Østlandet og ny mutert villsmitte.

Nesten annenhver nordmann (45 prosent) svarte ja på om de synes at det er en riktig beslutning å vente med å gjenåpne breddefotballen (resterende andel av befolkningen fordelte seg likt mellom å si nei eller vet ikke), etter at regjeringen varslet 7. august 2020 dette, og samfunnsdebatten var intens med idrettens organisasjoner og interessenter.

¹ Norsk koronamonitor, 7. august 2020: «[Nordmenn flest er positive til munnbind og nedbremsing](#)»

² Norsk koronamonitor, 21. august 2020: «[Tommel opp for skjenkestopp](#)»

³ Norsk koronamonitor, 20. januar 2022: «[Ikke flertall for å oppheve skjenkestopp](#)»

Økonomiske konsekvenser og tillit

I løpet av pandemien sier en av fire nordmenn (25 prosent) at de er bekymret for deres personlige økonomi som følge av pandemien. 61 prosent er uenig, mens 15 prosent svarer verken eller. Andelen som er bekymret var høyest ved nedstengningen i mars 2020 (34 prosent) og nådde aldri samme høyder igjen. Tross svingninger har gjennomsnittstallene vært ganske stabile igjennom pandemien, men siste halvår i 2021 har bekymringene for personlig økonomi vært lavere (med unntak av desember som ikke er omfattet i rapporten). Likevel viser tall for 2021 at befolkningen med innvandrerbakgrunn ligger 12 prosentpoeng høyere enn befolkningen uten innvandrerbakgrunn i bekymring for personlig økonomi.

Andelen i befolkningen som sier at de er bekymret for den norske økonomien som følge av pandemien, er enda høyere, hvor 46 prosent er bekymret. 26 prosent er uenig, mens 27 prosent svarer verken eller. Andelen som er bekymret har likevel falt noe over tid, og er klart lavere i 2021 sammenlignet med 2020.

Omtrent annenhver i befolkningen (49 prosent) sier at de har tillit til at regjeringens har satt i verk de nødvendige økonomiske tiltakene for å begrense skadevirkningene på norsk økonomi. Tilliten har vært svakt

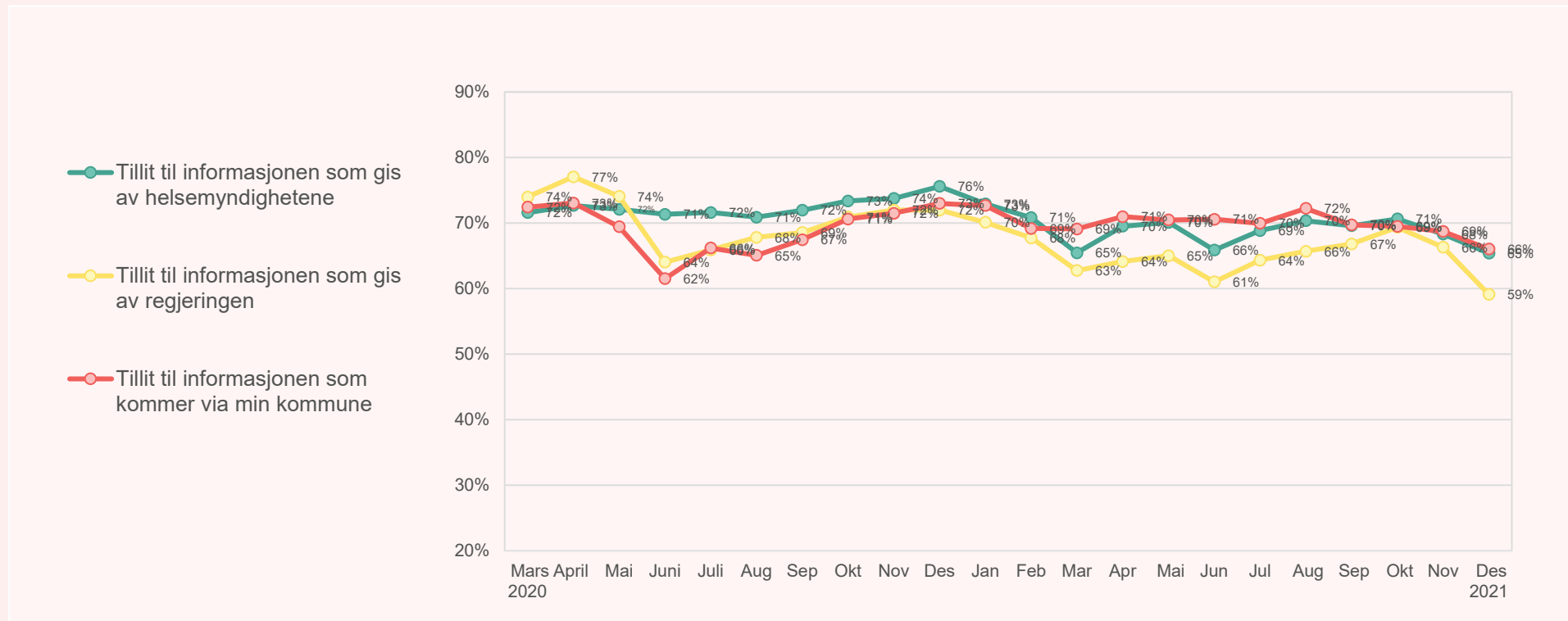
fallende over tid, med noen svingninger. Tilliten var høyest i startfasen av pandemien, men også ganske høy siste halvår av 2021 (med unntak av desember som ikke er omfattet i rapporten).

Tilliten handler ikke kun om tiltakspakker, men også i hvilken grad befolkningen er optimistisk eller pessimistisk i vurderinger av norsk økonomi og konsekvenser som pandemien og ulike tiltak har på økonomien generelt og ulike næringer spesielt, herunder folks vurdering av egen økonomi.

Tilliten til regjeringens økonomiske tiltak, ligger gjennomgående lavere enn tillit til informasjon som gis av regjeringen. Tilliten til informasjon fra regjeringen var på sitt høyeste i april 2020 og på sitt laveste i desember 2021 (se under for tillit til informasjon over tid).

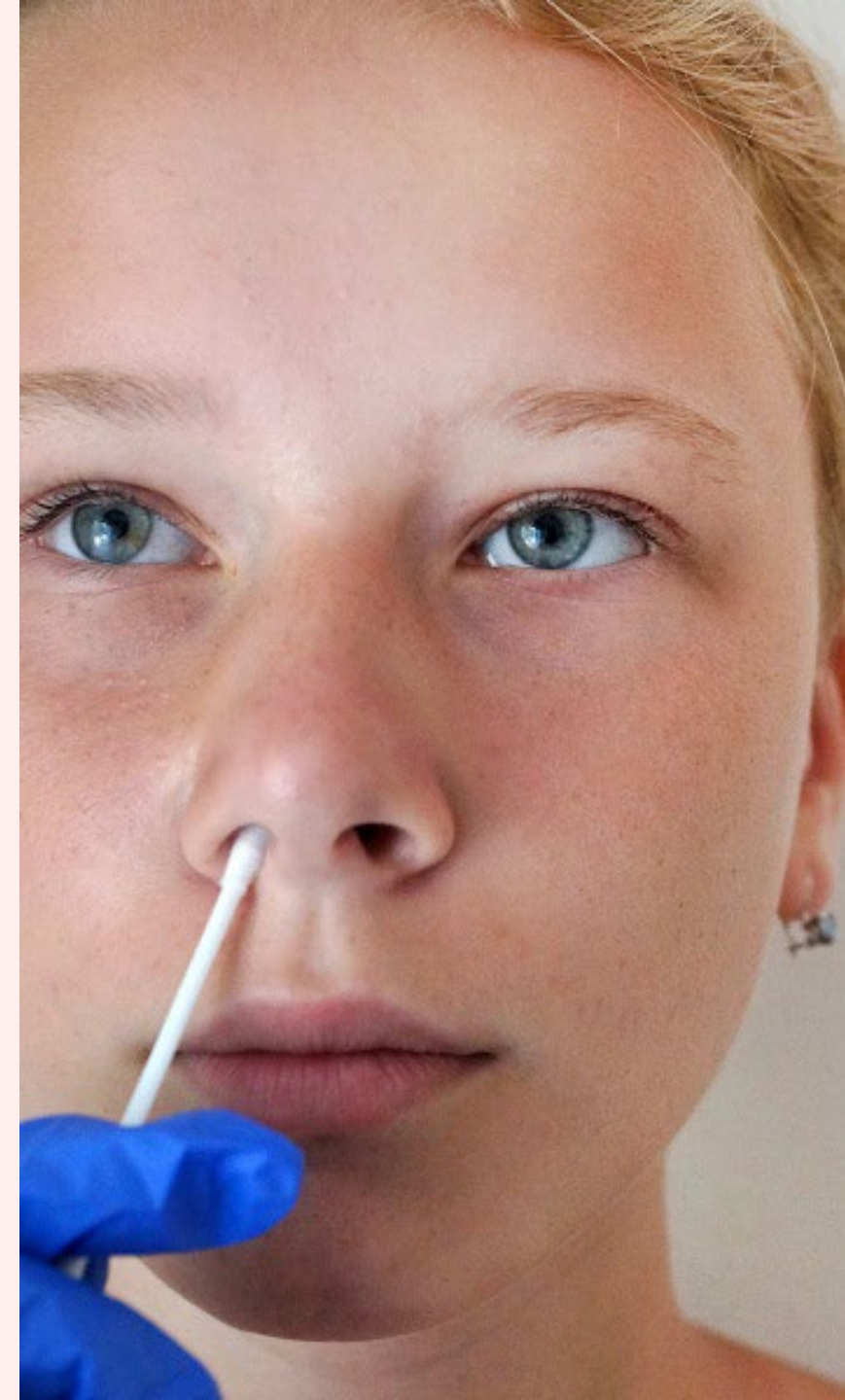
Tillit til informasjon fra regjering, helsemyndigheter og kommuner over tid

Nordmenn er ikke som før

Det er kanskje lett å glemme. Men pandemiens varighet har medført at alle har lært noe og erfart ulike sider av pandemien og litt mer hver dag. Nordmenn er ikke like, ikke alle følger nyheter, pressekonferanser, smittetall eller siste justerte endringer i tiltak, men det skal vanskelig gjøres å ikke finne noen med betydelig kompetanse på pandemi.

Det er barn som har levd hele sitt liv i pandemi. Folk som har observert endringer i egen og andres adferd hundrevis av ganger i kollektivtransporten. Mennesker med underliggende sykdommer som har måtte tilpasset seg helt nye rutiner i hverdagen. Folk med dårlig hørsel som må kommunisere med en meters avstand. Folk som vet hvordan kompensasjonsordningene fungerer når du er daglig leder, men snakker dårlig norsk. Eller er ballettdanser uten publikum på høyden av en kort karriere. Det er servitører som er toptrent i hvilke smittevernstiltak som fungerer eller ikke. Folk som vet hva karantenehotell egentlig er, eller har erfart hva russetid i pandemi er, digital undervisning eller strengt tatt har gjennomført en komparativ studie av ulike lands regelverk mitt i ferien. Norge har fått millioner av pandemieksperter og det er verdt å spørre dem til råds.

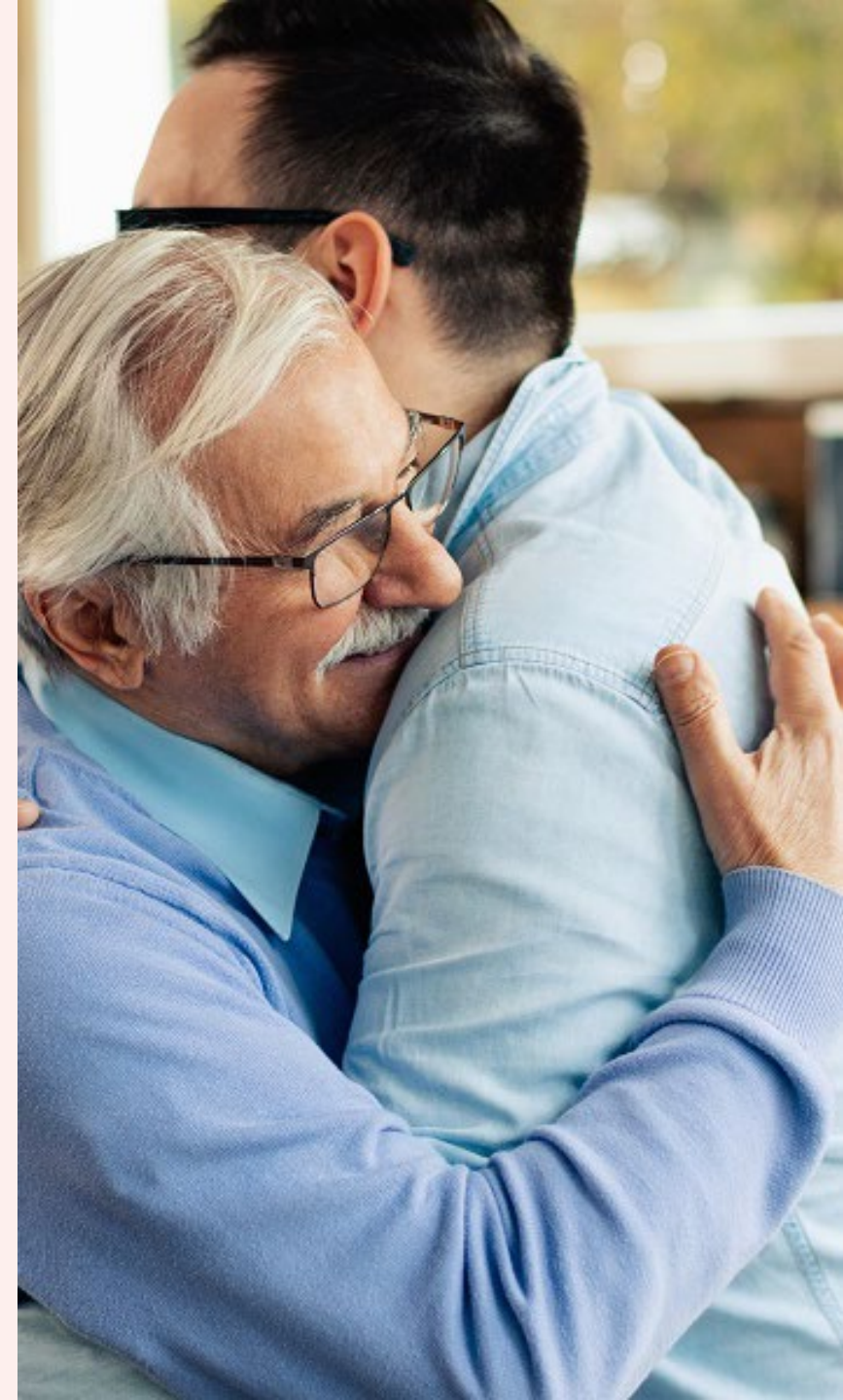
Pandemihåndtering med folket på laget

Tillit har vært ansett som en viktig suksessfaktor i pandemien. Kanskje har tilliten blitt høyere nettopp fordi politikere, media og samfunnsdebatten har hatt mulighet til å bedre forstå befolkningens syn på pandemien, og langt på vei også forholdt seg til den?

Norsk koronamonitor og andre befolkningsmålinger representerer i så fall et viktig læringspunkt som bør adresseres. I tradisjonell lineær kommunikasjonstenkning handler det om at myndighetene er avsender av informasjon og befolkningen er «passiv» mottaker. Dette preget myndighetenes opprinnelige strategier. Det å innhente data i befolkningen og formidle dem i samtid¹, har ikke minst demonstrert at folket – uttrykt som et representativt gjennomsnitt av befolkningen – er en viktig kunnskapsbase og korrektiv i utformingen av tiltak og strategier, samt kommunikasjonen rundt dette. Befolkningsundersøkelser har bidratt til å gi folket «en stemme» i pandemihåndteringen, hvor myndigheter, eksperter, media og interesseorganisasjoner ellers ville satt dagsorden alene.

Myndigheter både nasjonalt og kommunalt har i løpet av pandemien i stor grad tilpasset kommunikasjonen basert på løpende kunnskap om befolkningens vurderinger og adferd. Det skaper tillit. Tillit gir resultater.

¹ Norsk koronamonitor fra Opinion ble etablert som et samfunnsansvarlig prosjekt parallelt med at Norge stengte ned i mars 2020. Resultater fra målinger har vært publisert fortløpende, i «samtid» og åpent for alle på [koronamonitor.no](https://www.koronamonitor.no). Ved utgangen av 2021 er 270 formidlingsartikler publisert på hjemmesiden og mer enn 10.000 medieoppslag har henvisninger til koronamonitoren.

Men påkjenningen har vært stor

Ensomhet

Tre av ti nordmenn (31 prosent) føler seg ensomme som følge av pandemien. Ensomhet er en større utfordring i 2021 sammenlignet med 2020.

Det er i særlig grad de yngre (44 prosent blant de under 30 år), samt de helt eldste over 80 år, som oppgir å føle seg mer ensomme på grunn av pandemien. De som bor i Oslo opplever i større grad enn i andre landsdeler ensomhet i pandemien (37 prosent). En gruppe som er spesielt utsatt for å føle seg ensomme under pandemien er de som bor alene i husstanden (45 prosent). Samtidig ser vi at de som har mistet jobben, er permittert eller frykter dette, opplever i større grad ensomhet enn andre (40 versus 28 prosent). Et kjennetegn blant de som føler seg ensomme som følge av pandemien, er at de ensomme i større grad frykter å bli smittet, samt de er i tillegg mer bekymret for egen økonomi og landets økonomi.

16 prosent oppgir som gjennomsnitt i pandemien at de i all hovedsak har sluttet å gå ut av huset, som følge av pandemien. I april 2020 (første måling) oppga 22 prosent dette, som deretter falt og var halvert

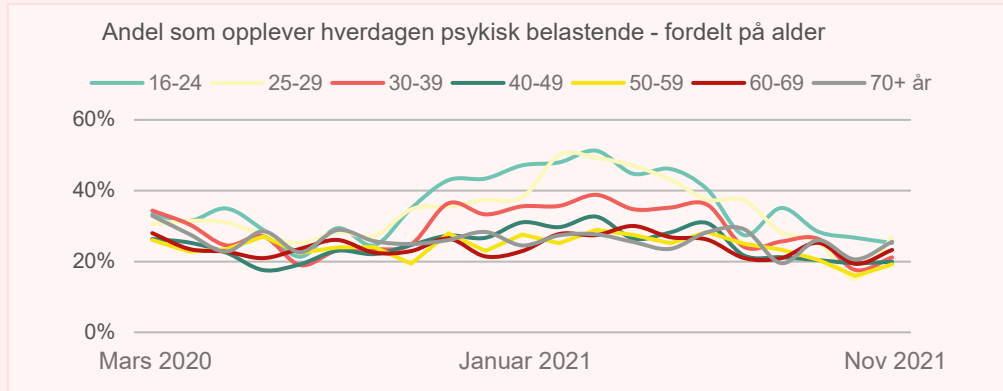
sommeren samme år og ble liggende der ut oktober. Den begynte å stige på senhøsten sammen med den andre smittebølgen, og var tilbake på toppnivå i første kvartal 2021 (i forkant av og i starten av den tredje smittebølgen). Selv etter full gjenåpning høsten 2021 oppgir minimum en av ti nordmenn at de i all hovedsak har sluttet å gå ut av huset.

Psykisk belastende

Nesten tre av ti nordmenn (28 prosent) opplever hverdagen som psykisk belastende på grunn av koronasituasjonen. Andelen som opplever hverdagen som psykisk belastende var 30 prosent etter nedstengning i mars 2020, men falt deretter ned til 22 prosent i feriemånedene juli. Deretter var trenden hovedsakelig stigende («andre smittebølge») frem til en topp i mars 2021 hvor 36 prosent oppga dette («tredje smittebølge»), som deretter hovedsakelig viste fallende trend frem til oktober 2021 («full gjenåpning») og det som hittil er det laveste nivå i pandemien (19 prosent). Etter dette har trenden på ny vært stigende.

Totalt sett opplever kvinner i noe større grad enn menn hverdagen som psykisk belastende på grunn av koronasituasjonen, men det er et klarere skille når det gjelder ulike aldersgrupper, hvor det er de yngste aldersgruppene som opplever dette i størst grad. Forskjellen mellom aldersgrupper er størst i perioden desember 2020 til mai 2021.

En annen gruppe som i større grad enn andre oppgir dette, er de som har mistet eller frykter å miste jobben. I gruppen som enten har mistet jobben, er permittert eller frykter å bli det, er det 37 prosent som opplever pandemien som psykisk belastende, mot 25 prosent blant andre. Gjennom hele pandemien er det klar forskjell på hvordan disse to gruppene opplever hverdagen psykisk belastende.

En tredje gruppe som skiller seg ut på dette spørsmålet er befolkningen med innvandrerbakgrunn (kun identifisert i data fra 2021). I 2021 oppgir 40 prosent av befolkningen med innvandrerbakgrunn dette, mot 29 prosent av befolkningen uten innvandrerbakgrunn. Fra januar fram til september er forskjellen stor, mens det i oktober og november (m.a.o.. gjenåpningsfasen) ikke er signifikante forskjeller.

Stress og konfliktnivået i familier

Under pandemien oppgir 28 prosent av foreldre (med hjemmeboende barn) økt konfliktnivå, stress eller negativ stemning i familien. Nivået har generelt vært høyest i perioder med høyt smittetrykk og tiltaksnivå, samt var lavest i oktober 2021 (21 prosent) etter full gjenåpning. I etterkant er trenden økende.

Lisa tilbake på skolen

Etter nedstengningen av Norge i mars 2020 oppga syv av ti foreldre (med barn i skolealder) at de opplevde læringssituasjonen for barna sine som akseptabel for tiden. På begynnelsen av året 2021 var tallet først høyere, men viste fallende utvikling fra mars og frem til sommeren (merk at foreldre i 25 nedstengte østlandskommuner i starten av 2021 i mindre grad opplevde læringssituasjonen som akseptabel). Skolestart/høsten 2021 var den perioden under pandemien hvor flest foreldre var fornøyd (over åtte av ti foreldre), trolig fordi de så at barna satte pris på en normal fysisk skole etter mye digital undervisning og tiltak (dog fall i desember som ikke er omfattet i rapporten).

Selv om ca. to av tre foreldre i gjennomsnitt høsten 2021 oppga at de opplever det som trygt å sende sine barn på skolen for tiden, og spesielt i oktober, falt andelen deretter kraftig ut året.

Vaksinering

I august 2020 (og før en vaksine var godkjent), sa nesten to av tre nordmenn (63 prosent) at de vil ta en vaksine mot koronaviruset når den kommer. 16 prosent sa nei, mens 22 prosent oppga vet ikke. Samtidig oppga 60 prosent at de var bekymret for uheldige bivirkninger (året etter var andelen 37 prosent). Dersom spørsmålet om vaksine ble endret til «Hvis en trygg og effektiv vaksine mot koronaviruset blir utviklet, kommer du til å ta den?» økte andelen som ville ta vaksine til gjennomsnittlig 73 prosent denne høsten.

Etter at den første vaksinen fra Pfizer og BioNTech ble formelt godkjent i Europa 21. desember 2020 økte viljen til å ta vaksine og noe som fortsatte inn i 2021 – og tross ulike hendelser som kunne antas å svekke vaksineviljen (for eksempel midlertidig stans av AstraZeneca-vaksinen¹ i mars 2021).

I august 2021 oppga totalt hele 95 prosent av den voksne befolkningen at de vil ta, eller allerede har tatt, vaksine. Kun 4 prosent sier nei til å ta vaksine, og kun 2 prosent svarer vet ikke.

Selv om vaksinegraden i Norge allerede er høy og ytterligere forventer å ta vaksinen, er det noen som ikke vil. Hvem er de? De utgjør en liten

andel av befolkningen, men de er ikke en enhetlig gruppe og finnes overalt i samfunnet. Likevel har de flere kjennetrekke, blant annet at de har mindre tillit til myndighetene, er mer bekymret for bivirkninger av vaksinen og synes at åpningsfasen går for sakte (for detaljer, se Hvem er de som ikke vil ta vaksine?²).

I halvårsperioden fra april - september 2021 frem til myndighetene besluttet å tilby vaksiner til 12-15-åringer, oppga i gjennomsnitt ca. syv av ti foreldre at de var villig til å vaksinere sine barn, dersom en koronavaksine blir godkjent for barn (tallene var ganske stabile i perioden).

Allerede i januar 2021 begynte Norsk koronamonitor å måle tilliten til tempoet på vaksineutrullingene. I januar oppga 31 prosent at de har tillit til at tempoet på vaksineringen i Norge er effektiv. Andelen falt med 10 prosentpoeng innen mars, for så å øke fra april til oktober (67 prosent). I november falt tilliten med hele 12 prosentpoeng (55 prosent) og endte på 53 prosent i desember. Fallet i tilliten på slutten av 2021 kan knyttes til stadig nye smitterekorder tross vaksinering, etter hvert nye innstramminger etter gjenåpningen og stadig ny kunnskap om at det ikke ble satt vaksiner som tilgjengeligheten tilsa, samt forventet fremdrift.

¹ Norsk koronamonitor, 17. mars 2021, «Nordmenn velger vaksine tross vaksinstans»

² Norsk koronamonitor, 1. september 2021, «Hvem er de som ikke vil ta vaksine?»

Tillit

Nordmenns tillit til at de får tilstrekkelig behandling av helsevesenet om de skulle bli smittet av koronaviruset, har gjennomgående vært høy under pandemien (75 prosent), men viste noe fallende trend helt mot slutten av 2021 omtrent da Omikron-varianten av koronaviruset ble oppdaget.

Nordmenns tillit til at deres egen kommune har god nok kapasitet til å gi dem en koronatest dersom de ønsker å bli testet, har også vært svært høy gjennomgående i pandemien (84 prosent).

Totalt i pandemien har 68 prosent tillit til at helsemyndighetene har satt i verk de nødvendige smitteverntiltakene for å begrense smitten. I 2020 var tallet 72 prosent. Tilliten var høyest tidlig i pandemien (spesielt i april og mai 2020 hvor 78 prosent hadde tillit), mens første bunnmåling var i august 2020 (59 prosent) hvor smittebekymringene etter ferieavvikling økte til toppnivåer, mange tvilte på om tiltakene var tilstrekkelig, retningslinjer fremsto uklare og mistillit folk flest imellom økte. «Dugnaden var borte» og utfordret i gjenåpningsfasen og av grenseåpning.

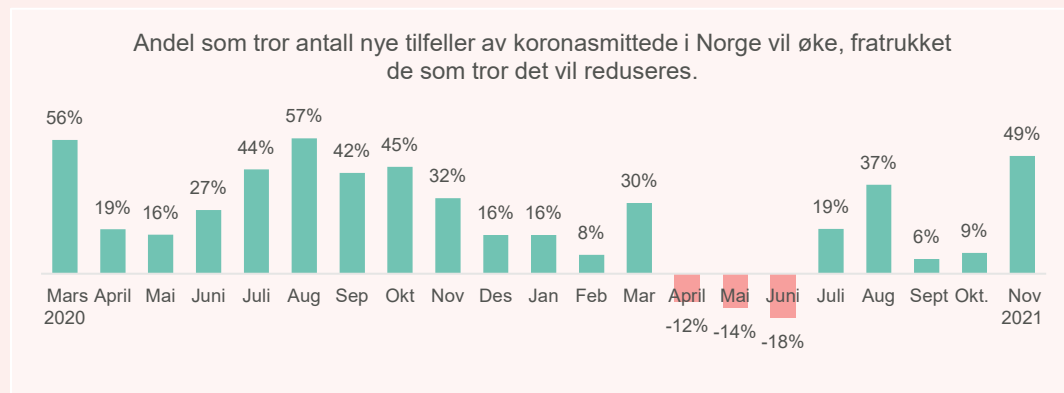
Neste bunnivå var i mars 2021 (58 prosent) hvor tillitssvikten igjen trolig besto av en svekket tro på at nødvendige smitteverntiltak var satt i verk i lys av smitteøkning og manglende tro på kontroll i pandemien, samt en ny runde med hjemmepåske og bekymring for utviklingen. Året 2021 ble avsluttet med tredje bunnivå (desember 55 prosent), og med plutselig hyppige pressekonferanser i «snublende» møte med Omikron, noe også den nye regjeringen må bære ansvar for som nok lenge fremsto noe uklar og uforberedt på fortsatt pandemi.

Tilliten faller gjerne i forkant av nye smittebølger og i perioden før nye tiltak innføres, samt har tendens til å falle gradvis i åpningsfaser, hvor deler av befolkningen er usikre på om åpning er klokt («har kontroll på pandemien»). Under pandemien har tilliten trolig i relativt begrenset grad handlet om hvorvidt helsemyndighetene strammer for hardt til, men samtidig kan det være tegn på økende oppmerksomhet i befolkningen også rundt dette nå.

Smitten fremover

Som gjennomsnitt for hele pandemien tror annenhver nordmann (51 %) at antall nye tilfeller av koronasmittede i Norge vil øke. Resten av befolkningen fordeler seg ganske likt mellom å forvente reduksjon eller uendret situasjonen, hvor henholdsvis 26 prosent forventer reduksjon og 24 prosent sier forblir uendret. Men dette har naturligvis svingt mye igjennom pandemien.

April 2021 ble første måned under pandemien hvor flere i befolkningen forventet reduksjon fremfor økning i smitte fremover (april var også måneden myndighetene orienterte om sin gjenåpningsplan og den tredje

smittebølge gikk mot slutten). Dette fortsatte i mai og juni, men i juli 2021 antok igjen befolkningen smitteøkning (rett i forkant av fjerde smittebølge). Ved utgangen av året 2021 antar 61 prosent økt smitte fremover, mens 20 prosent forventer reduksjon og 19 prosent tror antallet tilfeller av koronasmittede forblir uendret.

Pandemiens varighet

Da Norge stengte ned i mars 2020 var det få som så for seg hvor langvarig koronautbruddet ville vare, men dette endret seg relativt raskt.

På spørsmål om hvor mye lengre befolkningen tror at koronautbruddet i Norge vill vare, oppga 14 prosent i juli 2020 at koronautbruddet vil vare i Norge i opptil et halvt år til, 50 prosent trodde opptil et år, 24 prosent opptil 2 år og 12 prosent i 2 år eller lengre.

Ett år senere (juli 2021) sa henholdsvis 17 prosent at koronautbruddet vil vare i Norge i opptil et halvt år til, 45 prosent trodde opptil et år, 22 prosent opptil 2 år og 17 prosent 2 år eller lengre.

Ved utgangen av 2021 (desember) sier 11 prosent at koronautbruddet vil vare i Norge i opptil et halvt år til, 35 prosent tror opptil et år, 26 prosent opptil 2 år og 28 prosent 2 år eller lengre.

Pandemien er stadig snart over

Selv om få i mars 2020 så for seg koronavirusets varighet og konsekvenser i Norge, så har en gjenganger i myndighetenes kommunikasjon til befolkningen ofte handlet om at vi snart skal leve som normalt, bare vi går igjennom «denne fasen» eller passerer «dette tidspunktet» av året. Det er utvilsomt lett å få inntrykk av at myndigheter relativt ofte gjennom pandemien har undervurdert situasjonen. Det skal samtidig sies at korona ofte overrasker, men sjeldent positivt. Likevel kan mye tyde på at befolkningen ofte ser for seg et lengre løp i pandemien, enn det som uttrykkes av myndighetene.

Nordmenns forventninger til smittesituasjonen, kan antas å påvirke adferd (og som igjen påvirker faktisk smittesituasjon), samt kan forklare hvorfor mange har vært mer forsiktig selv i åpningsfaser og avventet med å gjøre også «det som er lov».

Allerede i juni 2020 trodde hele 68 prosent av befolkningen at det ville komme en ny smittetopp i løpet av høsten 2020. 36 prosent trodde at hele eller deler av Norge kom til å stenge ned igjen i løpet av 2020, mens litt flere ikke trodde det (46 prosent) og 18 prosent svarte vet ikke. Allerede i september samme år, oppga kun 16 prosent at de kom til

å delta på julebord, samt 38 prosent antok at julen ville bli annerledes, noe som økte til 65 prosent nærmere jul. I desember 2020 fryktet syv av ti nordmenn at sommerferien til neste år ville bli påvirket av koronasituasjonen, og like mange antok at avviklingen av jule- og nyttårsfeiring ville føre til en ny smittebølge på nyåret. Året 2020 ble avsluttet med at tre av fire nordmenn trodde det kommer en ny smittetopp i løpet av første halvår 2021. Kun 13 prosent trodde ikke det.

Året 2021 bar bud om å kunne bli den tøffeste perioden for mange under pandemien, hvor året startet med en kraftig økning i ensomhet, rekordmange opplevde hverdagen som psykisk belastende og tilliten til vaksinerings tempoet var lavt. I januar antok 77 prosent at de ville ta sommerferien kun i Norge. I 25 nedstengte østlandskommuner mente innbyggerne, i likhet med landet ellers, at koronatiltakene i deres kommune heller burde bestå eller øke, fremfor reduseres, men foreldres vurdering av læringssituasjonen for barna var klart annerledes i østlandskommunene¹.

¹ Norsk koronamonitor, 30. januar 2021, «Mange foreldre bekymret for barnas skolehverdag»

Samtidig som statsministeren 7. mars 2021 holdt sin tale til folket, hvor hun sa «la oss gå sammen i det som forhåpentlig er den siste motbakken» (i forkant av nye innstramminger) trodde kun 16 prosent av befolkningen at koronautbruddet ville vare i opptil et halvt år til, resten antok mye lengre¹. Stemningen i befolkningen ble likevel god i perioden april-juni 2021 (etterkant av tredje smittebølge), hvor gjenåpningsplanene ble innført trinnvis og forventningene til smitte var lav. Et nytt trendskifte i befolkningen kom i juli med forventning om økt smitte. 10. august og uten pressekonferanser varslet myndighetene full åpning og et normalt liv i september, på dette tidspunktet ville få i befolkningen åpne raskere². Men gradvis ble befolkningens adferd påvirket av meldingen om full åpning³, samtidig med at rekordsmitte begynte å tikke inn⁴.

Godt nok beredt?

Gjennomgående i pandemien er nordmenn spurt følgende spørsmål: «Synes du at Norge var godt nok beredt på å håndtere en pandemi som korona?» I gjennomsnitt sier 25 prosent ja, 67 prosent nei og 8 prosent vet ikke/ikke relevant.

I 2020 sa i gjennomsnitt 36 prosent ja til dette, mens det tilsvarende tall i 2021 er 22 prosent.

¹ Norsk koronamonitor, 8. mars 2021, «En pandemi i motbakke»

² Norsk koronamonitor, 10. august 2021, «Regjeringen varsler åpning, mens folk vurderer munnbind»

³ Norsk koronamonitor, 23. august 2021, «En pandemi sluppet fri»

⁴ Norsk koronamonitor, 27. august 2021, «Ikke helt etter planen»

RESULTAT PER SPØRSMÅL

2 DE UTVALGTE INDIKATORENE/SPØRSMÅLENE

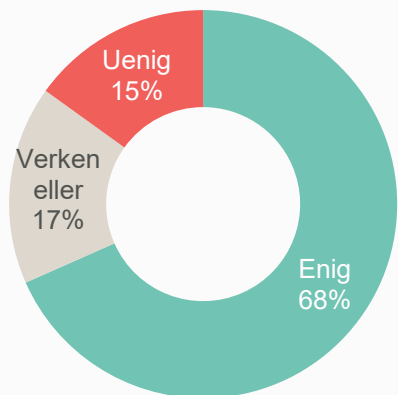
I dette kapitlet presenteres hovedresultater per indikator/spørsmål som Koronakommisjonen har valgt ut, ca. 80 spørsmål fordelt på følgende tema:

1	Tillit til tiltak	22
2	Tillit til informasjon	27
3	Tillit til vaksinetempo og helsevesen	32
4	Tiltakstrøtthet?	37
5	Pandemienes varighet - åpningstempo og importsmitte	42
6	Påkjenning, psykisk helse og sårbare grupper	52
7	Adferd og etterlevelse	66
8	Flere tema: Økonomi, klima og global vaksinerings	80

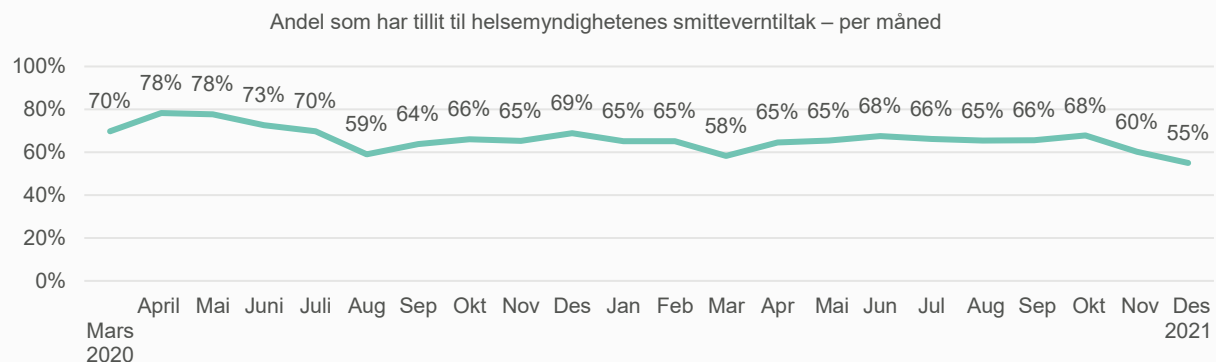
A close-up photograph of a person's hands. The person is wearing a blue and white plaid shirt. They are holding a white plastic swab in their left hand and a white rapid test cassette in their right hand. The test cassette has two windows: the left one is labeled 'S' and the right one is labeled 'C/T'. A red line is visible in the 'C/T' window, indicating a positive result. The background is a plain, light-colored wall.

1. TILLIT TIL TILTAK

Tillit til helsemyndighetenes smitteverntiltak

- Gjennom pandemien er i snitt 68 prosent enig i at de har *tillit til at helsemyndighetene har satt i verk de nødvendige smitteverntiltakene for å begrense smitten*. 15 prosent er uenig, mens 17 prosent sier verken eller.
- Tilliten var på et bunnpunkt i mars 2021 (58 %), men økte og stabiliserte seg utover året før den igjen falt til ny bunnotering i desember 2021 (55 %).

Overordnet kommentar

Tilliten til helsemyndighetenes smitteverntiltak har holdt seg forholdsvis høy og stabil under pandemien. Tilliten var spesielt høy i begynnelsen. Likevel har den ofte falt de gangene befolkningen er bekymret for at tiltakene ikke er tilstrekkelige for å holde kontroll på smittesituasjonen, og fallene er normalt i mindre grad et uttrykk for at folk er uenig i nødvendigheten av tiltak.

Likevel har trenden til dels vært at tilliten faller desto lengre pandemien varer, noe som kan være et uttrykk for en svakt økende slitasje, men kan også forklares i at befolkningen i stadig større grad får egenkompetanse på å vurdere kvaliteten på de enkelte tiltak.

Fallet i slutten av 2021 er nok en kombinasjon av flere av de ovennevnte faktorene, men ikke minst at man på dette tidspunktet stod ovenfor en kombinasjon av historisk høye smitte- og innleggelsestall, samt økende omikron-smitte.

Likevel må det understrekes at et klart flertall har hatt tillit til helsemyndighetenes smitteverntiltak for å begrense smitten gjennom hele pandemien.

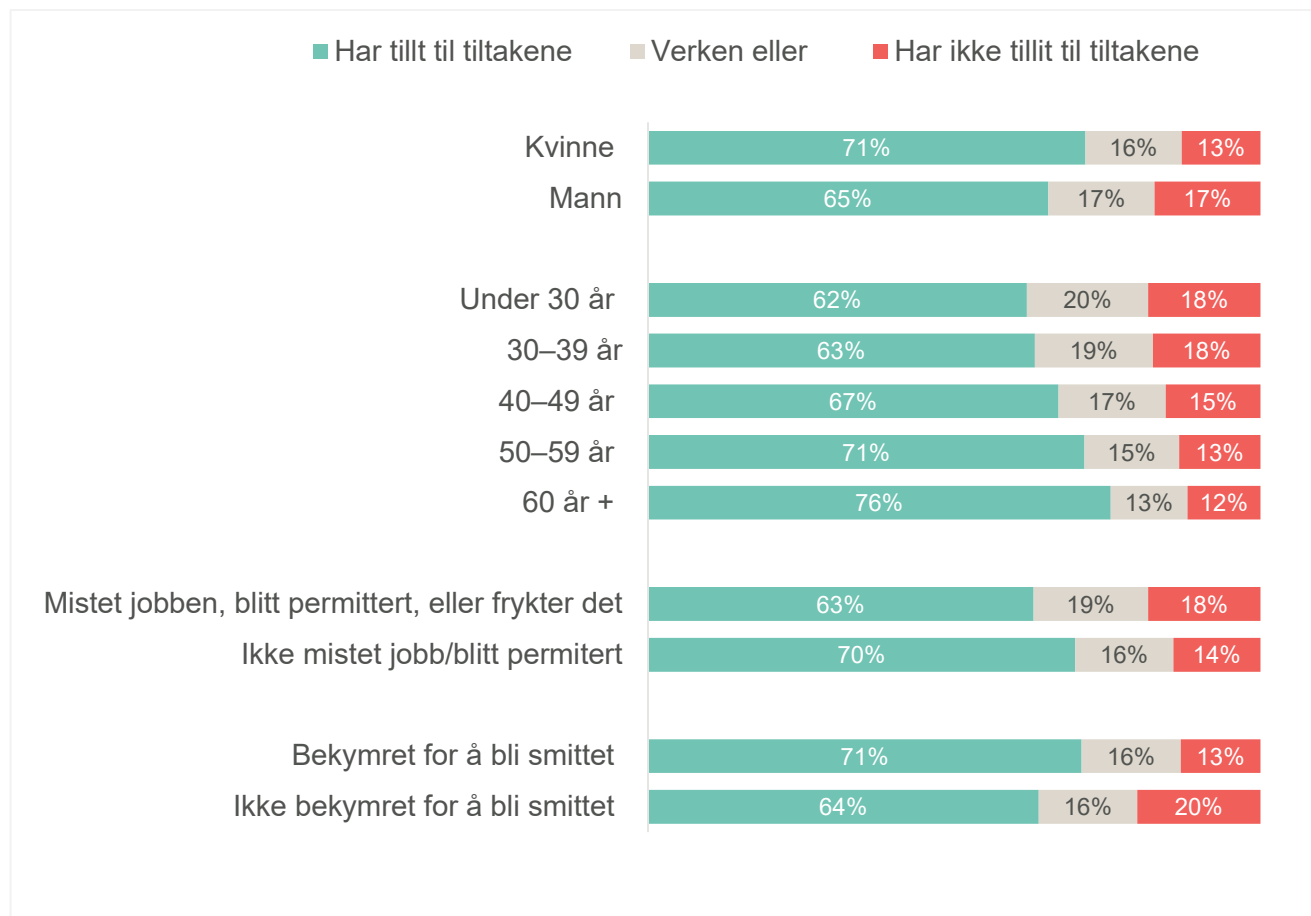
n= 126887

?

Jeg har tillit til at helsemyndighetene har satt i verk de nødvendige smitteverntiltakene for å begrense smitten

Tillit til helsemyndighetenes smitteverntiltak forts.

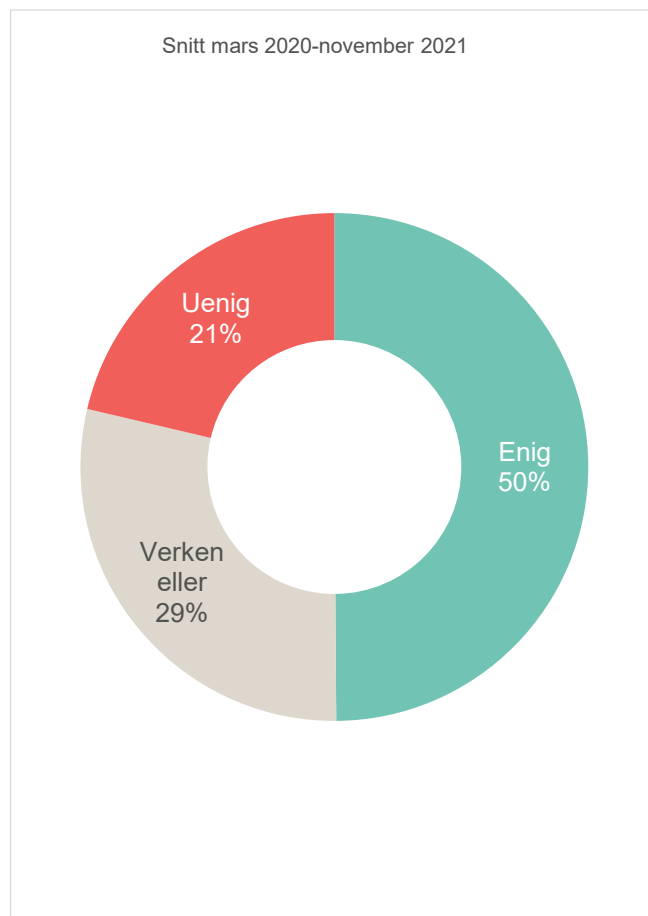
- Totalt sett er det noe større andel kvinner enn menn som har tillit til helsemyndighetenes smitteverntiltak for å begrense smitten.
- Tilliten øker med alderen, fra 62 prosent blant de under 30 år til 76 prosent blant de over 60 år.
- Andelen øker også med utdanningsnivå, samt med urbanitet.
- Videre har de som har mistet jobben, blitt permittert eller frykter det, noe lavere tillit enn de som ikke har fått arbeidsforholdet påvirket av tiltakene (63 mot 70 prosent).
- I tillegg er det interessant å se på sammenhenger mellom tilliten til helsemyndighetenes smitteverntiltak og bekymring for å bli smittet. Vi ser en liten forskjell mellom de som er bekymret for å bli smittet og de som ikke er bekymret for å bli smittet, hvor de som er bekymret for å bli smittet har noe høyere tillit til tiltakene enn de som ikke er det (71 mot 64 prosent).

n= 126887

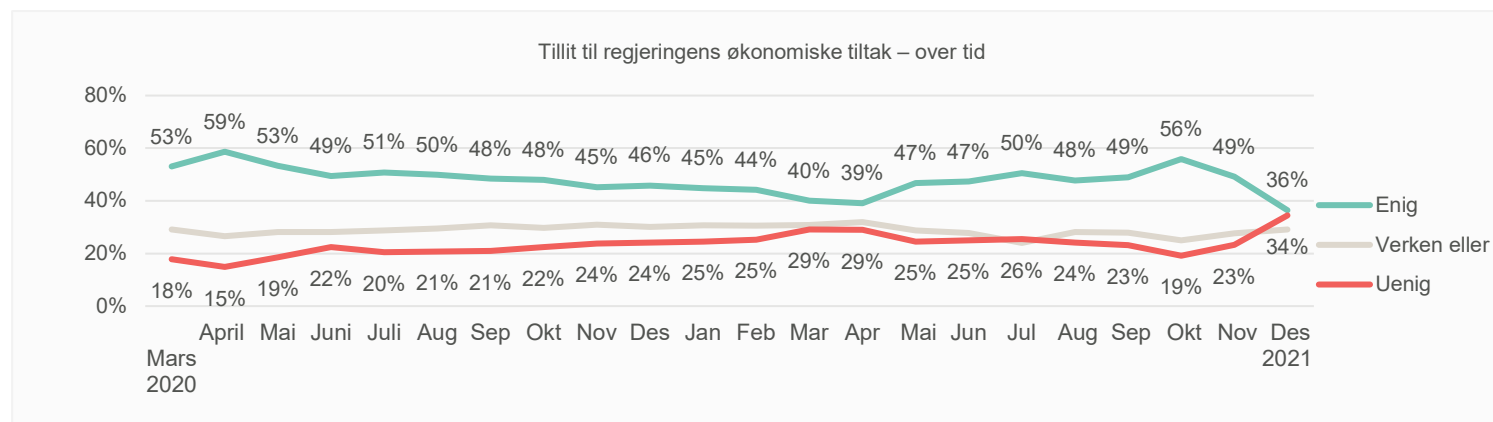
? Jeg har tillit til at helsemyndighetene har satt i verk de nødvendige smitteverntiltakene for å begrense smitten

Tillit til regjeringens økonomiske tiltak

- 50 prosent har tillit til at regjeringen har satt i verk de nødvendige økonomiske tiltakene for å begrense skadevirkningene på norsk økonomi. 21 prosent har ikke tillit, mens 29 prosent sier verken eller.
- Kvinner har noe mer tillit til dette enn menn (53 mot 47 prosent). Andelen enig øker med alder, fra 43 prosent av de under 30 år til 59 prosent av de over 60 år. Det er også en tendens til at de som har mistet jobben, blitt permittert, eller frykter det, er mindre enig enn de som ikke har fått arbeidsforholdet påvirket av pandemien.
- Andel enig var høyest i begynnelsen av pandemien (59 % i april 2020) og falt i all hovedsak frem til april 2021. Deretter steg det til nest høyeste nivå i oktober (56 %), for så å falle mot slutten av året igjen til laveste nivå målt i pandemien (36 prosent i desember 2021).

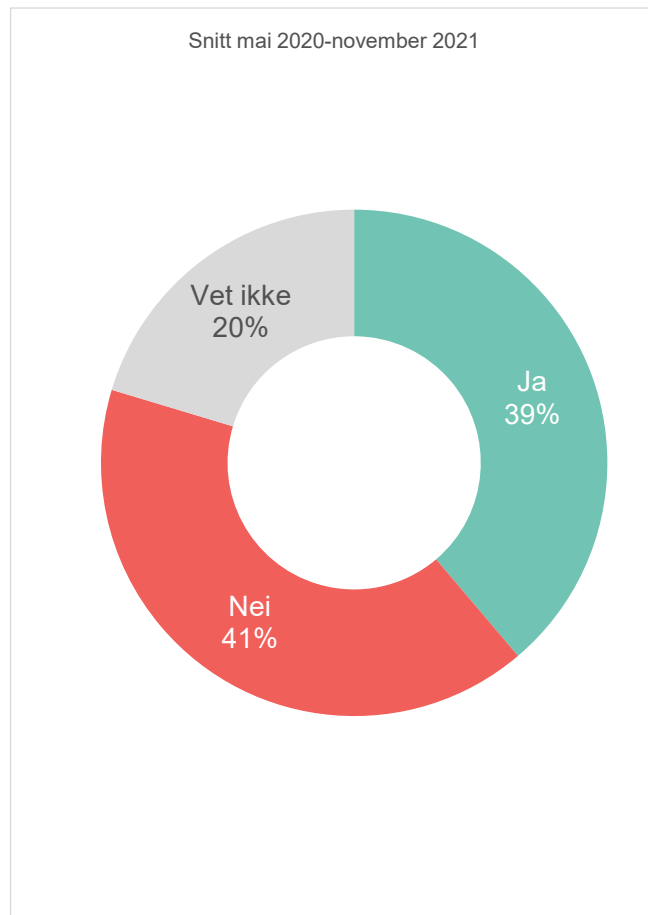
n= 111730

?

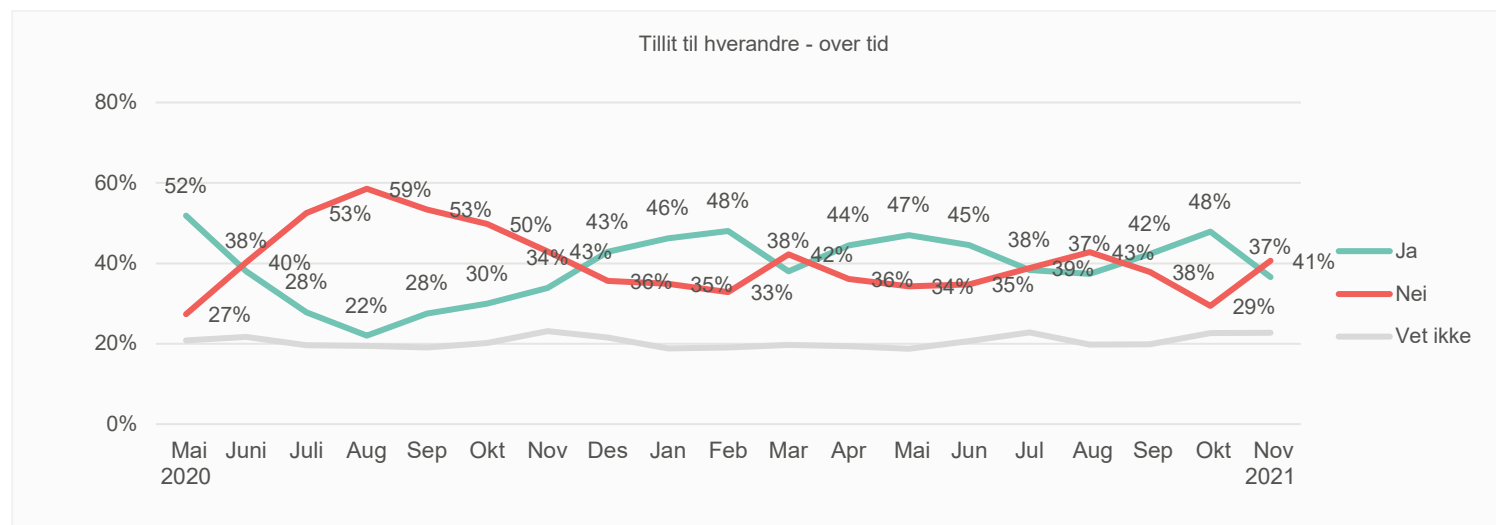
Jeg har tillit til at regjeringen har satt i verk de nødvendige økonomiske tiltakene for å begrense skadevirkningene på norsk økonomi

Tillit til hverandre

- Siden mai 2020 er følgende spørsmål stilt: *Har du tillit til at folk flest i Norge følger råd og retningslinjer for å unngå smitte?*
- Totalt for pandemien sier 39 prosent ja og 41 prosent nei, mens 20 prosent vet ikke.
- Nei-andelen er høyest blant de unge under 30 år, hvor annenhver ikke har tillit til at andre følger retningslinjene (50 %). En av tre over 60 år oppgir det samme (33 %).
- Det er liten forskjell på menn og kvinner. Tilliten øker med utdanningsnivå.

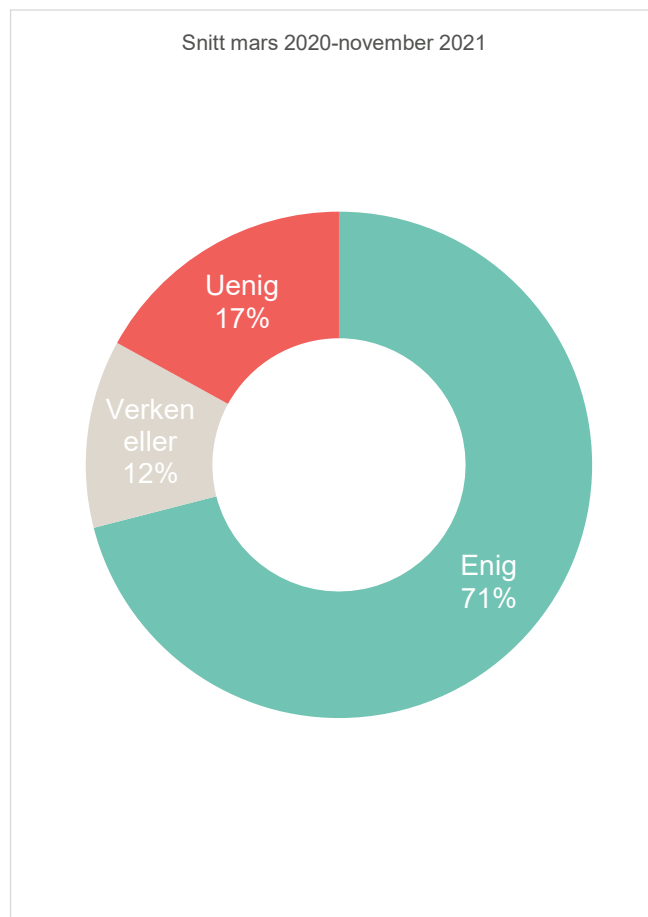
n= 98.682 ? Har du tillit til at folk flest i Norge følger råd og retningslinjer for å unngå smitte?

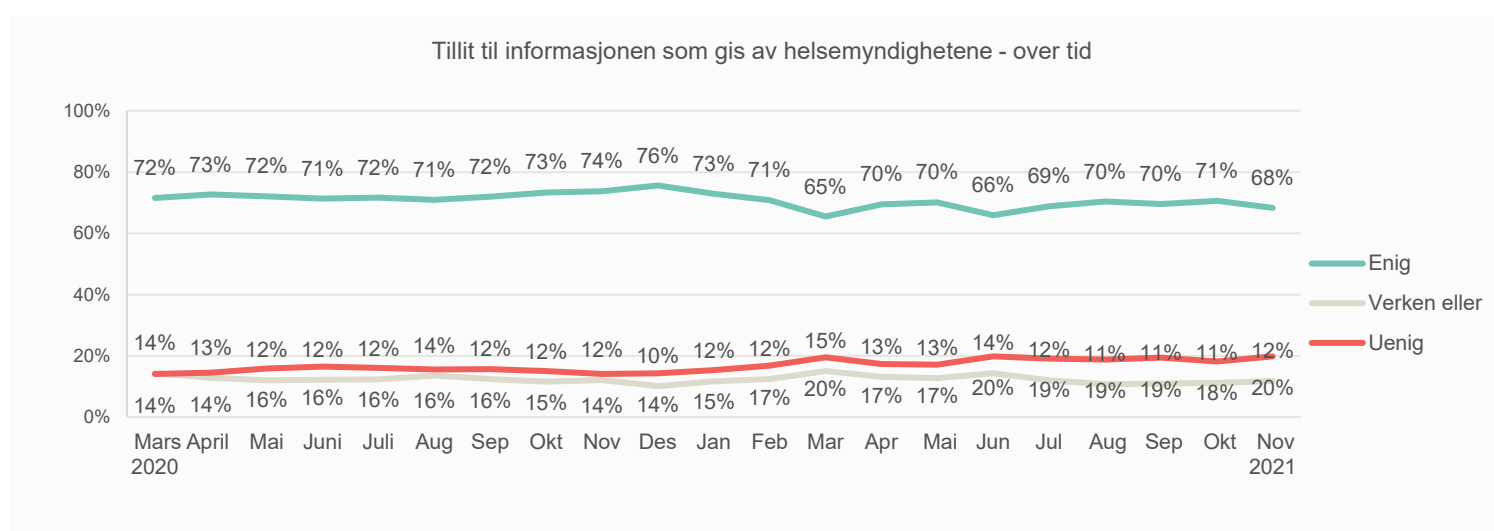

2. TILLIT TIL INFORMASJON

Tillit til informasjon fra helsemyndighetene

- Gjennom pandemien oppgir totalt 71 prosent av befolkningen at de har tillit til informasjonen som gis av helsemyndighetene. 17 prosent er uenig, mens 13 prosent sier verken eller.
- Tilliten er svært stabil og avviker med få prosentpoeng opp eller ned fra snittet på månedsbasis.
- Det er noe større andel kvinner som har tillit til informasjonen. Andelen øker også noe med alderen, men i alle aldersgrupper har cirka syv av ti tillit til denne informasjonen

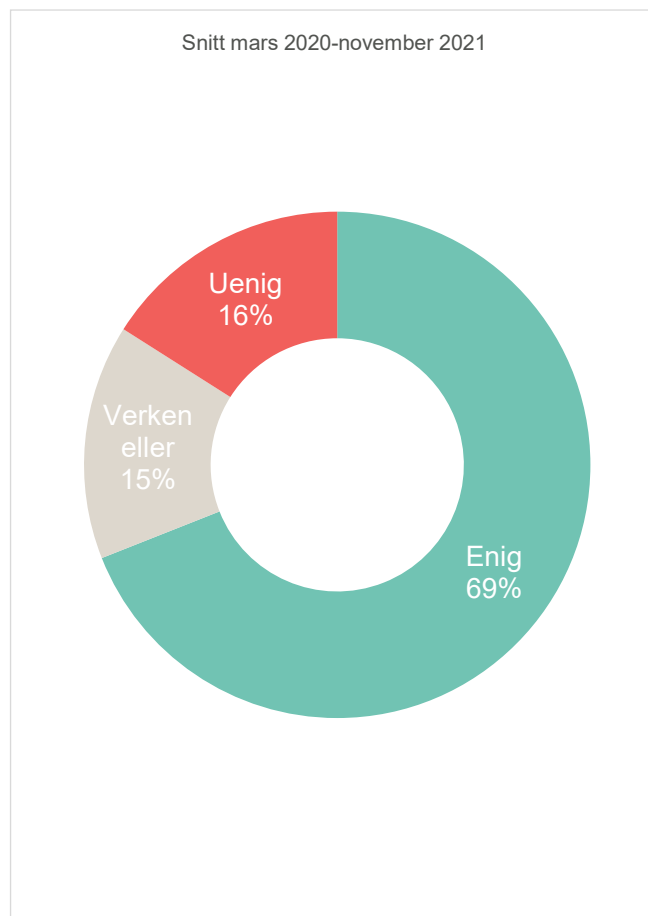

n= 70 911

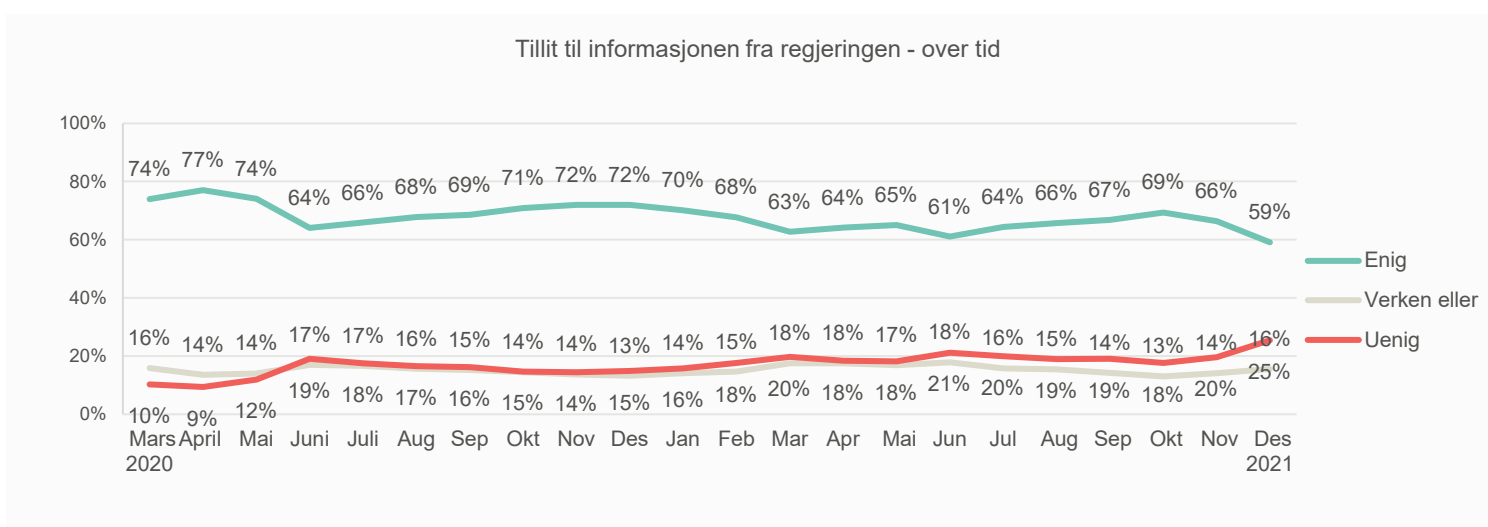
? Jeg har tillit til informasjonen som gis av helsemyndighetene

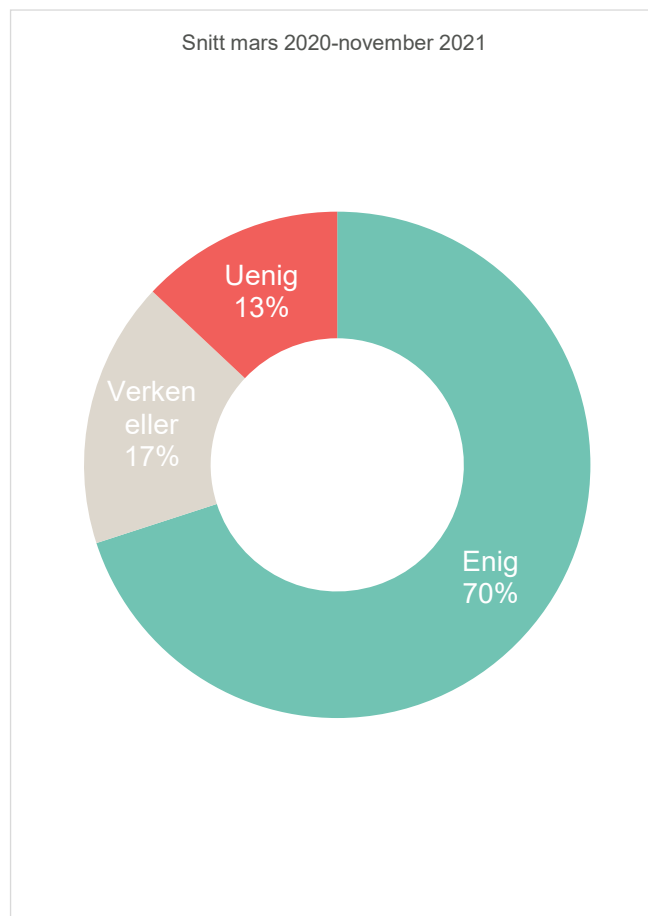
Tillit til informasjon fra regjeringen

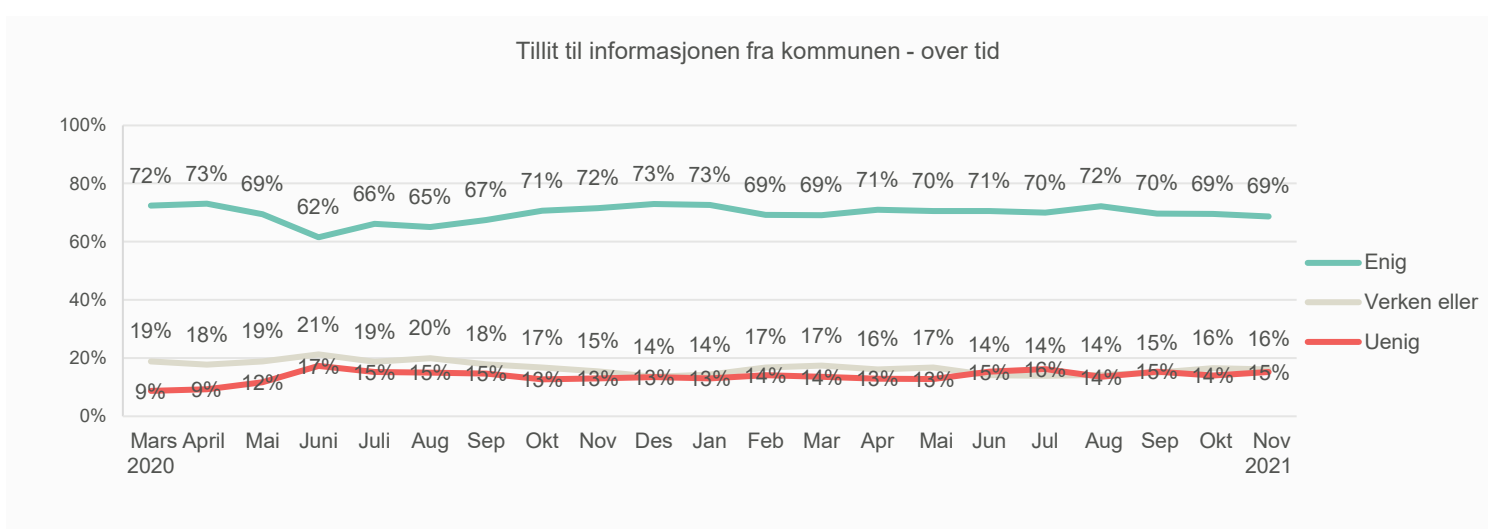
- Totalt 69 prosent oppgir at de har tillit til informasjonen som gis av regjeringen. 16 prosent er uenig, mens 15 prosent sier verken eller.
- Tilliten var på sitt høyeste i april 2020 og på sitt laveste i desember 2021 (hhv. fra 77 % til 59 %).
- Tilliten til informasjon fra regjeringen ligger gjennomgående høyere enn tilliten til regjeringens økonomiske tiltak.
- Som med informasjon fra helsemyndighetene, er det noe større andel kvinner enn menn som har tillit til informasjonen fra regjeringen og noe høyere andel blant de eldre enn blant de yngre.

Tillit til informasjon fra kommunen

- 70 prosent oppgir å ha tillit til informasjonen som kommer via egen kommune. 13 prosent er uenig, mens 17 prosent sier verken eller.
- Tillit til informasjon fra kommunen har ligget stabilt høyt gjennom hele pandemien og er marginalt høyere i 2021 enn i 2020. Dette er motsatt trend av informasjonen fra helsemyndighetene og regjeringen, som ligger 3-5 prosentpoeng lavere i 2021 enn i 2020. Fra perioden mars til desember 2021 er tilliten til informasjon fra kommunen høyere enn fra både helsemyndigheter og regjering.

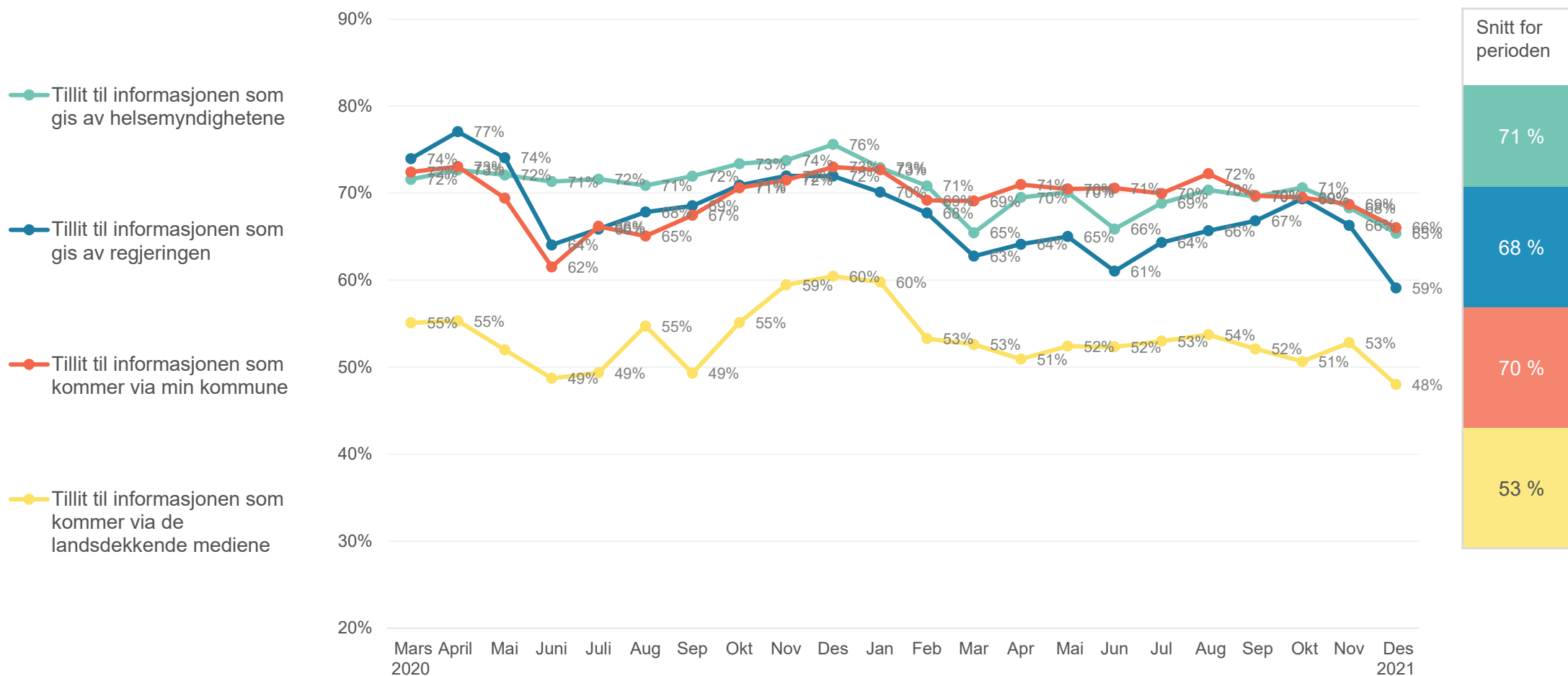

n= 100131

? Jeg har tillit til informasjonen som kommer via min kommune

Tillit til informasjon fra helsemyndighetene, regjeringen, kommuner og media - over tid (mars 2020-desemer 2021)

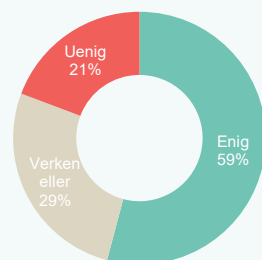
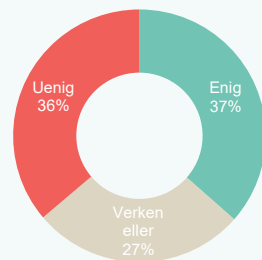
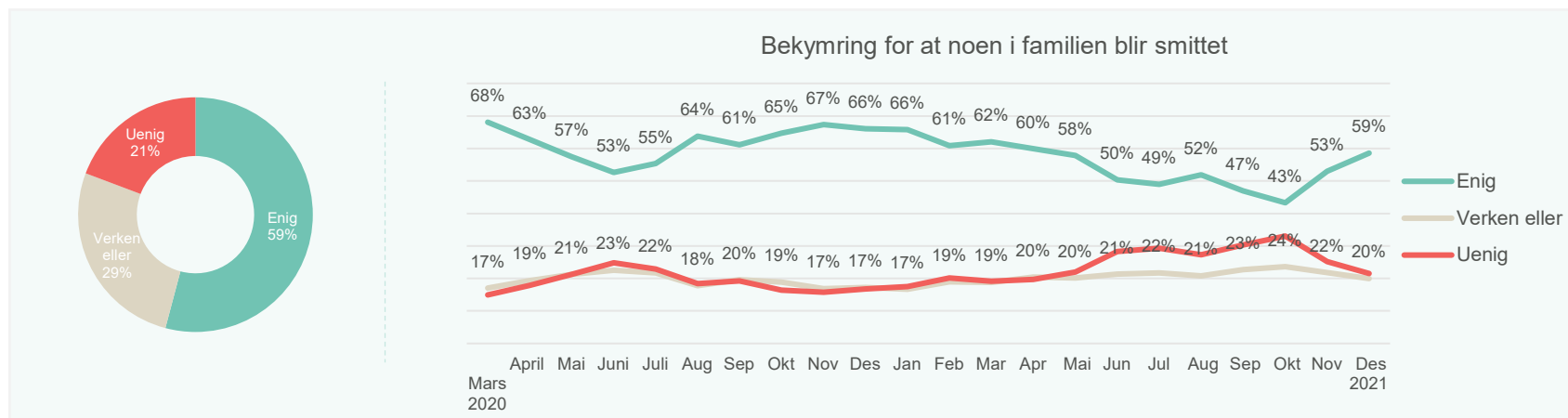
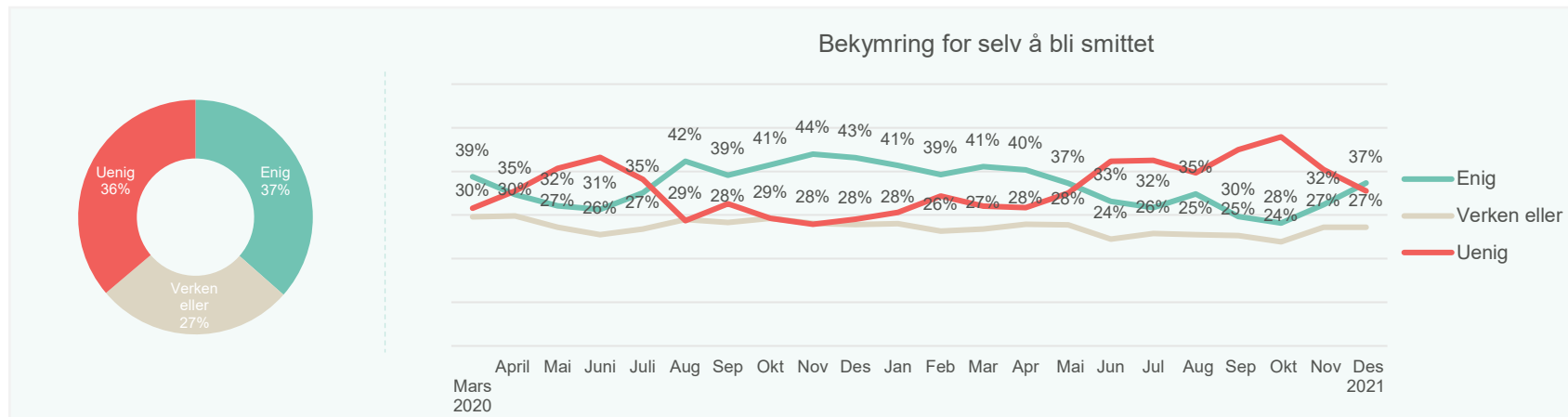
3. TILLIT TIL VAKSINETEMPO OG HELSEVESEN

Bekymring for smitte

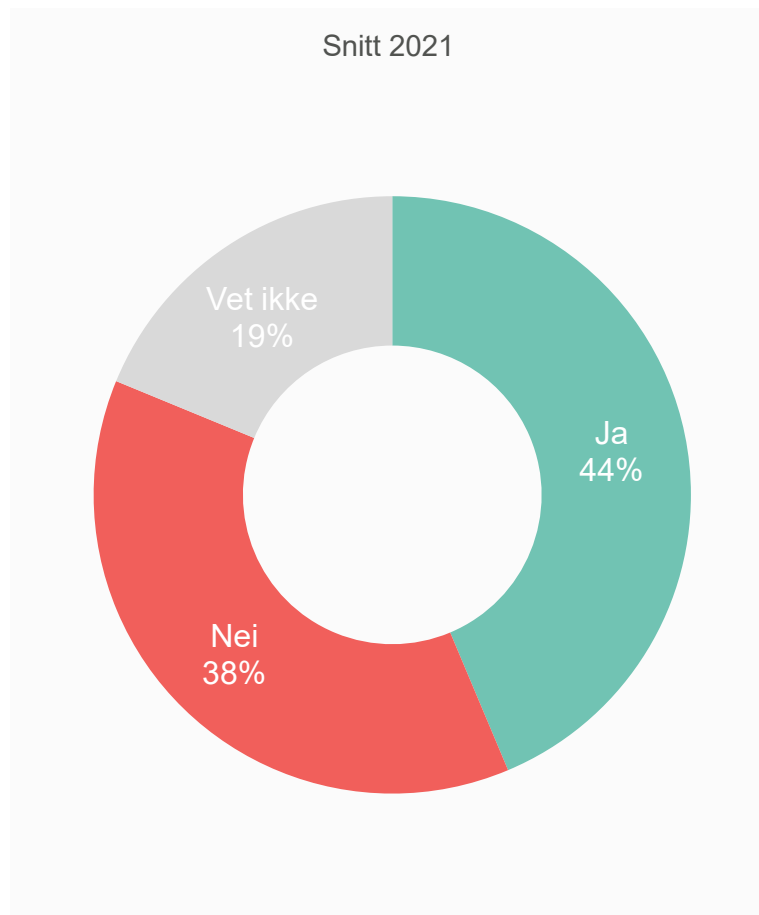
Gjennom hele pandemien har nordmenn vært mer bekymret for at noen andre i familien skal bli smittet av korona, enn for selv å bli smittet. Fortsatt er det flere som er bekymret, enn som *ikke er* bekymret, for at noen i familien skal bli smittet.

Når det gjelder bekymringen for selv å bli smittet, så har en overvekt av befolkningen siden juni 2021 ikke vært bekymret for dette, selv om det er et lite trendskifte mot slutten av året.

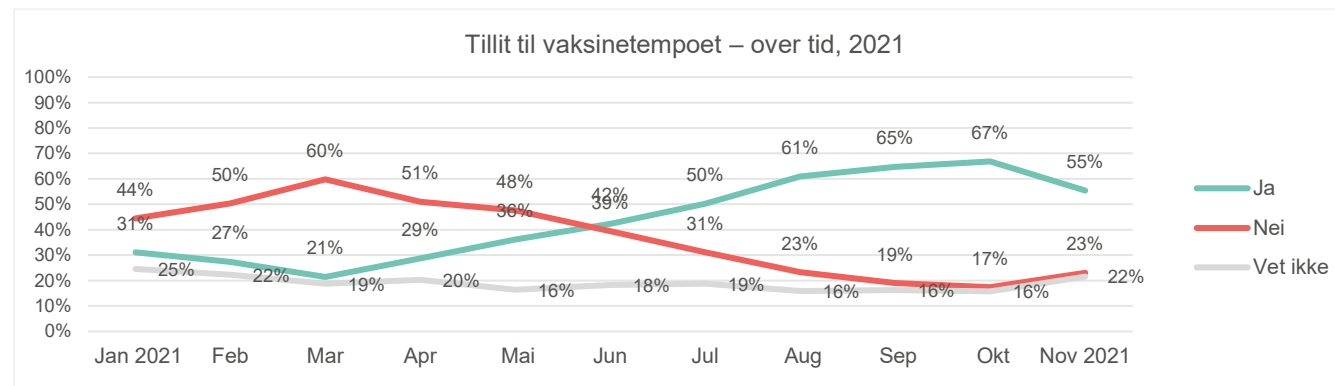
Bekymringen for smitte har falt jevnt og trutt gjennom året 2021 (i tråd med økende vaksinedekning), men øker igjen på slutten av året (som må sees i sammenheng med nye mutasjoner samt avtagende vaksinebeskyttelse for mange).

Tillit til vaksinetempoet

- I første halvdel av 2021 har overvekt av befolkningen ikke tillit til vaksinetempoet. I januar hadde 31 prosent tillit til at tempoet på vaksineringsen i Norge er effektiv. Andelen falt med 10 prosentpoeng innen mars, for så å øke fra april til oktober, til 67 prosent. I november falt tilliten med hele 12 prosentpoeng igjen, til 55 prosent (og videre ned til 53 prosent i desember).
- Fallet i tilliten på slutten av 2021 kan knyttes til stadig nye smitterekorder tross vaksineringsen, etter hvert nye innstramminger etter gjenåpningen og stadig ny kunnskap om at det ikke ble satt vaksiner som tilgjengeligheten tilsa, samt forventet fremdrift.
- Tempoet på vaksineringsen har (naturlig nok) stor betydning for tilfredsheten med kommunens koronahåndtering. Blant de som anser at vaksineringsen er effektiv, er 84 fornøyd med hvordan kommunen håndterer koronasituasjonen. Blant de som ikke mener tempoet er effektivt, er 60 prosent fornøyd med kommunens håndtering av koronasituasjonen.

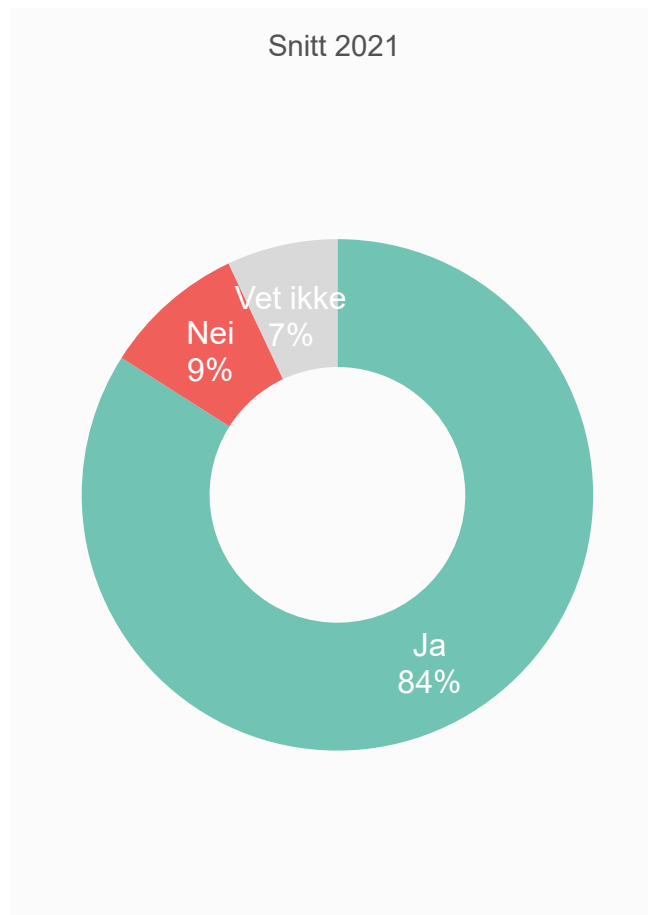

n= 39368

? Har du tillit til at tempoet på vaksineringsen i Norge er effektiv?

Tillit til testkapasiteten i kommunen

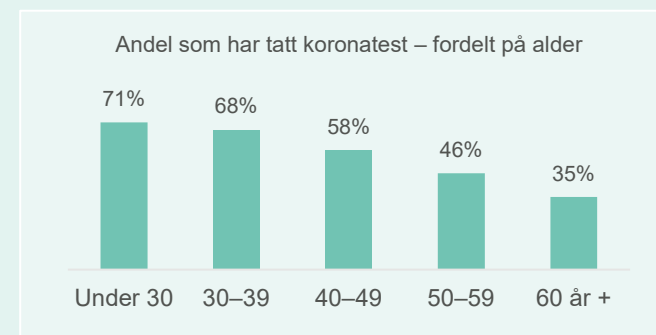
- Over åtte av ti nordmenn har tillit til at kommunen deres har god nok kapasitet til å gi dem en koronatest dersom de ønsker å bli testet (84 %). Kun 9 prosent har ikke tillit til det, mens 7 prosent vet ikke.
- Andelen har ligget stabilt godt over 80 prosent helt siden oktober 2020. Dette gjelder uansett hvilken landsdel man bor i.

Koronatesting

Andel nordmenn som har testet seg for korona har naturlig nok økt gjennom pandemien. I august 2021 sa 64 prosent at de hadde tatt en koronatest (mot 17 prosent et år tidligere). Samtidig oppga 45 prosent at de ønsket å ta en koronatest fremover, noe som økte til 57 prosent i november.

De som vil ta vaksine har testet seg i større grad enn de som ikke vil ta vaksine (48 vs. 38 prosent).

To av tre i Oslo har testet seg, og annenhver i resten av landet. De unge tester seg mest, og de eldre minst.

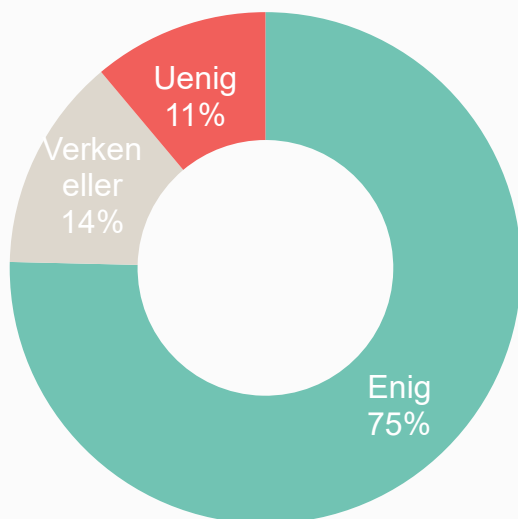
n= 31713

? Har du tillit til at din kommune har god nok kapasitet til å gi deg en koronatest dersom du ønsker å bli testet?

Tillit til behandling i helsevesenet

Snitt mars 2020-november 2021

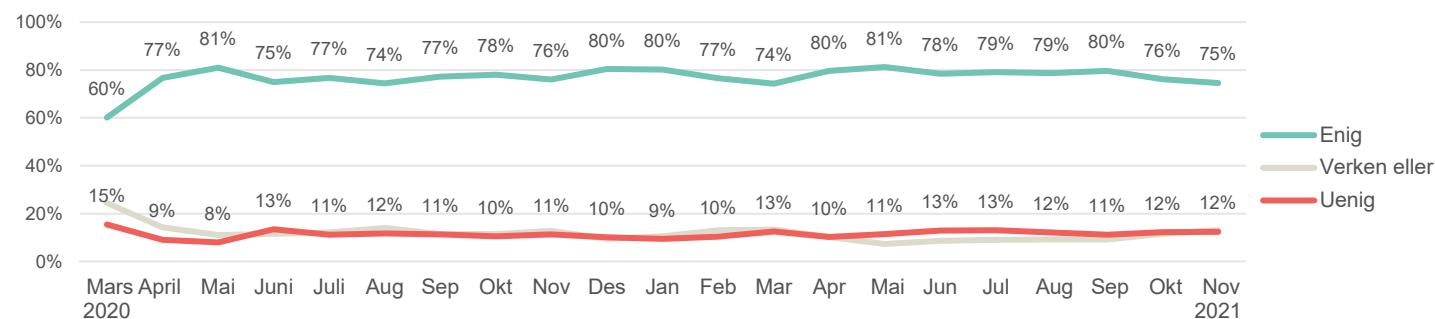

- Tre av fire har tillit til at de vil få tilstrekkelig behandling av helsevesenet om de skulle bli smittet av koronaviruset (75 prosent). 11 prosent har ikke tillit, mens resten sier verken eller.
- Tilliten til å få behandling mot korona har ligget forholdsvis stabilt på dette nivået siden april 2020.
- Oppfatningen deles av kvinner og menn (74 og 76 prosent), og det er lite aldersvariasjon, fra 78 prosent av de yngste til 74 prosent av de eldste. Befolkningen med innvandrerbakgrunn har noe lavere tillit til dette enn befolkningen uten innvandrerbakgrunn (70 mot 78 prosent i 2021).

Mer respekt

Syv av ti nordmenn har fått mer respekt for ansatte i helsevesenet på grunn av koronasituasjonen (målt i juni 2020).

Tillit til å få god behandling mot korona - over tid

n= 87545

? Jeg har tillit til at jeg vil få tilstrekkelig behandling av helsevesenet om jeg skulle bli smittet av koronaviruset

«Tiltakstrøtthet»?

«Tiltakstrøtthet»

I samfunnsdebatten og gjennom hele pandemien snakkes det ofte om økt «tiltakstrøtthet». Både myndigheter, politikere generelt, media og kommentatorer benytter begrepet.

Men begrepet er lite presist og benyttes kanskje oftest i perioder hvor dette i liten grad er tilfelle, samt gir grunnleggende sett et feilaktig bilde av nordmenns håndtering, holdninger og etterlevelse under pandemien.

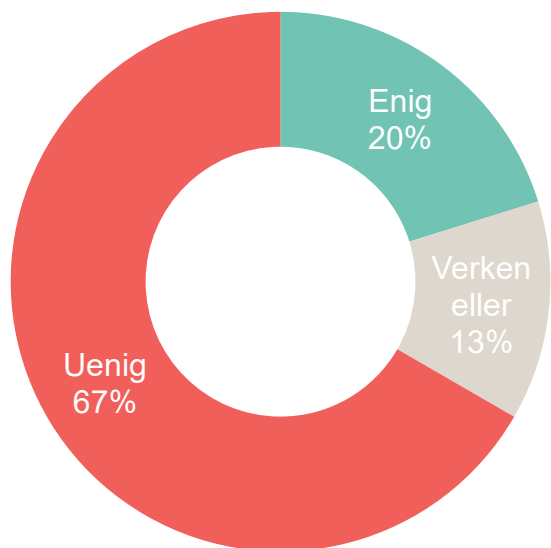
Selv om vi alle selvsagt er lei av pandemien og ønsker oss en hverdag uten korona, betyr ikke det at nordmenn i hovedsak er negative til tiltakene, ikke ser nødvendigheten av dem eller lar være å følge dem.

Befolkningen viser seg ofte under pandemien heller å være strengere enn myndighetene på innføring og opprettholdelse av tiltak som kan bidra til kontroll på pandemien.

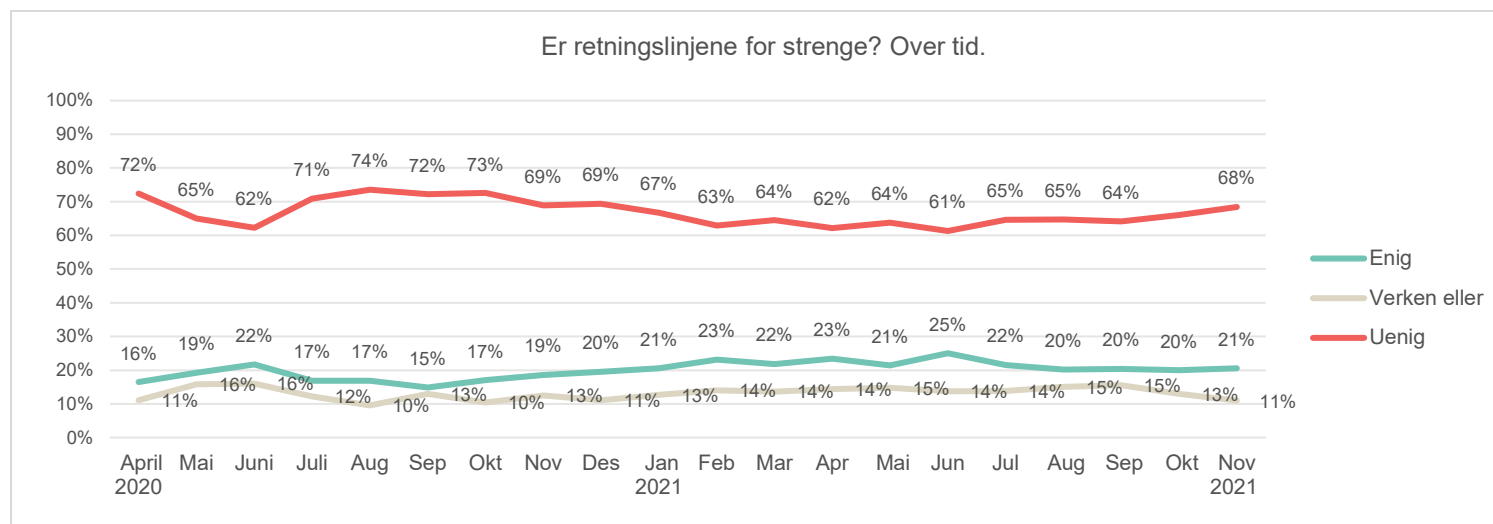
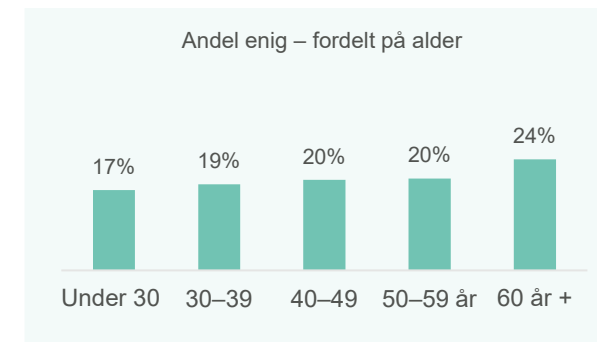

Er retningslinjene for strenge?

Snitt april 2020-november 2021

- Gjennom hele pandemien har et klart flertall av befolkningen vært uenig i at *retningslinjene myndighetene har innført for å begrense koronasmitten er for strenge* (67 prosent). Kun 20 prosent er enig i at de er for strenge. Dette hovedbildet gjelder gjennom hele 2020 og 2021.
- Når det gjelder hvem som mener retningslinjene er for strenge, er det verdt å merke seg at denne oppfatningen er mer utbredt blant de eldre enn blant de yngre. →

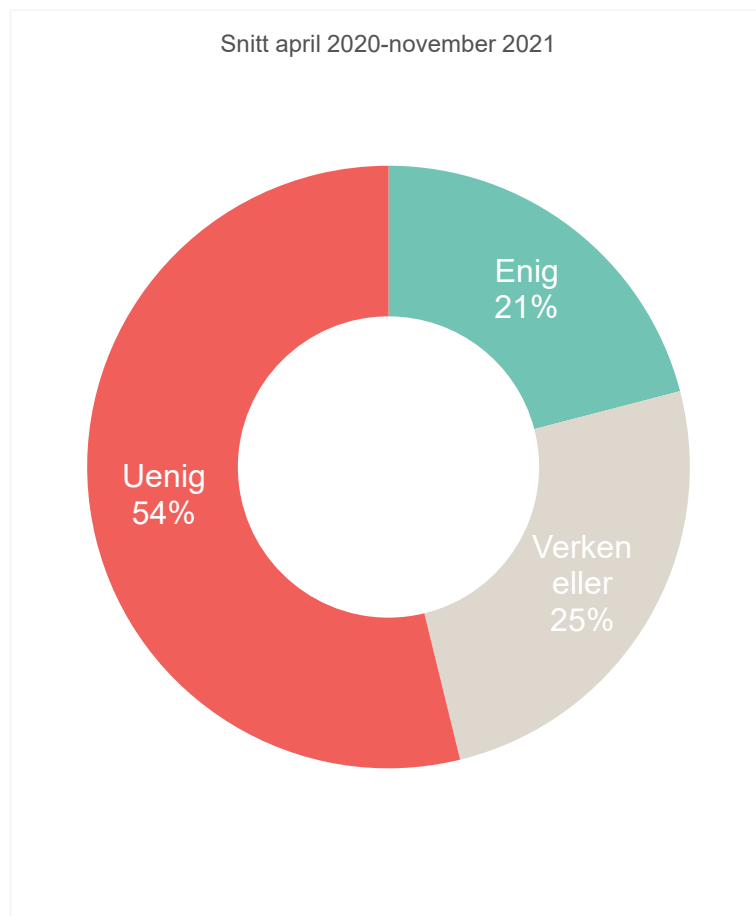

n= 67686

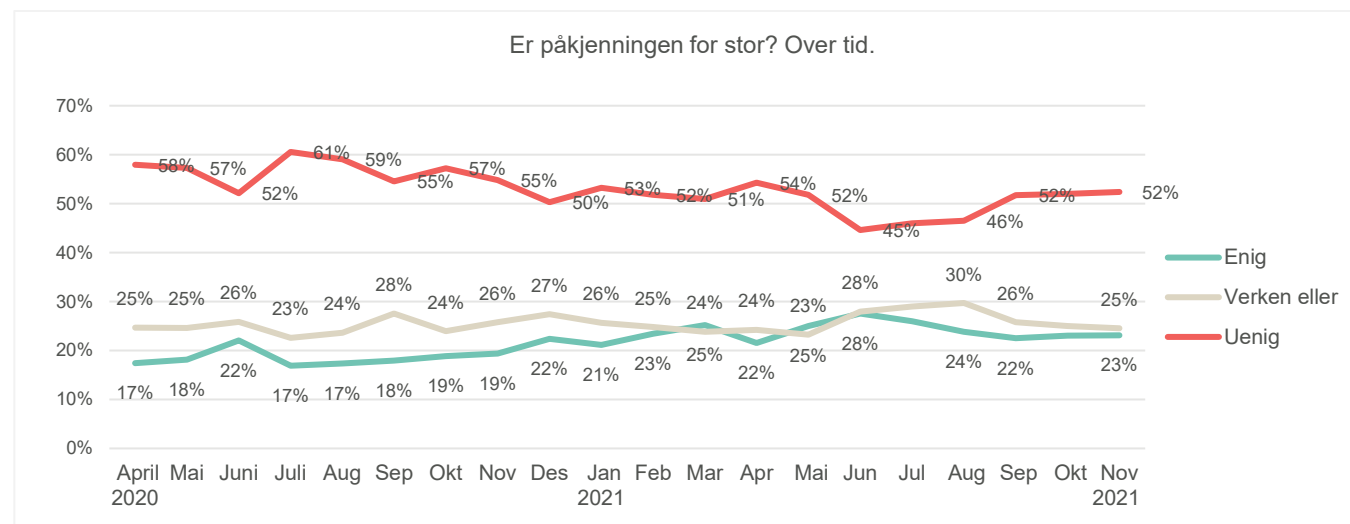
? Jeg synes at retningslinjene myndigheter har innført for å begrense koronasmitte er for strenge

Er påkjenningen for stor?

- 21 prosent av befolkningen er enig i at *påkjenningen på det norske folk er blitt for stor til at myndighetenes tiltak for å begrense koronasmitte kan forsvares*. Over halvparten (54 %) er uenig, mens resten svarer verken eller.
- Denne oppfatningen er temmelig likt i ulike grupper slik som kjønn, alder og bosted.
- Likevel er det fem prosentpoeng flere som er enig i dette i 2021 enn i 2020 (24 mot 19 prosent).

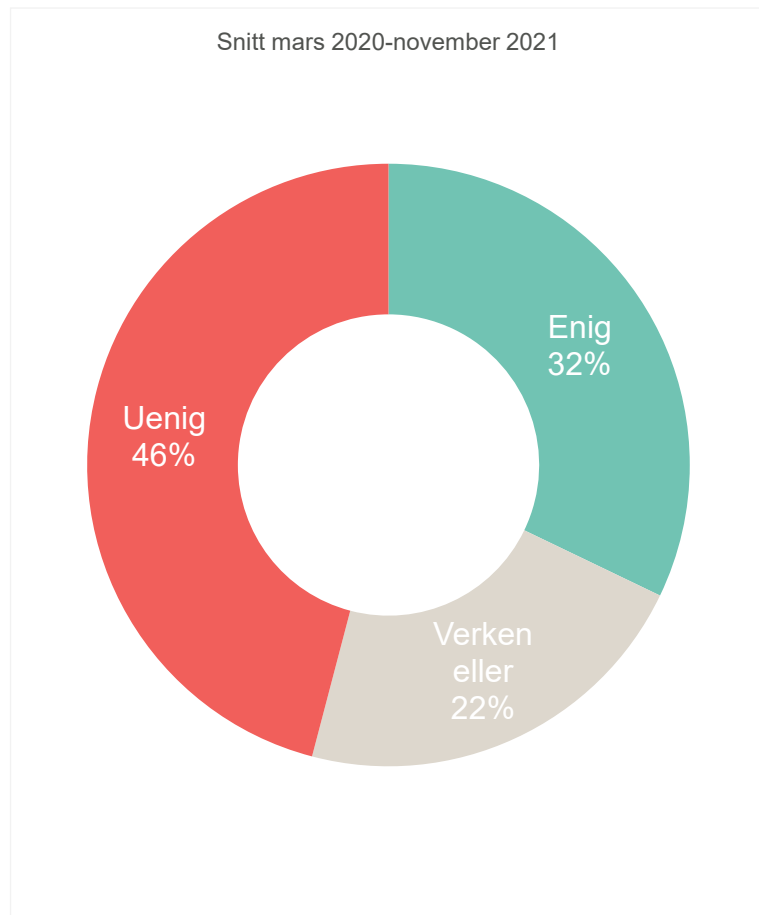

n= 54401

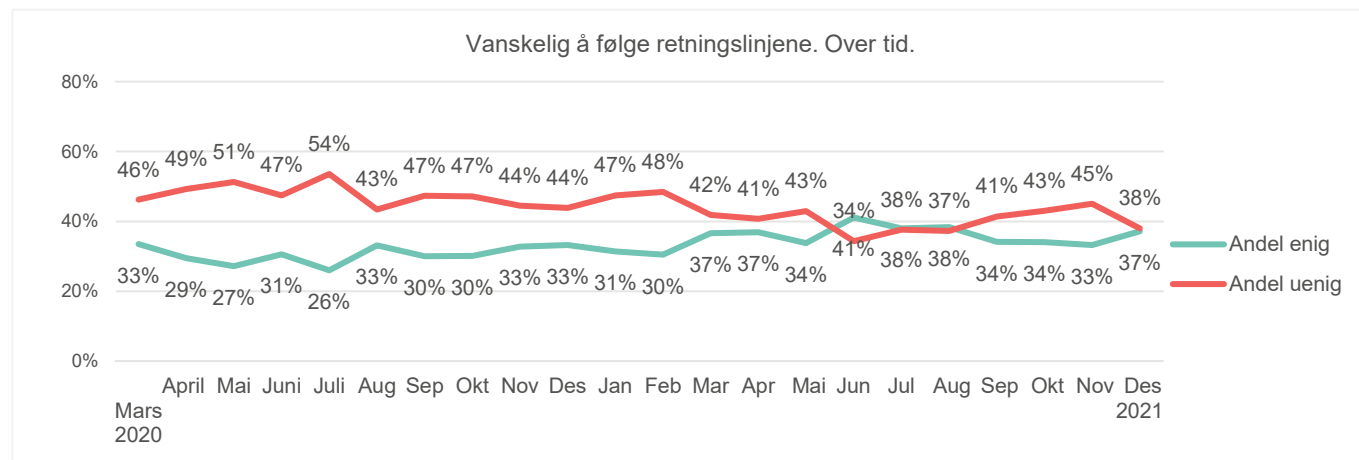
? Påkjenningen på det norske folk er blitt for stor til at myndighetenes tiltak for å begrense koronasmitte kan forsvares

Er retningslinjene forståelige?

- Omtrent tre av ti synes det er vanskelig å vite om de til enhver tid følger retningslinjene som gjelder for dem.
- Dette gjelder i all hovedsak i alle grupper, men er noe høyere blant eldre over 60 år (37 prosent) og blant kvinner enn menn (34 mot 31 prosent).
- Andelen som synes reglene er vanskelige å forstå har vært forholdsvis stabil gjennom pandemien, men flere synes dette i 2021 enn i 2020 (35 vs. 31 prosent). Dette kan rimeligvis ha sammenheng med at retningslinjer og råd stadig endres og generelt lite forutsigbarhet i en pandemi.

n= 75743

? Jeg synes det er vanskelig å vite om jeg til enhver tid følger retningslinjer som gjelder for meg

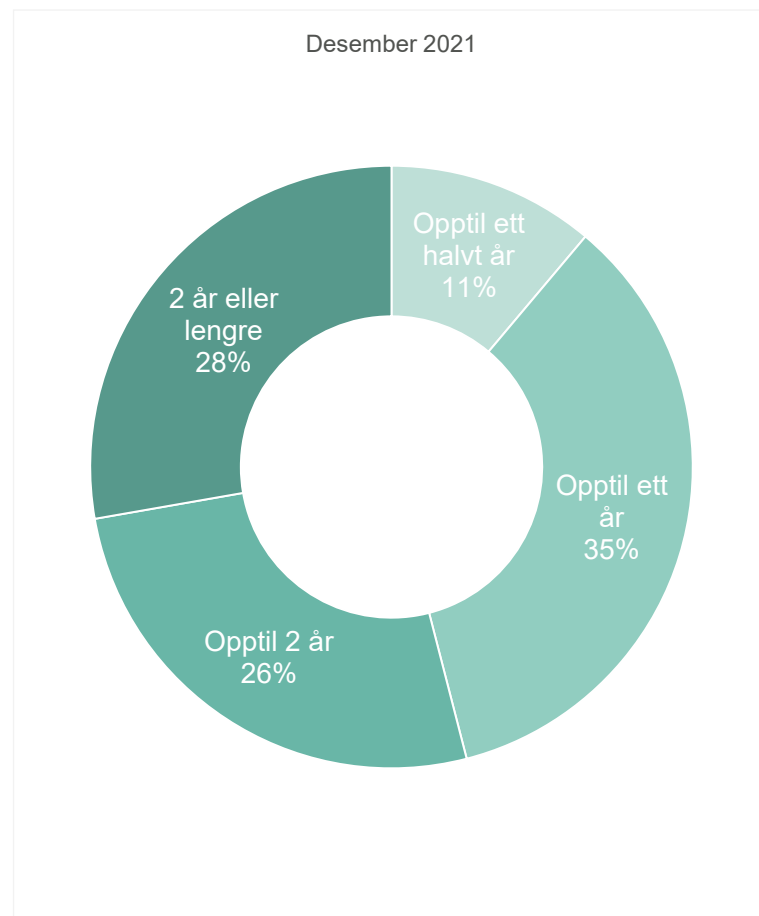

The background image features a clear glass hourglass with blue sand. The top bulb is partially filled, while the bottom bulb is also partially filled. To the left of the hourglass, a white surgical mask is lying on a light-colored surface. The entire scene is set against a light, neutral background.

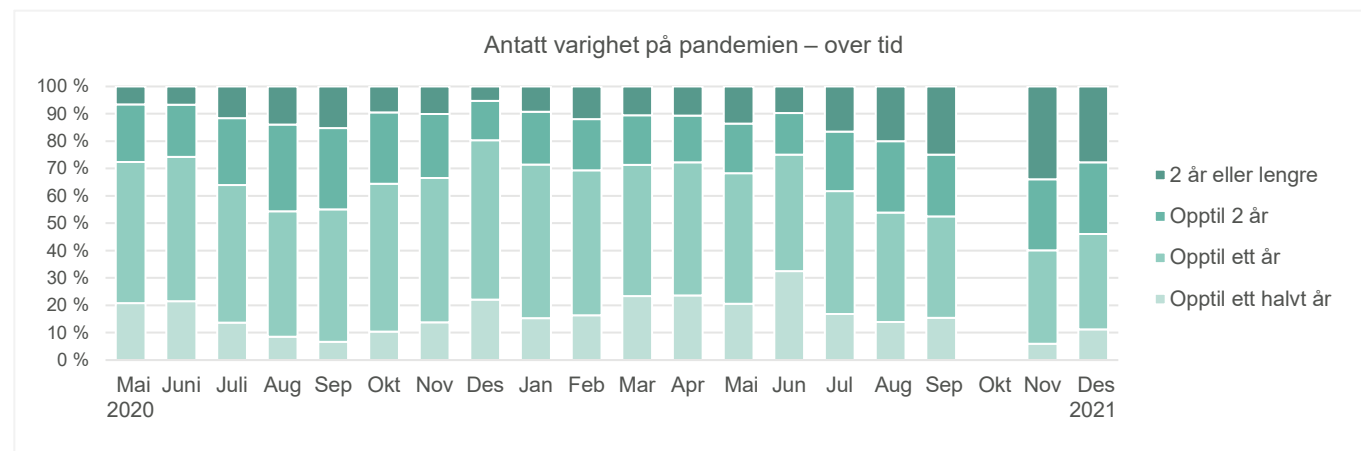
Pandemiens varighet - åpningstempo og importsmitte

Nordmenn har i stor grad hatt et langsiktig forhold til pandemiens varighet og støttet nødvendigheten av tiltak.

Pandemiens varighet

- Helt i startfasen da Norge stengte ned i mars 2020, var det få som trodde at koronautbruddet ville bli så langvarig, men dette endret seg relativt raskt. På spørsmål om hvor mye lengre man tror at koronautbruddet i Norge vil vare, oppgir 14 prosent av befolkningen i juli 2020 at koronautbruddet i Norge vil vare i opptil et halvt år til, 50 prosent sier opptil et år, 24 prosent opptil 2 år og 12 prosent i 2 år eller lengre.
- Ett år senere (juli 2021) sa henholdsvis 17 prosent at koronautbruddet i Norge vil vare i opptil et halvt år til, 45 prosent opptil et år, 22 prosent opptil 2 år og 17 prosent 2 år eller lengre.
- Ved utgangen av 2021 (desember) sier 11 prosent at koronautbruddet i Norge vil vare i opptil et halvt år til, 35 prosent opptil et år, 26 prosent opptil 2 år og 28 prosent 2 år eller lengre.

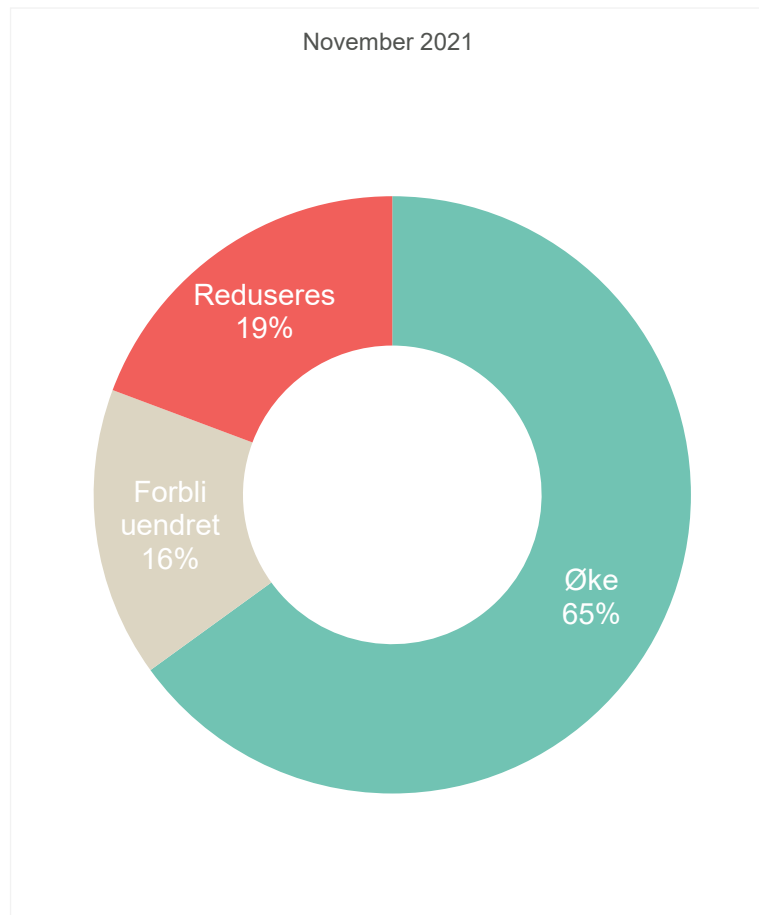

n= 45132

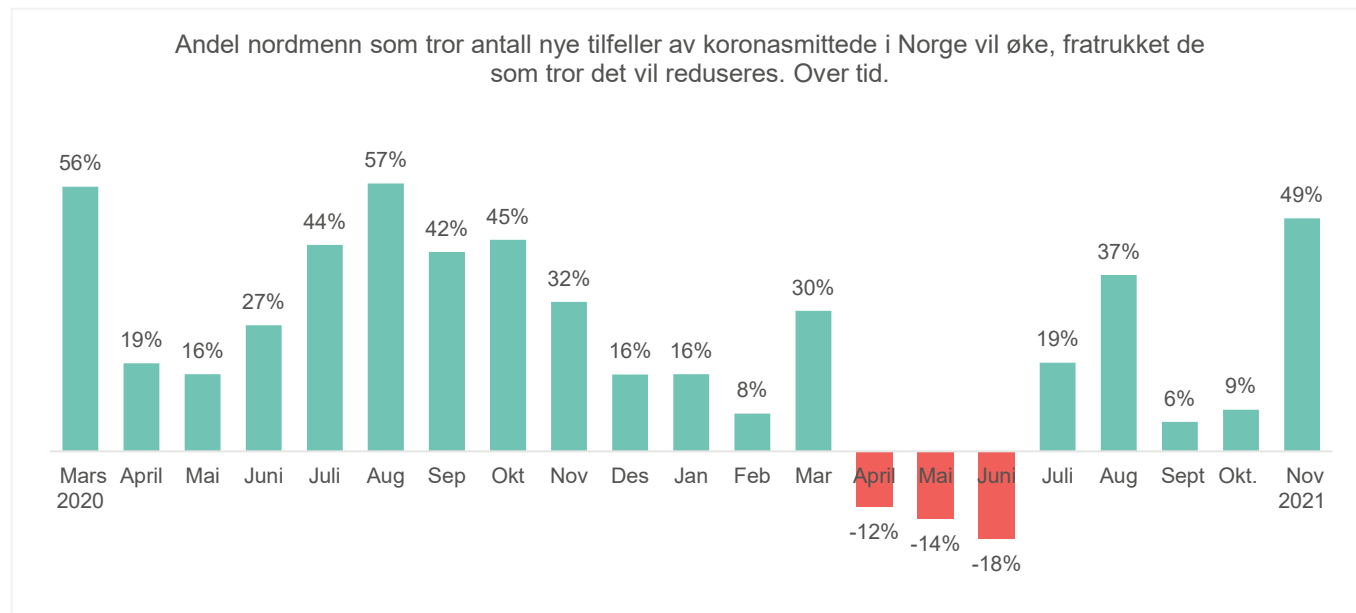
? Hvor mye lengre tror du koronautbruddet vil vare i Norge?

Forventer smitteøkning

- I november 2021 forventet 65 prosent av befolkningen at antall nye tilfeller av koronasmittede i Norge ville øke fremover, mot 19 prosent som forventet reduksjon.
- Gjennom pandemien har nordmenn stort sett forventet økt antall smittede fremover. Eneste unntak er i perioden april-juni 2021, hvor flere forventet reduksjon enn økning.

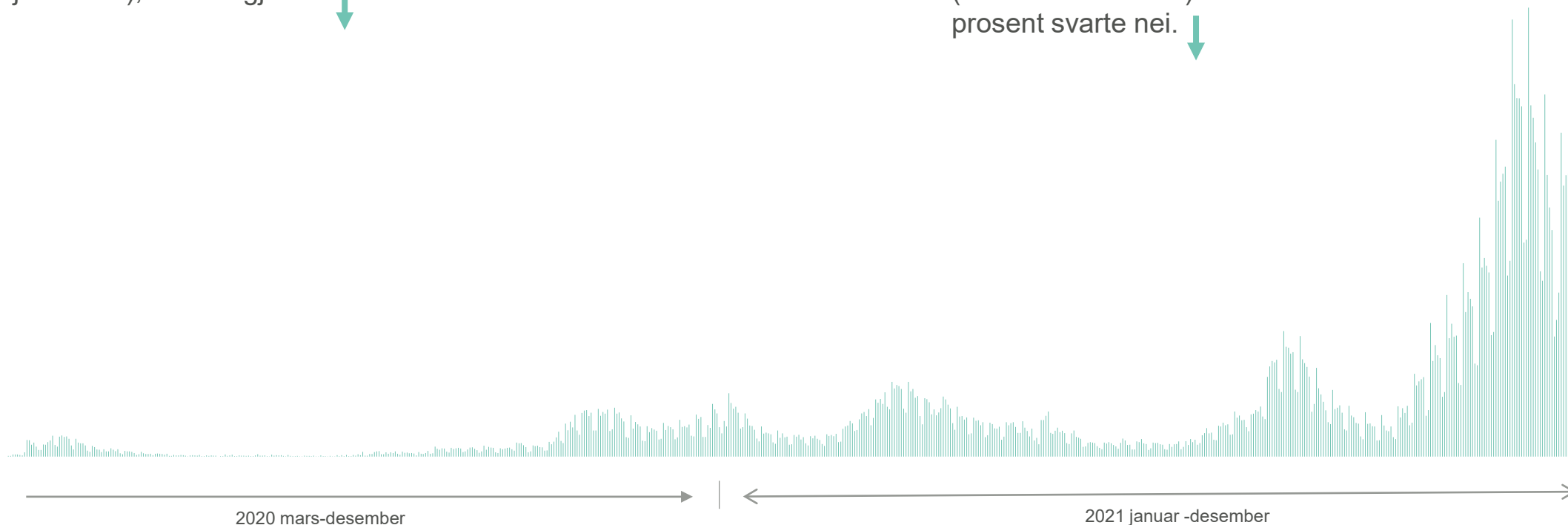
n= 146497

? Tror du antall nye tilfeller av koronasmittede i Norge vil øke, reduseres eller forbli uendret?

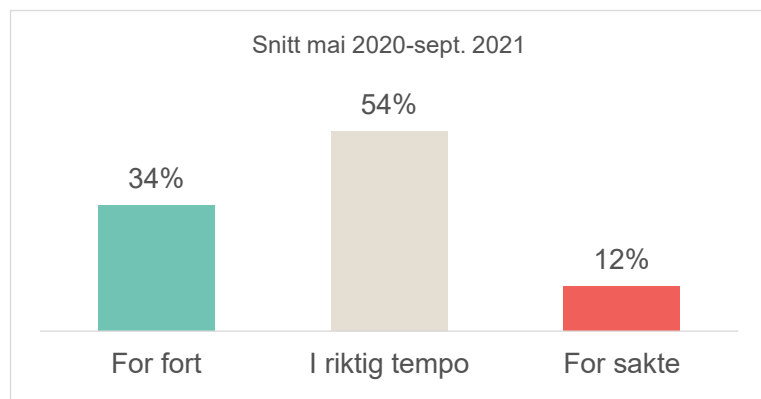

Forventet ny smittetopp også høsten 2021

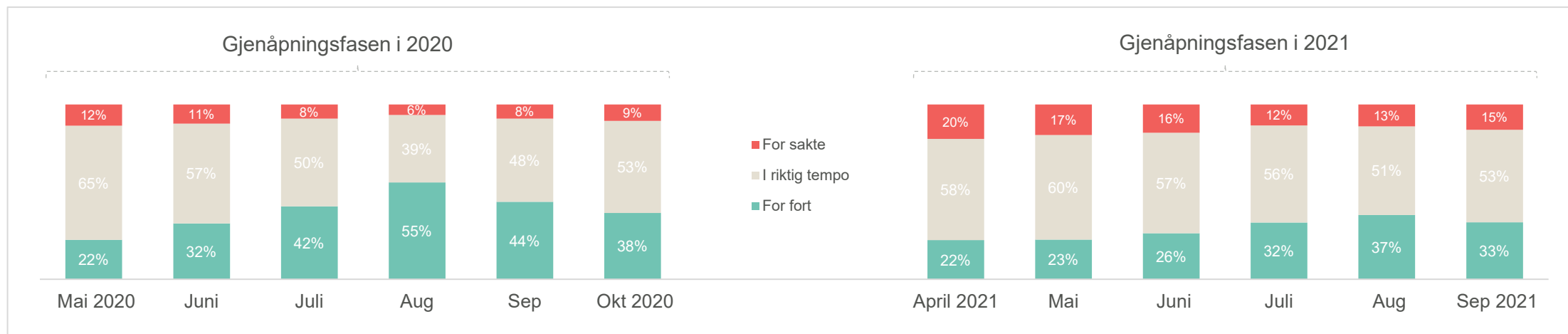
- Etter gjenåpningsfasen mot sommeren 2020, trodde syv av ti nordmenn at det ville komme en ny (andre) smittetopp på høsten (68 % i juni 2020), slik det gjorde. ↓
- Også ved årsskiftet 2020-2021 tror tre av fire nordmenn at det kommer en tredje smittetopp i løpet av nærmeste halvåret (75 %), slik det gjorde. ↓
- I august 2021, en måned før «gjenåpningen» av Norge, forventet 72 prosent av befolkningen ny smittetopp i løpet av nærmeste halvår (som vi nå er inne i). Kun 13 prosent svarte nei. ↓

Synes heller Norge gjenåpner for fort enn for sakte

- Nordmenn har i all hovedsak syntet at åpningen(e) av Norge gjøres i riktig tempo. Samtidig er det klart flere som mener at det åpnes opp for fort, fremfor for sakte.
- Som snitt for periodene med gjenåpning i pandemien, i henholdsvis 2020 og 2021, oppgir 54 prosent at det går i riktig tempo, 34 prosent for fort og 12 prosent for sakte.

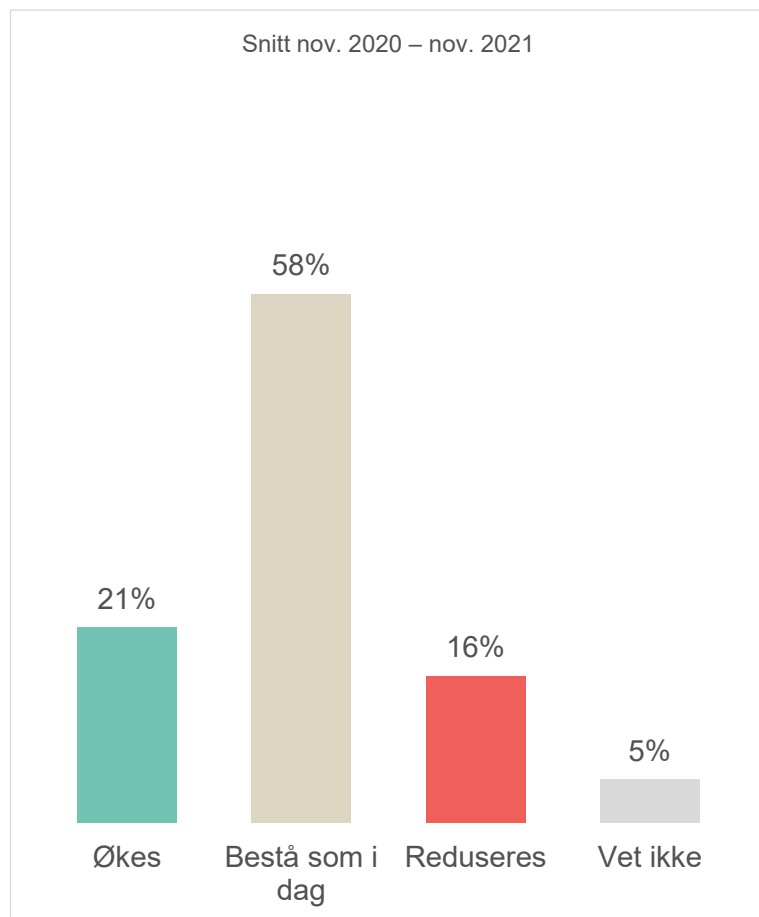

n= 49730

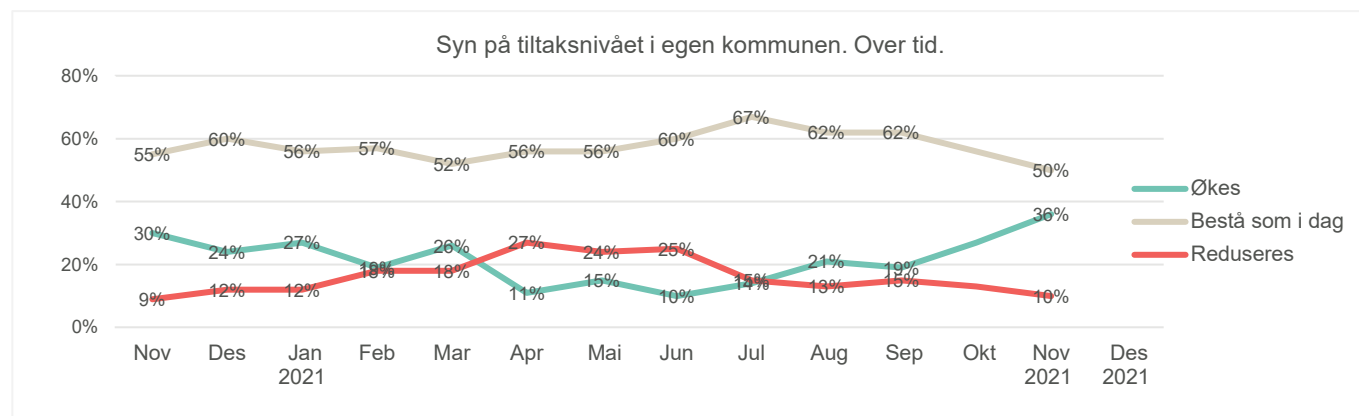
? Myndighetene ønsker å åpne opp samfunnet igjen, gradvis og kontrollert. Synes du at åpningen av samfunnet går for fort, i riktig tempo eller for sakte?

Syn på tiltaksnivået

- Nærmere seks av ti har normalt vært enig i omfanget på koronatiltak i egen kommune. I snitt for perioden fra november 2020 til november 2021 svarer 58 prosent at omfanget på koronatiltak i kommunen bør være på dagens nivå, mens henholdsvis 21 prosent synes det bør økes og 16 prosent at det bør reduseres. 5 prosent vet ikke.
- Både i 2020 og i 2021 har ønsket om økte tiltak vært sterkest i november måned, mens ønsket om reduserte tiltak var sterkest i (for)sommertid.
- I november 2021 er 50 prosent enig i tiltaksnivået i kommunen sin (som er laveste nivå målt), mens en rekordhøy andel ønsker økte tiltak (begge trender fortsetter i desember). Denne utviklingen kan rimeligvis bidra til noe av forklaringen på fallet i tillit til myndigheter og kommunen i samme periode (se ovenfor).

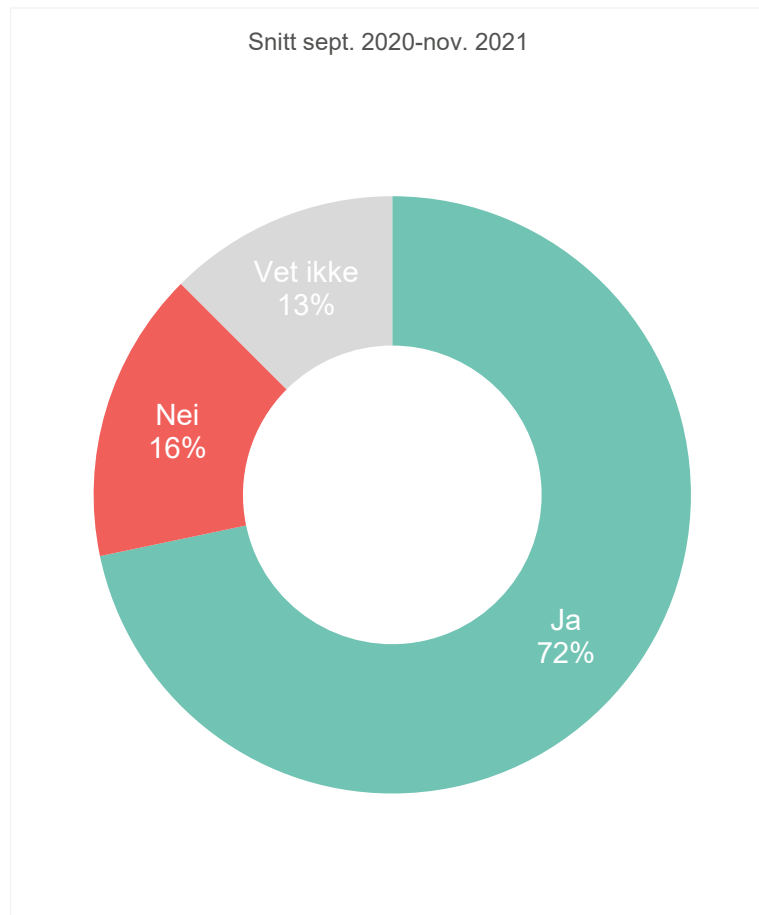

n= 26927

? Synes du at omfanget på koronatiltak i din kommune burde økes, reduseres eller bestå som i dag?

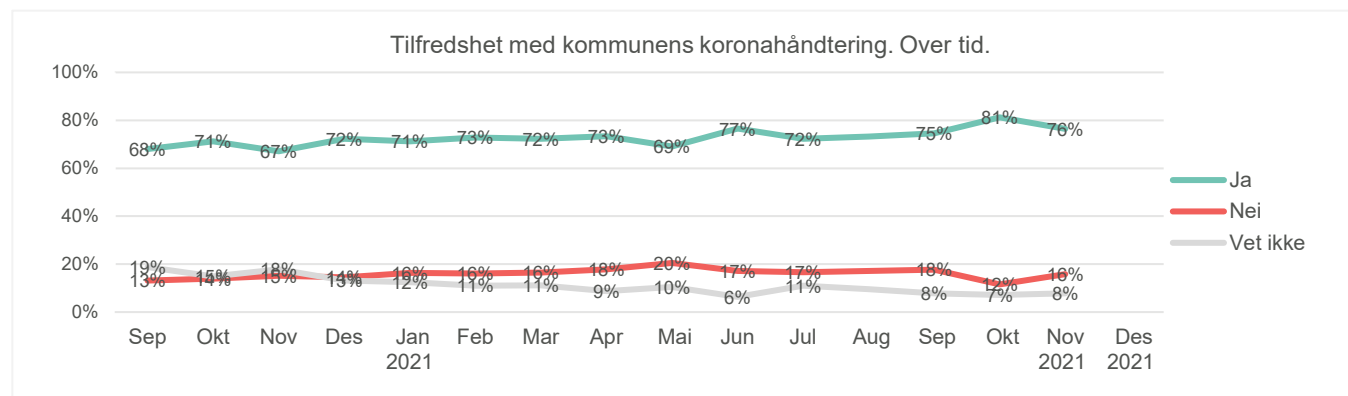
Tilfredshet med kommunens koronahåndtering

- Gjennom pandemien oppgir totalt 72 prosent av befolkningen at de er fornøyd med hvordan kommunen deres håndterer koronasituasjonen. Kun 16 prosent er misfornøyd, mens 13 prosent vet ikke. Tilfredsheten har ligget stabilt høyt, og med svakt stigende trend i 2021.
- Kvinner er mer fornøyd med kommunens koronahåndtering enn menn. Andelen øker også med alderen, fra 64 prosent blant de under 30 år, til 78 prosent blant de over 60 år.
- Geografisk sett, er flest fornøyd med dette i Nord-Norge og færrest i Oslo (81 % vs. 66 %). Generelt er folk i urbane strøk mindre fornøyd med håndteringen enn de som bor mer ruralt.

Mer ansvar til kommunen?

På spørsmål om kommuner også bør kunne innføre *mindre* strenge regler enn de nasjonale, er befolkningen delt – (totalt 46 % ja og 47 % nei fra september 2020 til august 2021), samtidig har ja-andelen hatt en økende tendens i perioden.

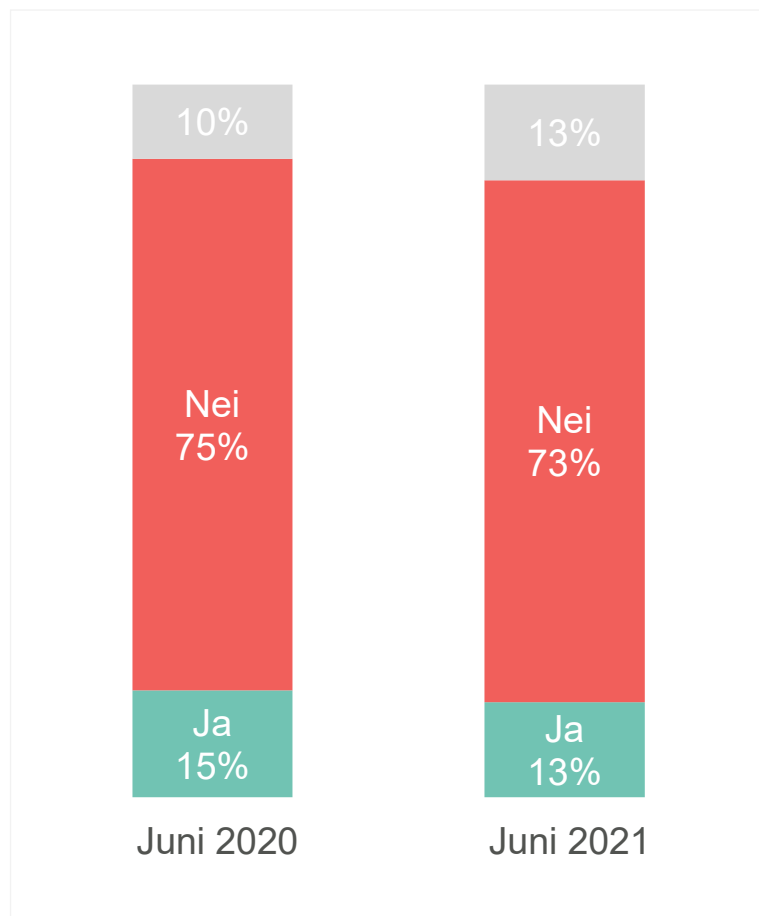

n= 48026

? Er du fornøyd med hvordan din kommune håndterer koronasituasjonen?

Åpne grenser for utenlandske turister?

- Tre av fire nordmenn svarte både i juni 2020 og juni 2021 nei på spørsmål om det nå bør åpnes opp for at flere utenlandske turister skal kunne besøke Norge.
- I august 2020 mente hele 89 prosent av befolkningen at myndighetene burde begrense utenlandsk turisme til Norge.
- Selv om både nordmenn og store deler av verden ble vaksinert i 2021, var det faktisk færre som sa ja til å åpne grensen for turister i 2021 enn på samme tid året før.
- Årsaken til dette var åpenbart for å unngå importsmitte, og reflekteres i flere andre spørsmål om åpne grenser:
 - På spørsmål stilt i juni 2020 om man synes regjeringen bør åpne opp for fritidsreiser til Sverige før sommeren, svarte 73 prosent nei, 15 prosent ja og 12 prosent vet ikke.

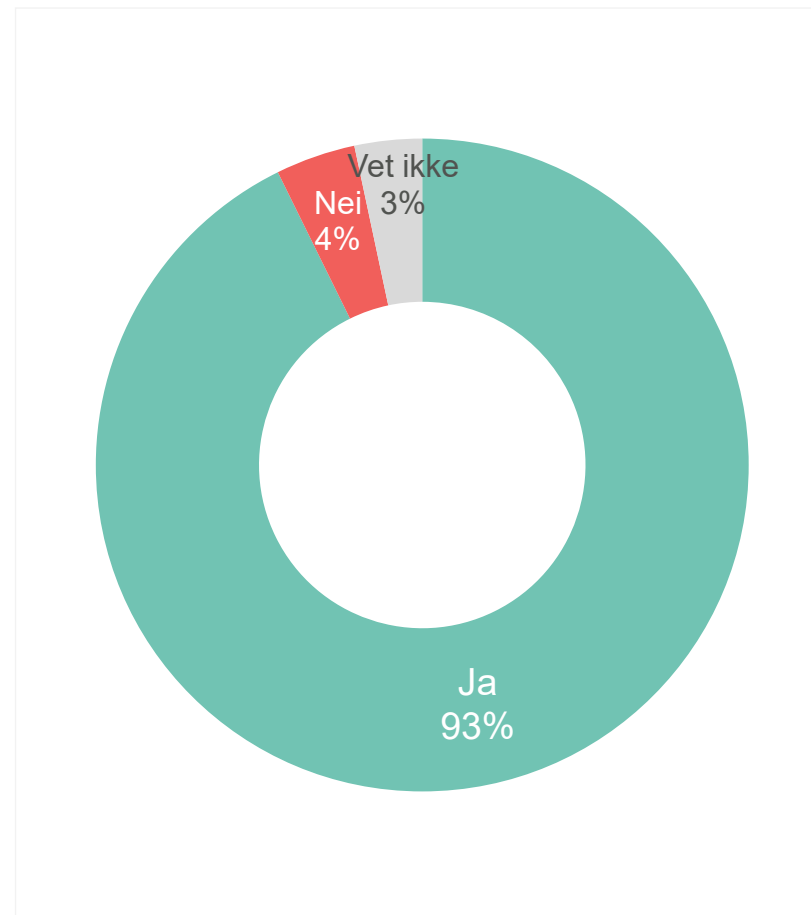
n= 4492

? Synes du at det nå bør åpnes opp for flere utenlandske turister skal kunne besøke Norge?

Koronatesting på grensen

- Over ni av ti (93 %) mente allerede i oktober 2020 at koronatesting burde være obligatorisk for alle som kommer til Norge fra utlandet.
- Dette sa myndighetene først var uaktuelt, men innførte likevel obligatorisk testing i midten av januar 2021 for personer som oppholdte seg i et område med karanteneplikt.

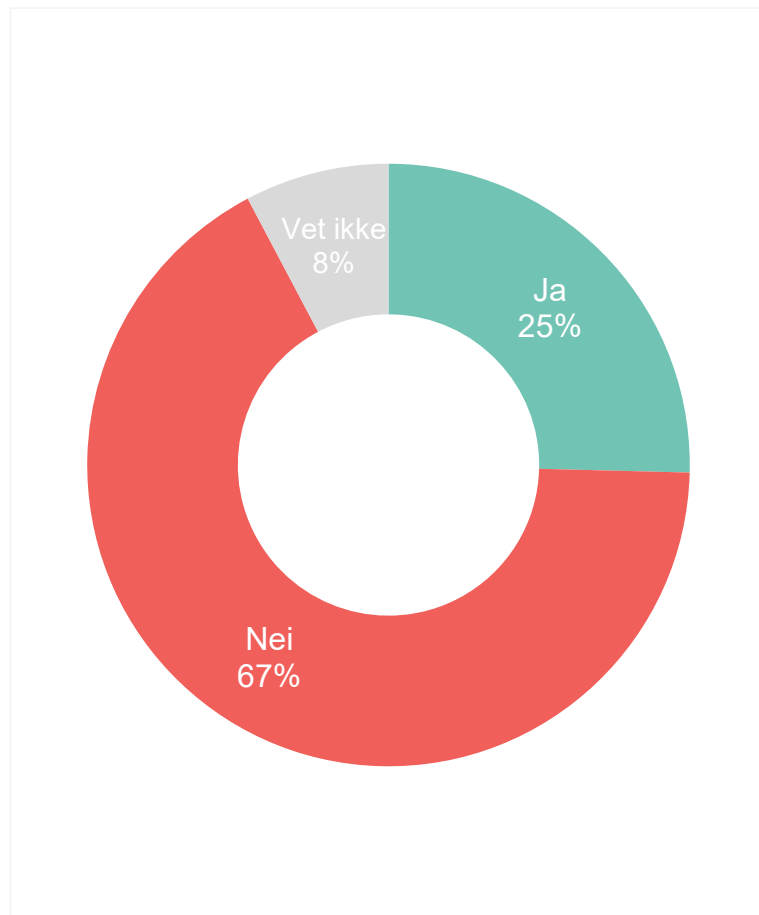

n= 1746

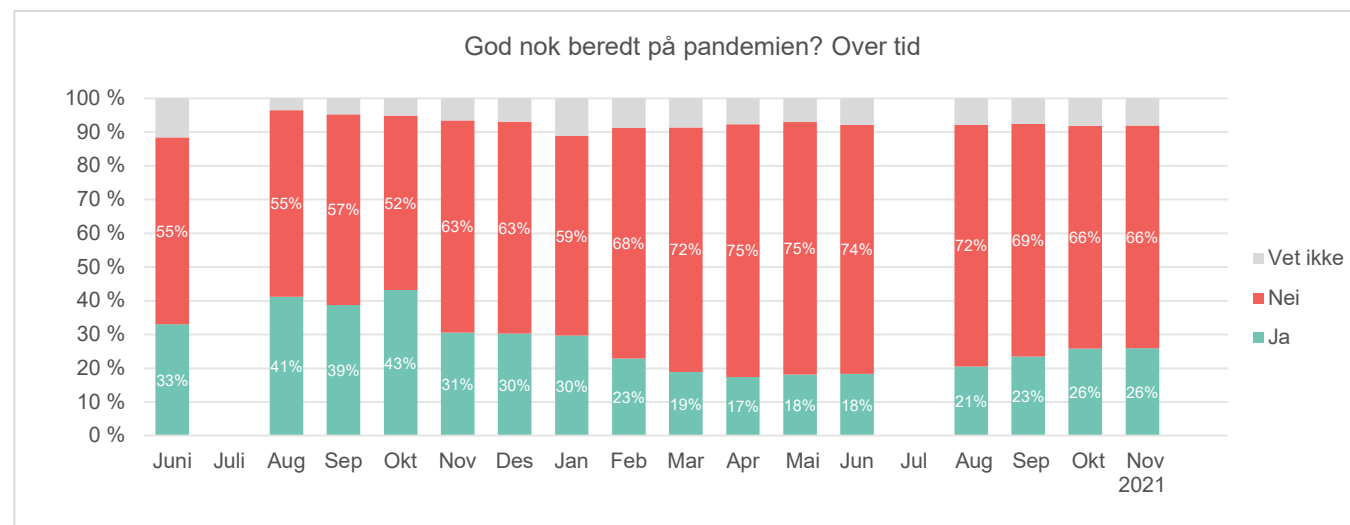
? Synes du at koronatesting bør bli obligatorisk for alle som kommer til Norge fra utlandet?

Norge var dårlig beredt på pandemi

- Gjennom pandemien har et flertall av befolkningen svart nei på spørsmål om Norge var godt nok beredt på å håndtere en pandemi som korona.
- I gjennomsnitt mener to av tre nordmenn at Norge ikke var godt nok beredt på pandemien.
- Nei-andelen øker gjennom pandemien, spesielt i 2021, hvor flere synes dette enn i 2020 (hvh. 70 % vs. 57 %). Dette kan tolkes som at stadig flere tenker at Norge burde kunne håndtert pandemien bedre og at den over tid heller har tydeliggjort svakheter enn styrker.

n= 39615

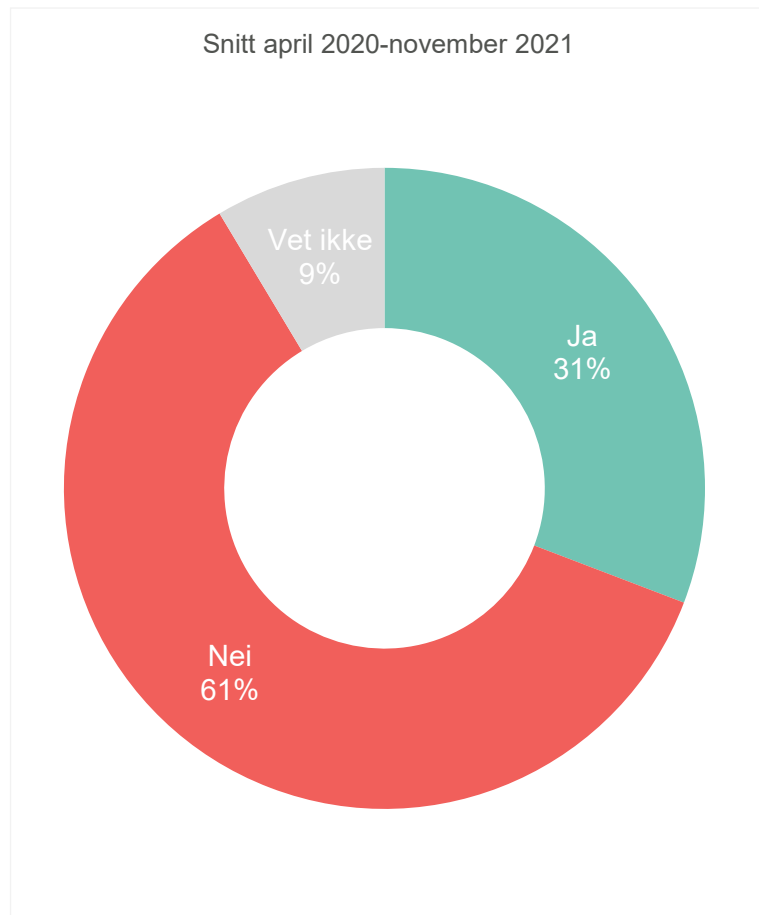
? Synes du at Norge var godt nok beredt på å håndtere en pandemi som korona?

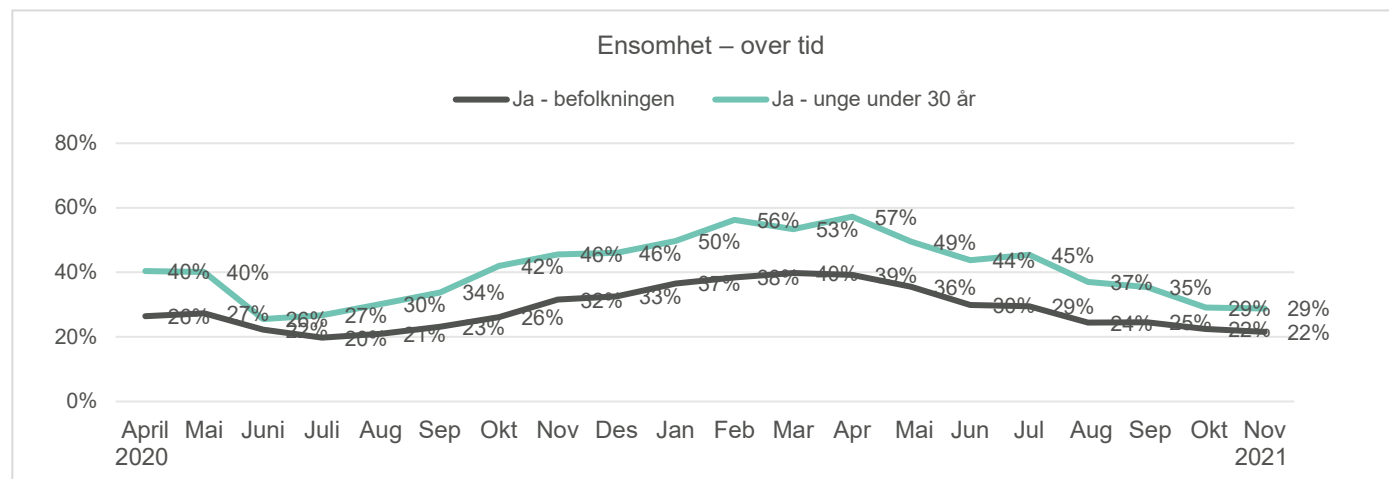
A person is shown from the back, wearing a grey ribbed beanie and a brown jacket. They are looking out over a misty or foggy landscape. The text "Påkjenning, psykisk helse og sårbare grupper" is overlaid on the image in white font.

Påkjenning, psykisk helse og sårbare grupper

Ensomhet

- Tre av ti nordmenn føler seg ensomme som følge av pandemien (31 %) .
- Ensomhet er en større utfordring i 2021 sammenlignet med 2020. I april 2020 (første måling) oppga 26 prosent dette. Etter mai, falt ensomheten mot sommerferien (lavest andel i juli, 20 prosent). Etter sommeren 2020 begynte ensomheten å øke tydelig igjen, frem til en topp i mars 2021 (40 prosent). Deretter var trenden på ny fallende frem mot full gjenåpning i slutten av september 2021, og lå på 22 prosent i oktober og november 2021 (merk dog økning i desember som ikke er omfattet i figuren nedenfor).
- Ensomheten var særlig sterk i den tredje bølgen vinteren 2021, og særlig blant de yngre, hvor flertallet var ensomme (56 prosent i perioden februar-april).

n= 83461

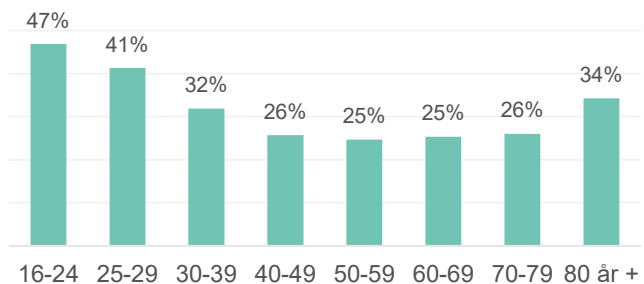
? Føler du deg ensom for tiden som følge av koronaepidemien?

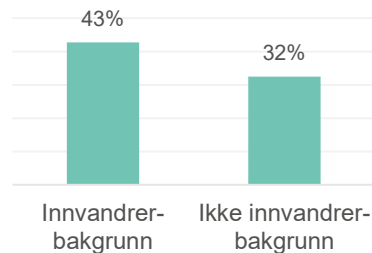
Ensomhet forts.

- Det er særlig de unge, samt de eldste over 80 år som opplever ensomhet som følge av koronapandemien. I tillegg er det en større andel av de med innvandringsbakgrunn som opplever ensomhet enn av de uten innvandringsbakgrunn (43 vs. 32 prosent, i 2021). Samtidig er det en større andel av kvinner, samt av de som bor i Oslo enn i resten av landet, og hele 45 prosent av de med kun en person i husholdningen sier de er ensomme på grunn av pandemien. Samtidig ser vi at de som har mistet jobben, er permittert eller frykter dette, i større grad opplever ensomhet enn andre (40 vs. 28 prosent).
- De som føler seg ensomme som følge av koronapandemien oppgir i noe mindre grad enn andre at de har tillit til helsemyndighetenes tiltak (61 vs. 71 prosent)
- De som er ensomme er noe mer bekymret for å bli smittet enn andre (42 vs. 35 prosent). De er også mer bekymret for egen økonomi (31 vs. 20 prosent) og mer bekymret for landets økonomi (52 vs. 41 prosent). Samtidig har de som er ensomme mindre tillit til at de vil få tilstrekkelig behandling av helsevesenet dersom de blir smittet (74 vs. 80 prosent).

Andel som er ensomme per alder. Snitt i pandemien.

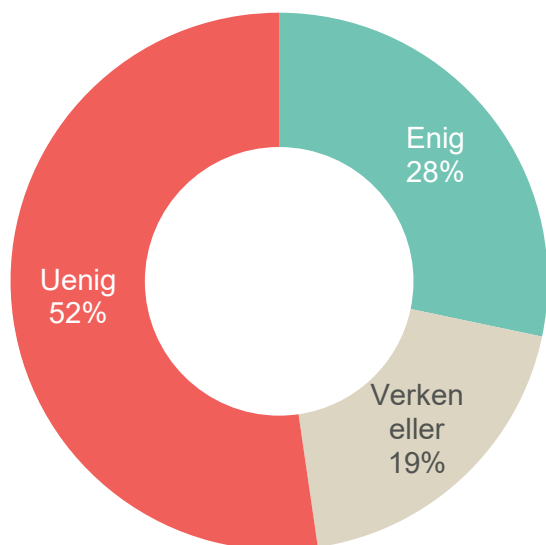
Andel som er ensomme per innvandringsbakgrunn. Snitt i 2021.

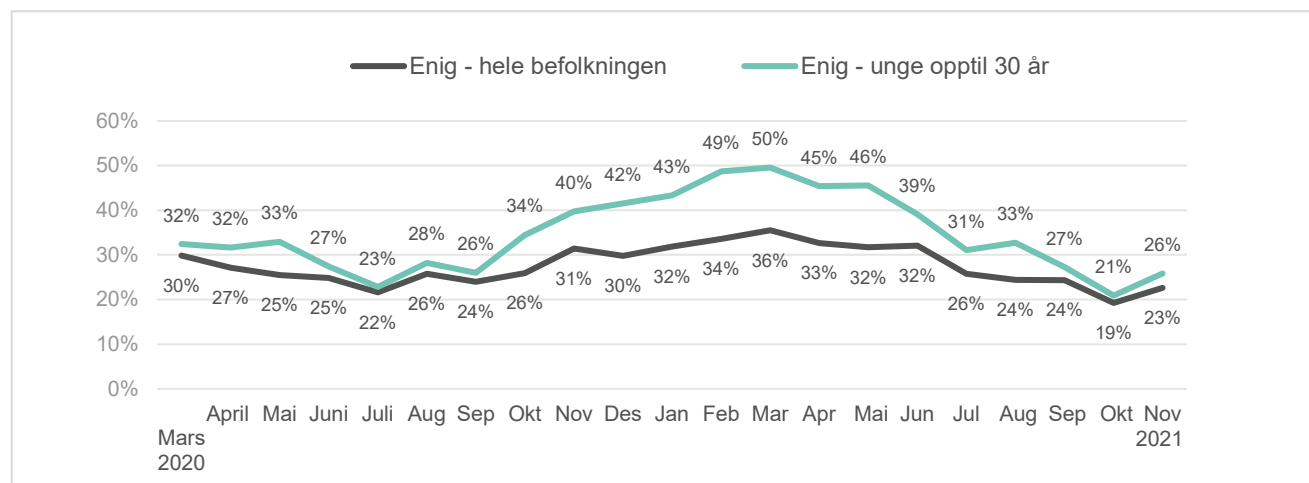
Blant de som føler seg ensomme som følge av koronapandemien, er det 52 prosent som opplever nåværende livssituasjon som psykisk belastende, mot 17 prosent av de som ikke føler seg ensomme.

Psykisk belastende

Snitt mars 2020-november 2021

- Nesten tre av ti nordmenn (28 prosent) opplever hverdagen som psykisk belastende som følge av endrede hverdagsrutiner på grunn av koronasituasjonen.
- Andelen som opplever hverdagen som psykisk belastende har variert gjennom pandemien. 30 prosent oppga dette etter nedstengning i mars 2020. Andelen falt ned til 22 prosent i feriemåneden juli. Deretter var trenden hovedsakelig stigende (i «andre smittebølge») frem til en topp i mars 2021 hvor 36 prosent oppga dette (i «tredje smittebølge»), som deretter falt frem til oktober 2021 («full gjenåpning») til hittil det laveste nivået i pandemien (19 %). Etter dette har trenden vært stigende igjen.
- Spesielt de unge opplever dette (i snitt 36 prosent av de under 30 år).

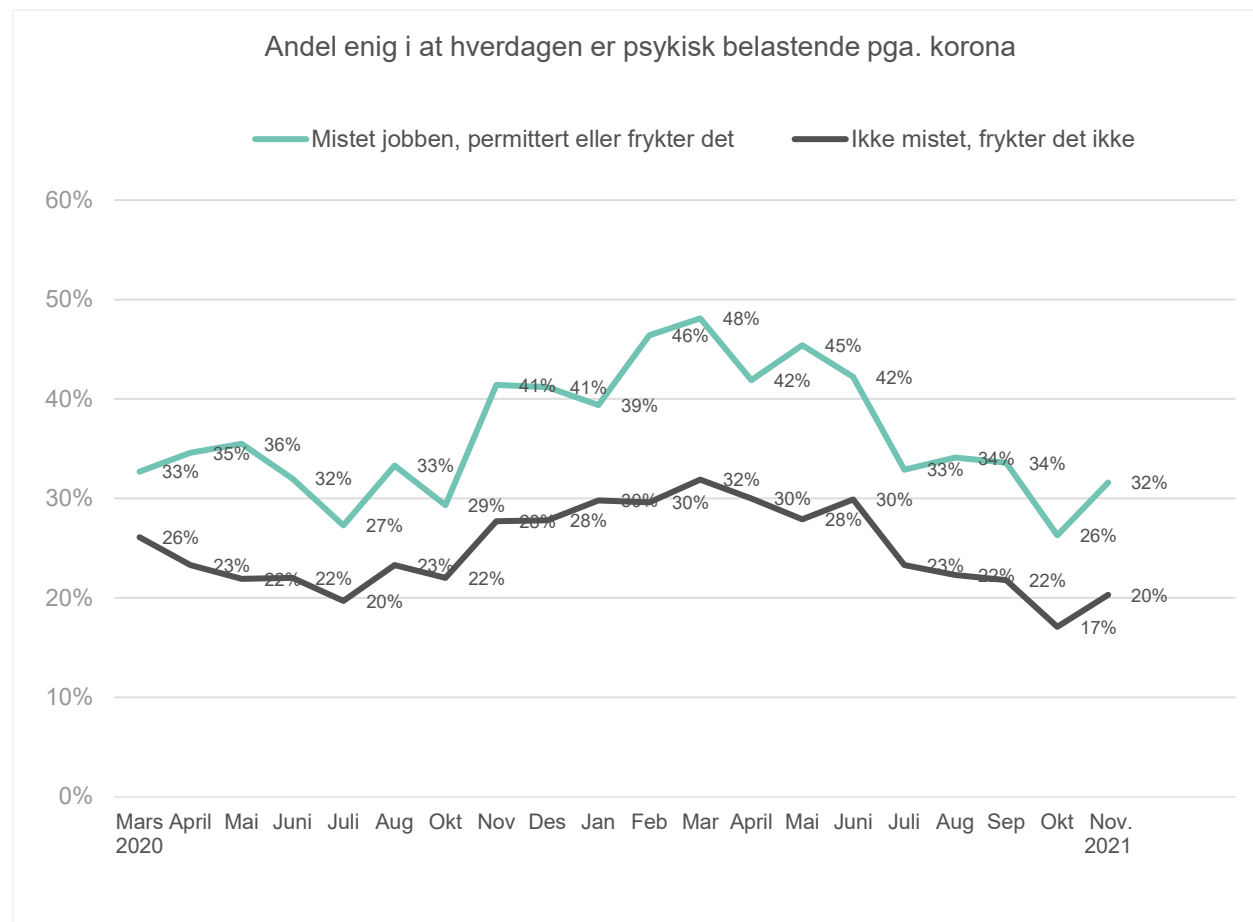
n= 97804

?

Jeg opplever min nåværende livssituasjon og hverdag som psykisk belastende, som følge av endringer i hverdagsrutiner knyttet til konsekvenser av koronautbruddet

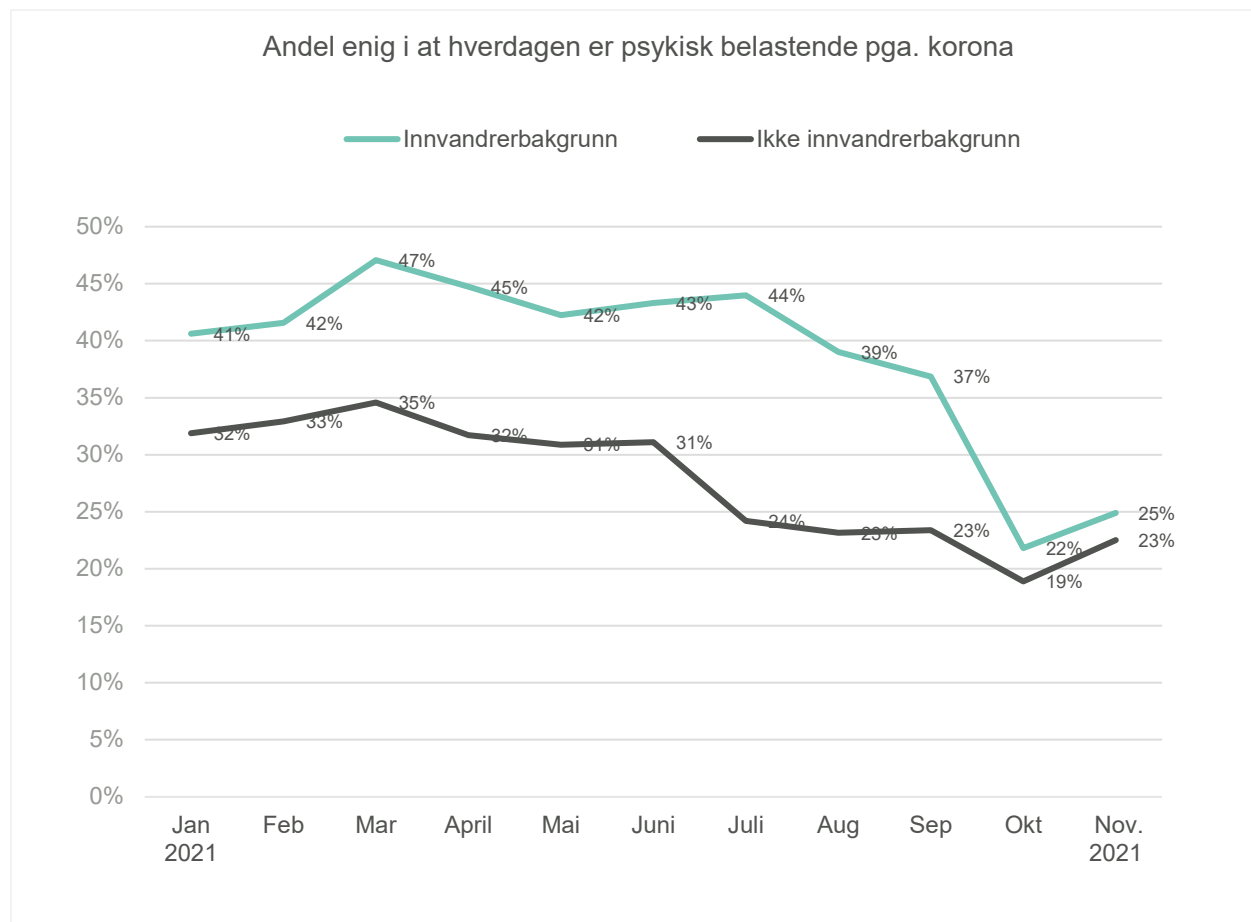
Psykisk belastende forts.

- En annen gruppe som i større grad enn andre opplever hverdagen som psykisk belastende som følge av endrede hverdagsrutiner på grunn av koronasituasjonen er de som har mistet eller frykter å miste jobben.
- I gruppen som enten har mistet jobben, er permittert eller frykter å bli det, er det 37 prosent som er enig i påstanden, mot 25 prosent blant andre. Gjennom hele pandemien er det klar forskjell på hvordan disse to gruppene opplever hverdagen psykisk belastende.

Psykisk belastende forts.

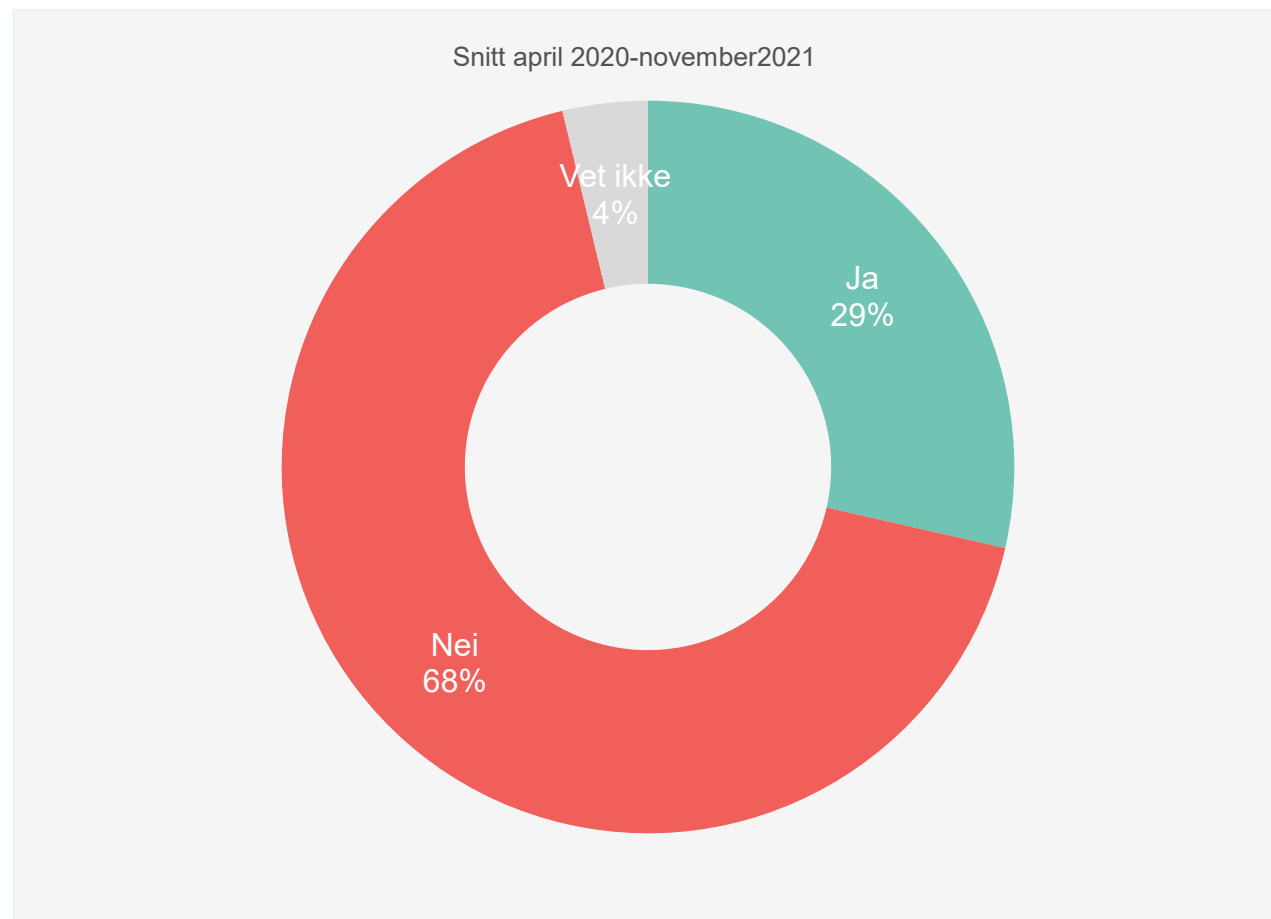

- En tredje gruppe som skiller seg ut på dette spørsmålet er innvandrere (kun identifisert i data fra 2021). I 2021 er det 40 prosent av de med innvandrerbakgrunn som sier seg enig i påstanden, mot 29 prosent av de uten innvandrerbakgrunn.
- Fra januar fram til september er det forskjell mellom de med innvandrerbakgrunn og andre. I perioden oktober-november er det imidlertid ikke signifikant forskjellig på andel som sier seg enig i påstanden, en periode med «full» gjenåpning.

Unnlatt eller utsatt å oppsøke helsetjenester

- Tre av ti nordmenn oppgir at de har unnlatt eller utsatt å oppsøke helsetjenester som følge av koronaepidemien.
- Kvinner oppgir dette i større grad enn men (32 vs. 25 prosent).
- Andelen er høyest blant de unge og faller med økende alder (fra 36 prosent av de under 25 år, til 20 prosent av de over 60 år).

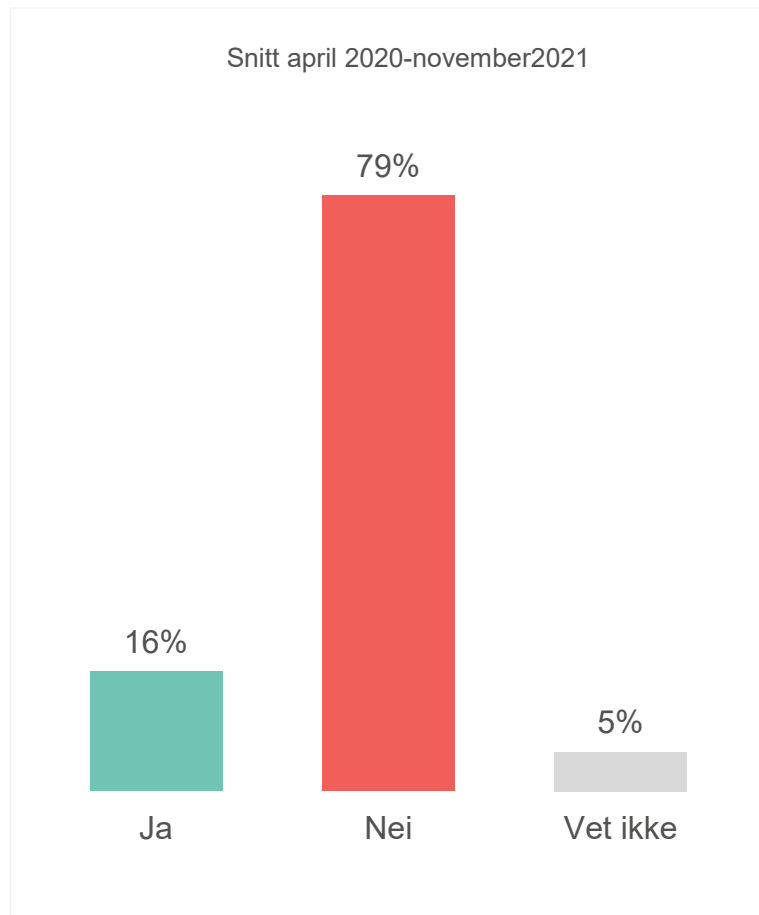

n= 42491

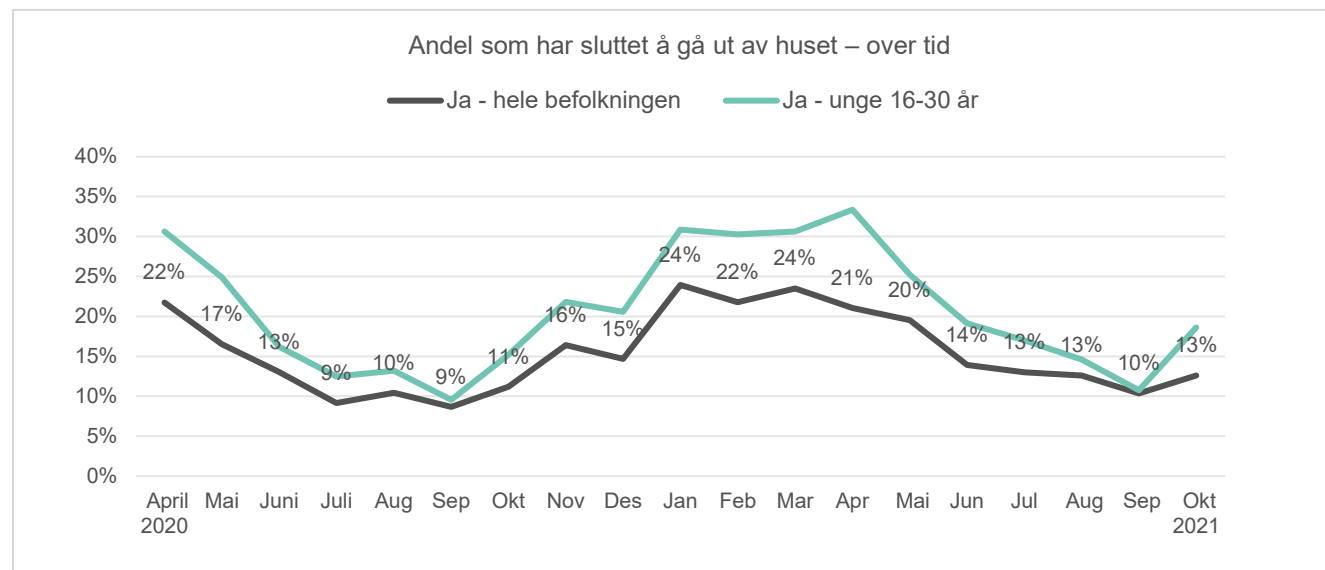
? Har du unnlatt eller utsatt å oppsøke helsetjenester som følge av koronaepidemien? For eksempel fastlege, hjemmehjelp, psykolog eller lignende.

Sluttet å gå ut av huset

- 16 prosent av befolkningen oppgir at de i all hovedsak har sluttet å gå ut av huset, som følge av pandemien.
- De yngre under 30 år, samt eldre over 80 år, oppgir i størst grad at de har sluttet å gå ut av huset (hhv. 21 prosent og 19 prosent, mot 15 prosent i aldersgruppen mellom 30 og 79 år).

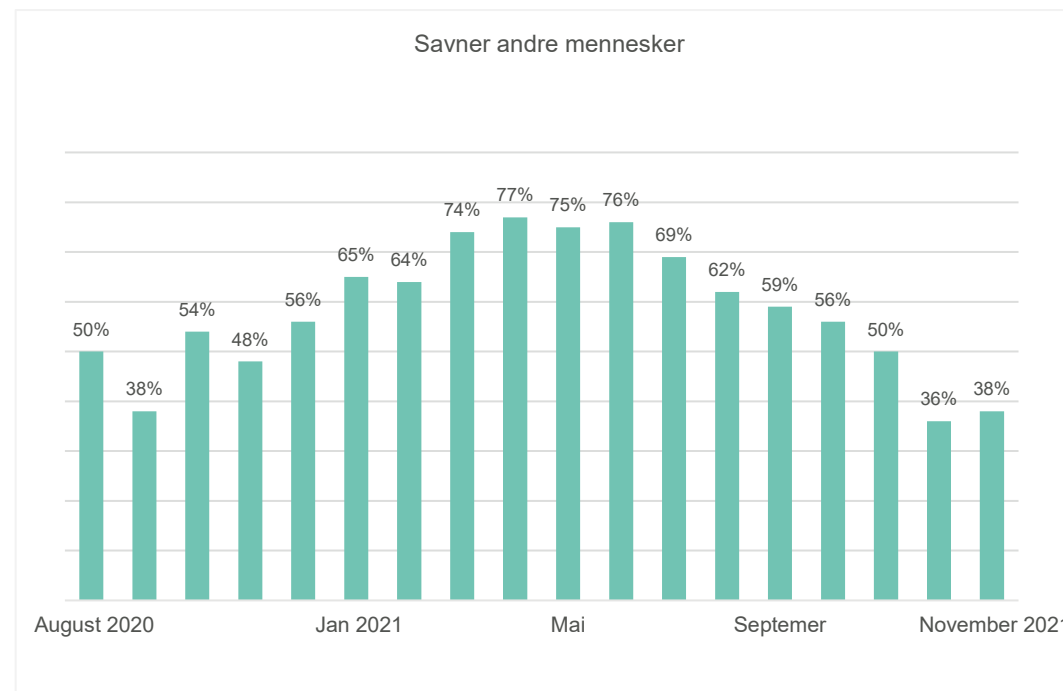
n= 57781

? Har du i all hovedsak sluttet å gå ut av huset, som følge av koronaepidemien?

Savn og bekymringer for psykisk helse

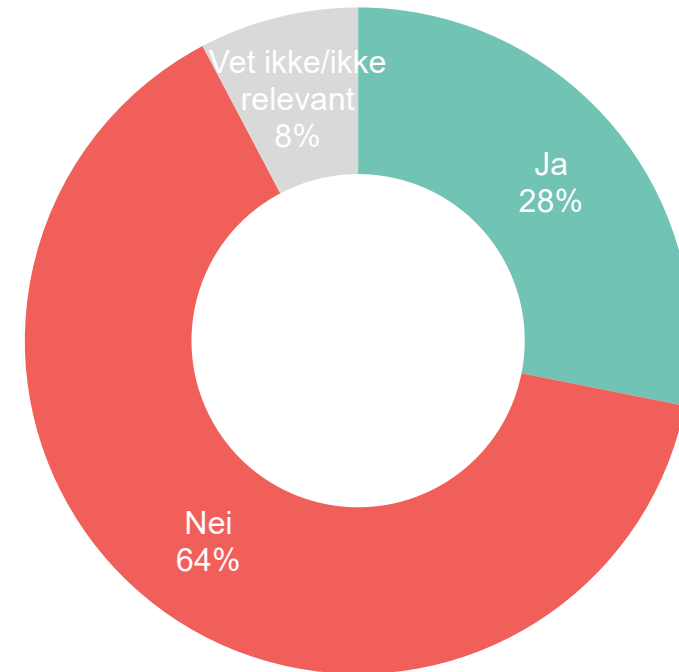
- Seks av ti oppgir at de savner mer kontakt med andre mennesker (62 prosent). Savnet topper seg i perioden januar til april 2021, når vi gjennomgår den tredje smittebølgen.
- Mange har også vært bekymret for at mindre sosial kontakt som følge av pandemien skal gå ut over den psykiske helsen deres (31 prosent, desember 2020)
- Videre svarer halve befolkningen ja på spørsmål om livskvaliteten deres er blitt svekket under pandemien i juni 2021 (48 prosent).

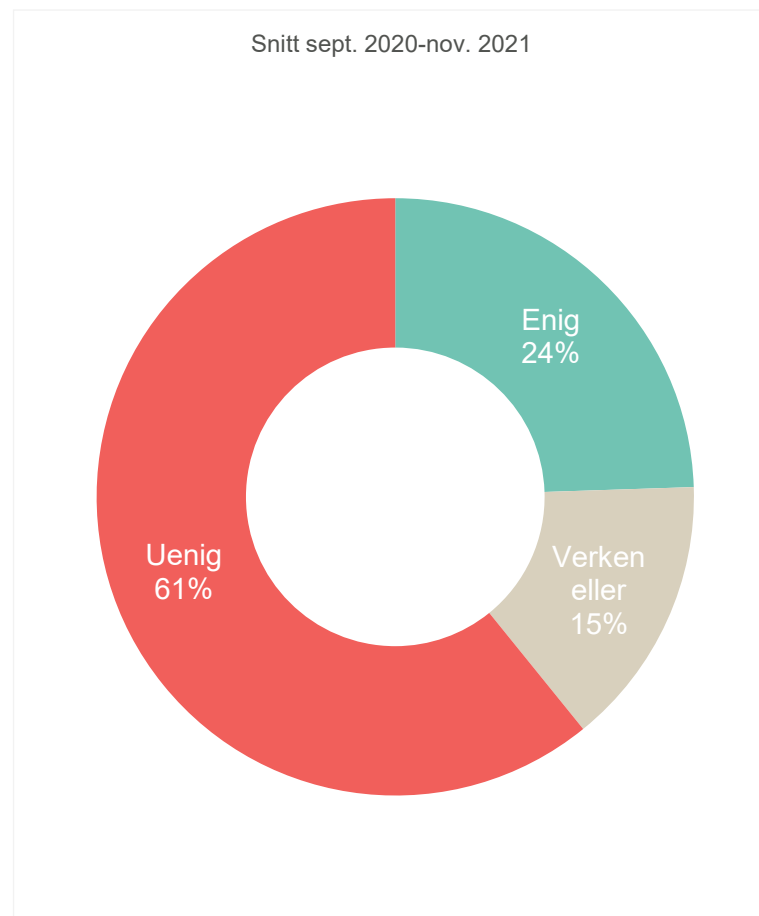
Konfliktnivå i familier og skolesituasjon

- Under pandemien oppgir 28 prosent av foreldre (med hjemmeboende barn) økt konfliktnivå, stress eller negativ stemning i familien. Nivået har generelt vært høyest i perioder med høyt smittetrykk og tiltaksnivå, samt var lavest i oktober 2021 (21 prosent) etter full gjenåpning. I etterkant er trenden økende.
- **Læringssituasjon**
Etter nedstengningen av Norge i mars 2020 oppga syv av ti foreldre (med barn i skolealder) at de opplevde læringssituasjonen for barna sine som akseptabel for tiden. På begynnelsen av året 2021 var tallet først høyere, men viste fallende utvikling fra mars og frem til sommeren (dog oppga foreldre i 25 nedstengte østlandskommuner i starten av 2021 i mindre grad at de opplevde læringssituasjonen som akseptabel). Skolestart/høsten 2021 var den perioden under pandemien hvor flest foreldre var fornøyd (over åtte av ti foreldre), trolig fordi de så at barna satte pris på en normal fysisk skole etter mye digital undervisning og tiltak.
- Cirka to av tre foreldre oppga i gjennomsnitt høsten 2021 at de opplever det som trygt å sende sine barn på skolen for tiden, og spesielt i oktober. Andelen falt deretter kraftig ut året.
- Nesten annenhver forelder er bekymret for at perioder med stengte skoler kan ha svekket barna enten faglig eller sosialt (44 prosent i snitt høsten 2021). Våren 2021 var hele 53 prosent bekymret for dette.

Opplever du økt konfliktnivå, stress eller negativ stemning i familien

Bekymring for økonomi

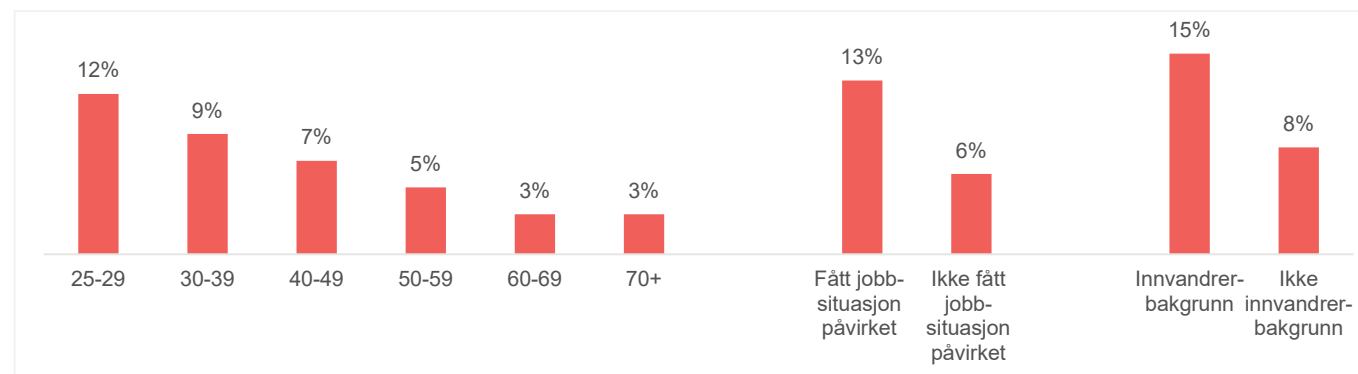
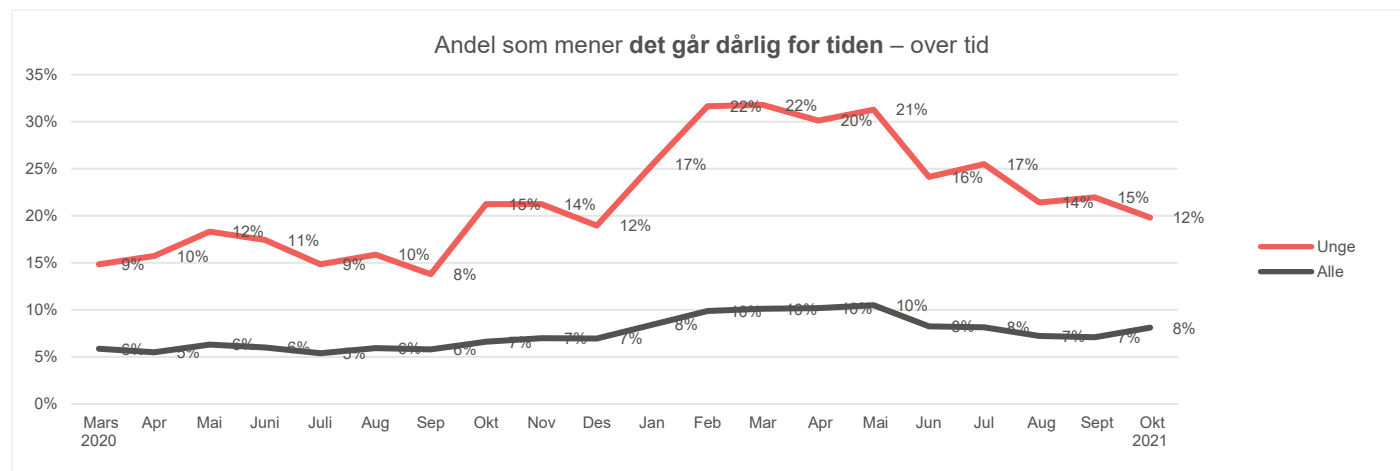

- I løpet av pandemien sier en av fire nordmenn (24 prosent) at de er bekymret for sin personlige økonomi som følge av pandemien. 61 prosent er uenig, mens 15 prosent svarer verken eller.
- Andelen som er bekymret var høyest ved nedstengningen i mars 2020 (34 prosent) og nådde aldri samme høyder igjen. Tross svingninger har gjennomsnittstallene vært ganske stabile igjennom pandemien, men siste halvår i 2021 har bekymringene for personlig økonomi vært lavere (med unntak av desember).
- Likevel viser tall for 2021 at befolkningen med innvandrerbakgrunn ligger 12 prosentpoeng høyere enn befolkningen uten innvandrerbakgrunn i bekymring for personlig økonomi.

Totalvurdering av egen situasjonen

- Gjennom pandemien sier i snitt 7 prosent av befolkningen at de har det dårlig for tiden. Flest oppgir dette i perioden mellom februar og mai 2021 (samt i desember 2021), hvor 10 prosent sier de har det dårlig. Da Norge stengte ned i mars 2020 sa 6 prosent det samme.
- Igjen ser vi samme mønster hvor de yngste, de som har mistet jobben/er permittert, samt innvandrere i større grad enn andre svarer at det går dårlig.

n= 146169

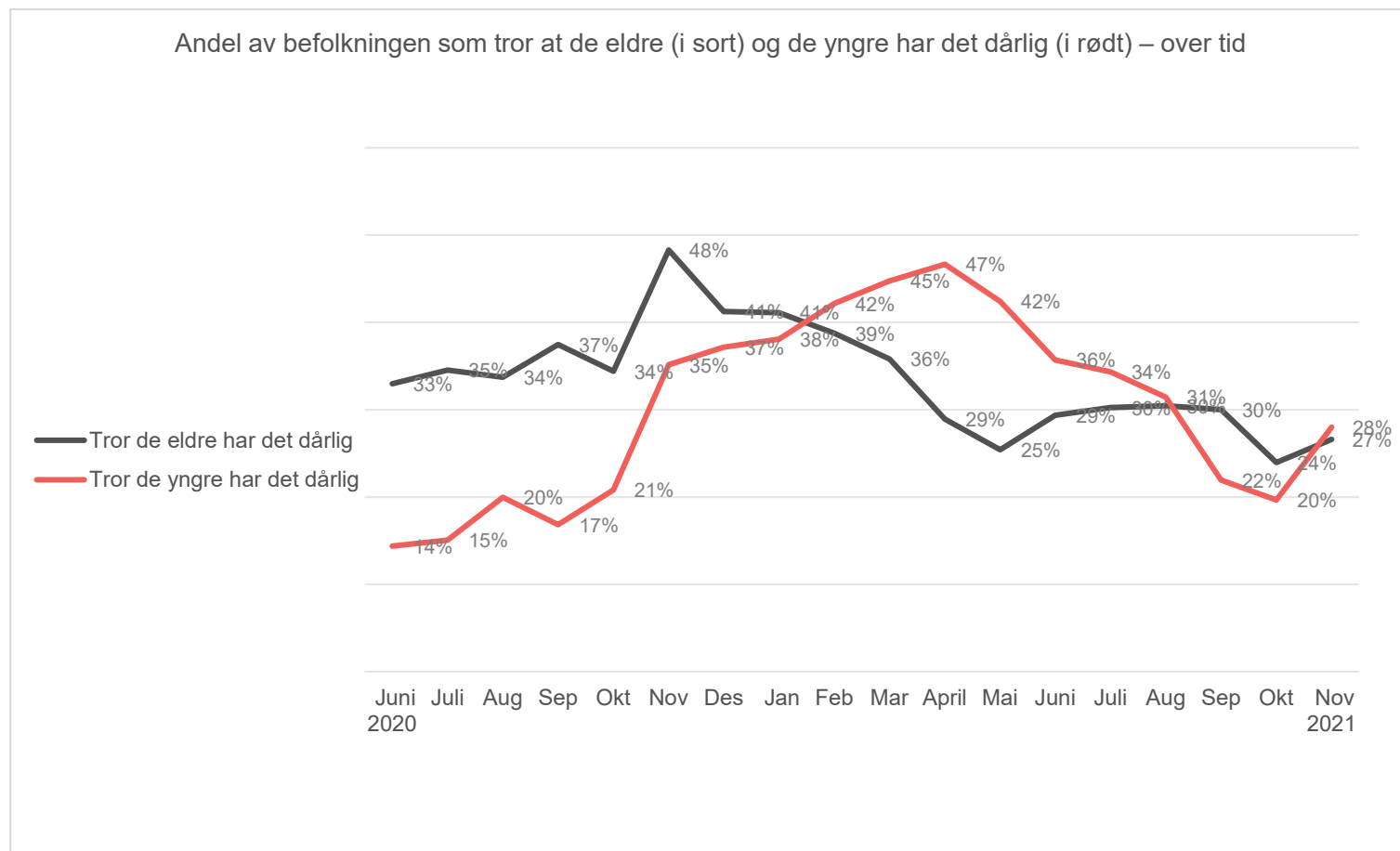
?

Totalt sett, hvordan vurderer du din egen situasjon akkurat nå? Vil du si at det går bra med deg, dårlig med deg eller verken bra eller dårlig?

De yngre og de eldre

- Samfunnet har over tid fått større bevissthet om de unges situasjon. I pandemiens første fase var oppmerksomheten rettet mot de eldres utfordringer, men i februar 2021 kom et trendskifte med mer fokus på de yngre.
- Mens flere trodde at de eldre enn de yngre hadde det dårlig frem til februar 2021 – trodde flere at de unge sliter mest i perioden februar-august.
- Etter gjenåpningen tror samfunnet på ny at de yngre har det best for tiden, hvilket jo ikke er i tråd med bildet som følger av mange av spørsmålene i dette kapittelet.
- Det kan også påpekes at de unge er den aldergruppen som i størst grad tror at de eldre har det dårlig. Og i større grad enn det de eldre gjør selv. Nesten annenhver under 25 år oppgir dette, mot 14 prosent av de over 80 år.

Hvordan har det vært å være ung i pandemien?

De unge har forholdt seg til pandemien som alle andre. Mindre sosial kontakt og mindre trening, mindre festing og mindre reising.

I det hele tatt, mindre av det meste som er mer typisk for de unge, enn for de eldre. Mange unge sluttet også helt å gå ut av huset, og mer enn andre aldersgrupper.

Mindre bekymret for smitte

Ser man pandemien under ett, så har en av fire unge vært bekymret for å bli smittet selv – mot annenhver over 60 år. Men selv om de unge ikke har vært like redde for å bli smittet som de eldre, så har de vært like bekymret for at andre kan bli smittet.

Samtidig har pandemien berørt så mange andre aspekter av livet, slik som skole- eller jobbsituasjon, fremtidshåp, fysisk aktivitet og psykisk helse. I sum har de unge hatt en ekstrem tøff påkjønning og i tillegg kanskje mistet noen av de viktigste årene i livet.

For eksempel har de unge vært mer bekymret for økonomien sin enn de eldste. Mange har hatt en krevende skole- eller læringssituasjon, samtidig som mange typiske arbeidsplasser for unge, som butikker og serveringssteder, falt bort.

Tyngst under den tredje bølgen

Perioden med den tredje bølgen i februar-april i år var antakelig den tyngste fasen i pandemien, både for nordmenn generelt og de unge spesielt.

Særlig ensomhet og savn av andre mennesker preget nordmenn, men ingen aldersgruppe kom i nærheten av de yngre, hvor flertallet var ensomme (58 prosent i perioden februar-april).

Gjennom hele pandemien har Norsk koronamonitor bedt ungdommene vurdere sin egen situasjon for tiden. Sammenlignet med befolkningen totalt, har over dobbelt så stor andel av ungdommene vurdert sin egen situasjon som dårlig (i snitt 20 prosent, mot 7 prosent i hele befolkningen).

Det er også de unge som i størst grad sier at livssituasjonen er psykisk belastende under pandemien.

Tiltakstrøtthet

Selv om både unge og andre selvsagt har vært lei av pandemien og ønsket seg en hverdag uten korona, betyr ikke det at de har vært negative til tiltakene eller ikke sett behovet for dem.

Snarere tvert imot. I all hovedsak, gjennom hele pandemien, har nordmenn flest vært uenig i at koronatiltakene er for strenge. Og det er de unge som i minst grad har ment at det er for strengt.

Klemmerekord i åpningsfasen

Sommeren i fjor, når Norge lettet på tiltakene, var utvilsomt et høydepunkt for ungdommen. Syv av ti syntes de hadde det bra, som fortsatt er det høyeste nivået målt i hele pandemien – verken slått av sommeren i år eller tiden som har gått etter gjenåpningen i september.

I den første uken etter gjenåpningen av Norge i september, satte nordmenn, og ikke minst de unge, klemmerekord med klar margin under pandemien.

Seks av ti unge, mot fem av ti totalt, klemte noen utenfor egen husstand. Men tatt i betraktning at det meste da var lov, betyr det at også mange fortsatt holdt igjen på å klemme andre ennå.

Mange husket kanskje hvordan det gikk sist vinter, og mange unge tror også at pandemien vil vare lenge. Kun en av fire tror at pandemien er over det nærmeste halvåret. Resten tror altså at den varer lengre enn det.

Ønsker «koronatiltak» for klimaet

De unge har vært flinke til å følge opp hygieneråd som munnbind og håndvask i pandemien, og mange synes det er gode vaner vi kan fortsette med.

I oktober mente for eksempel åtte av ti at butikker og cafeer bør fortsette å tilby håndsprit, også etter pandemien.

De yngre er også innstilt på å leve med like stor tiltaksbyrde som vi har hatt i pandemien, fremover – dersom det bidrar til å stoppe klimakrisen. Dette til tross for at unge har vært spesielt hardt rammet av tiltakene. Hele 47 prosent av de unge synes myndighetene bør innføre like kraftige tiltak for å stoppe klimakrisen som vi har hatt for å stoppe koronakrisen.

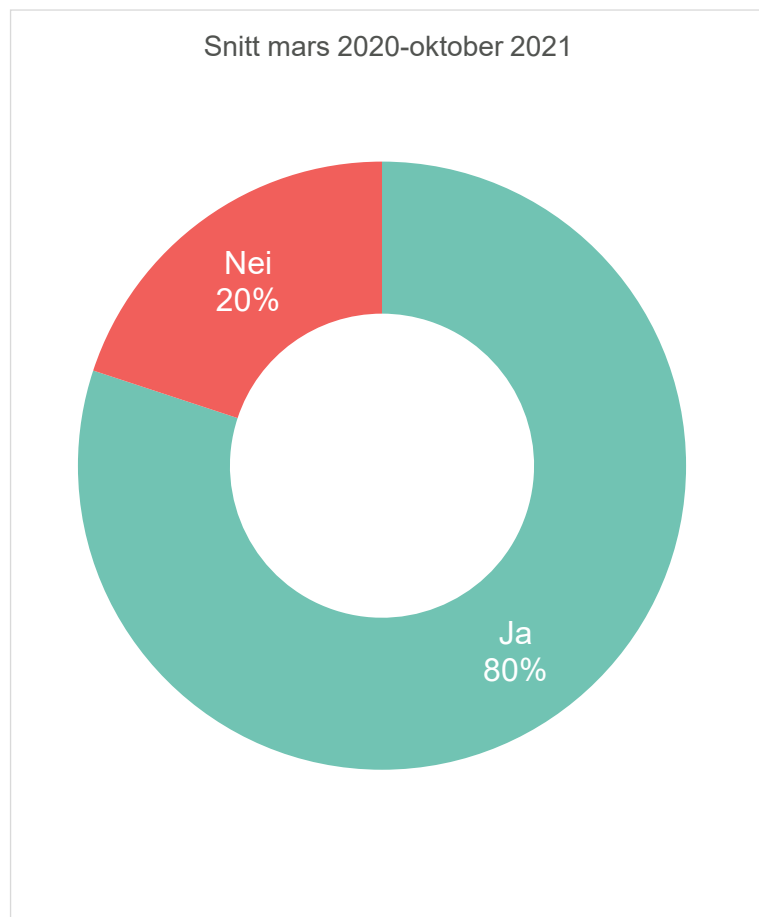

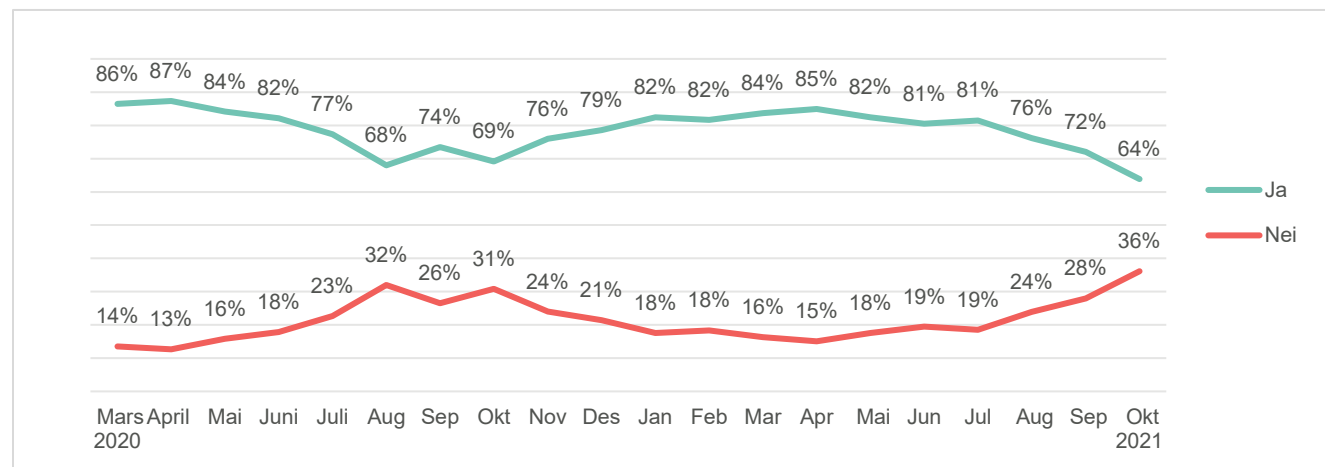
Adferd og etterlevelse

Nordmenn har gjennomgående utvist høy grad av etterlevelse av ulike smitteverntiltak.

Åtte av ti unngår sosial omgang med familie og venner

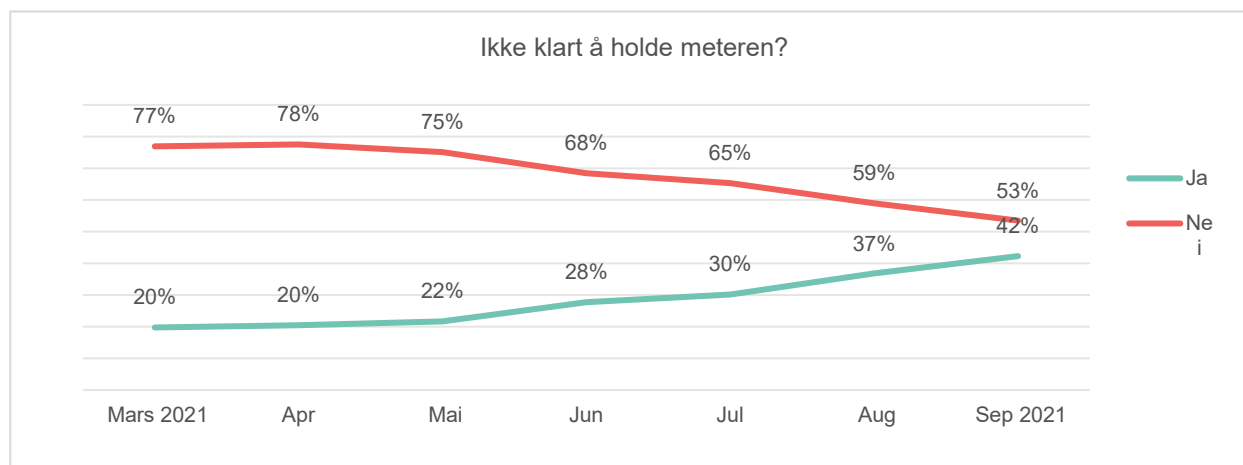

- Under pandemien oppgir i snitt 80 prosent at de unngår sosial omgang med nær familie og venner på grunn av korona. Andelen var høyest i mars-april 2020 (87 prosent), og falt gradvis frem til august (68 %), men økte igjen deretter. Ved gjenåpningen i september 2021 faller andelen som unngår sosial kontakt til det laveste nivået under pandemien. Men fortsatt oppgir to av tre at de unngår dette – som også kan illustrere at ikke alle nordmenn antok at pandemien var over ennå.
- De over 60 år oppgir i mindre grad å ha unngått sosial kontakt enn alle andre aldersgrupper.
- Geografisk sett, er andelen som unngår sosial kontakt høyest i Oslo (85 %, mot 79 % i resten av landet)

Sosial distansering

- 70 prosent av befolkningen oppgir i snitt i mars- september 2021 at de den siste uken *ikke* har vært i situasjoner hvor mange var samlet uten at det var mulig å holde en meters avstand.
- Denne andelen var høyest i mars-april, men har falt gradvis frem til september (53 prosent).
- På spørsmål om man den siste måneden har følt seg *presset til å måtte delta på større sosiale sammenkomster*, svarer kun 6 prosent ja i mars og 5 prosent i mai 2021.
- Det er de unge som har følt seg mest presset til å delta på store sammenkomster, hvor 12 prosent av de under 25 år oppgir dette. Andelen faller med alderen.

n= 13814

?

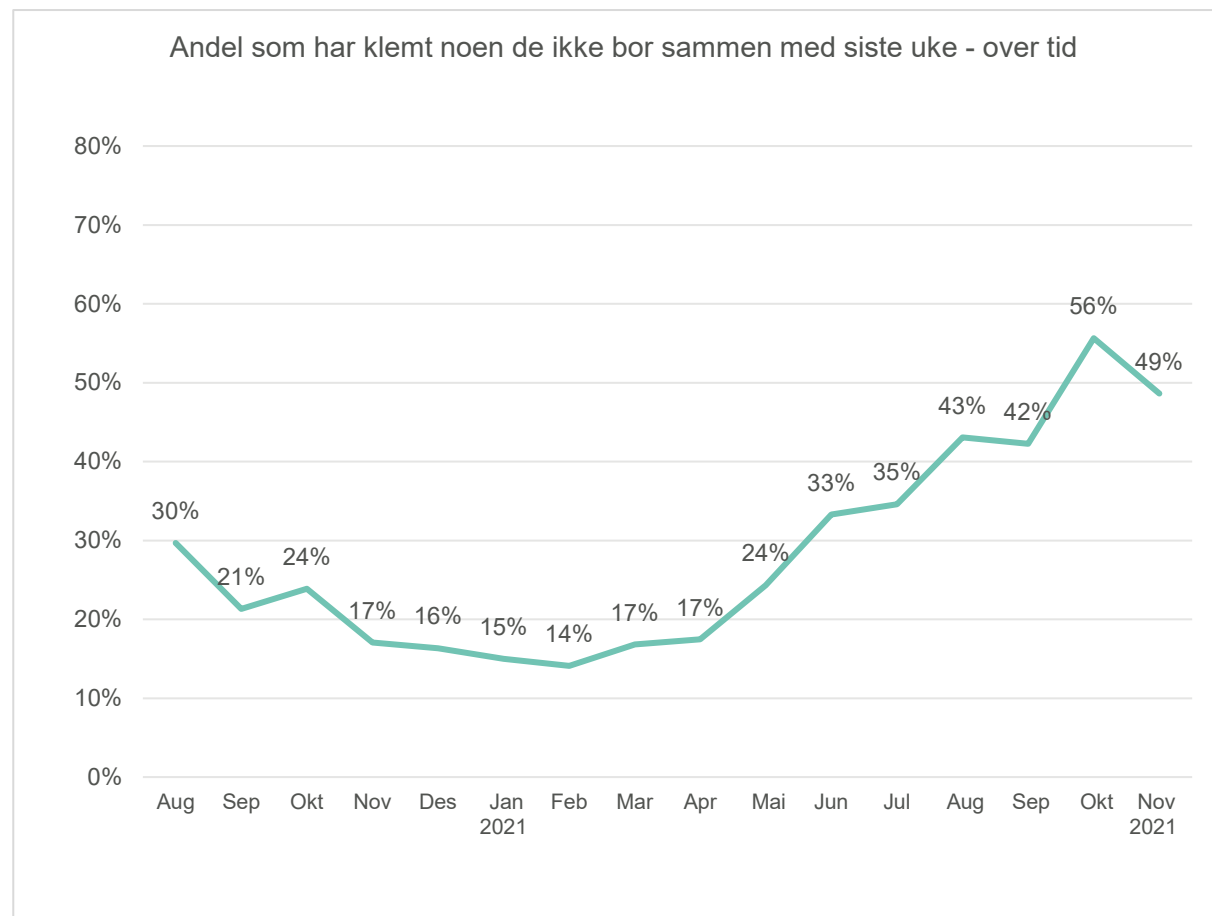
Har du den siste uken vært i situasjoner hvor mange var samlet uten at det var mulig å holde en meters avstand til andre?

Klemming

Mange nordmenn har nok savnet en klem i pandemien. I snitt har tre av ti gitt en klem til noen utenfor egen husstand siste uken. Men dette har variert, og lå på ca. to av ti i perioden fra august 2020 til og med sommeren 2021. Deretter steg det til cirka annenhver i gjenåpningsfasen på høsten. Klemmetoppen nås i oktober, hvor 56 prosent klemte noen de ikke bodde sammen med.

De som er yngre, kvinner, samt folk i Oslo klemmer mest.

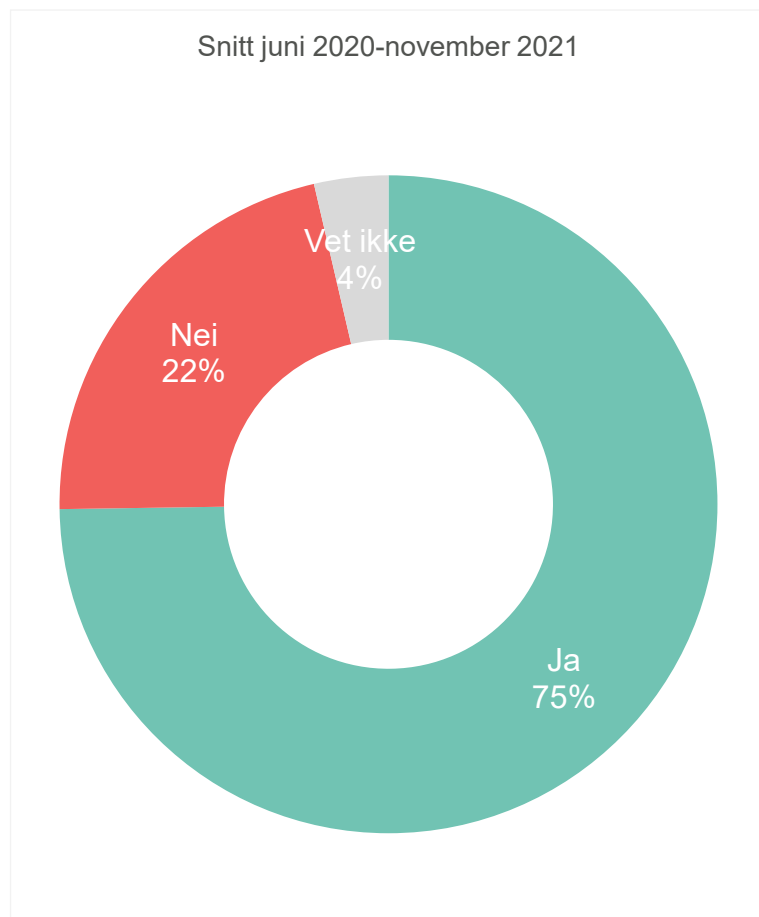

n= 32029

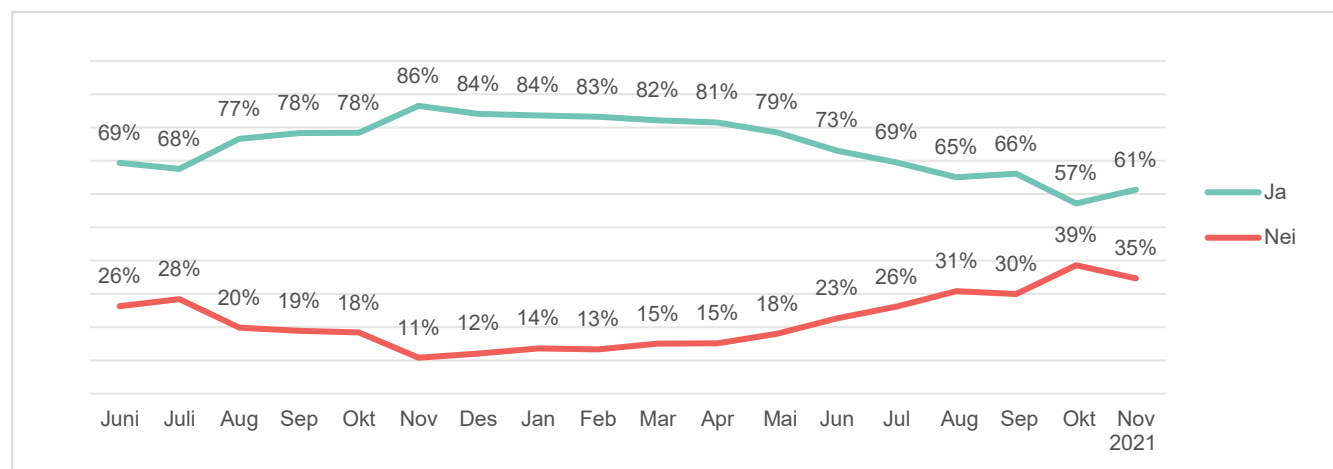
? Har du den siste uken gitt en klem til noen som ikke bor i din husstand?

Tre av fire er like flinke på håndvask og avstand som før

- Siden juni 2020 oppgir i snitt 75 prosent av befolkningen at de er like oppmerksomme på å vaske hender og holde avstand for tiden, sammenlignet med tidligere i koronaepidemien. 22 prosent sier nei, mens 4 prosent er usikre.
- Andelen som oppgir at de er like oppmerksomme på dette nå som tidligere i pandemien øker med alderen, fra 63 prosent av de under 30 år til 87 prosent av de over 60 år. Det er lite forskjell på menn og kvinner på dette.
- Andelen som svarer ja økte utover i 2020 og nådde toppunktet i november med 86 prosent. Deretter har andelen i all hovedsak falt og ligger på 61 prosent i november 2021.

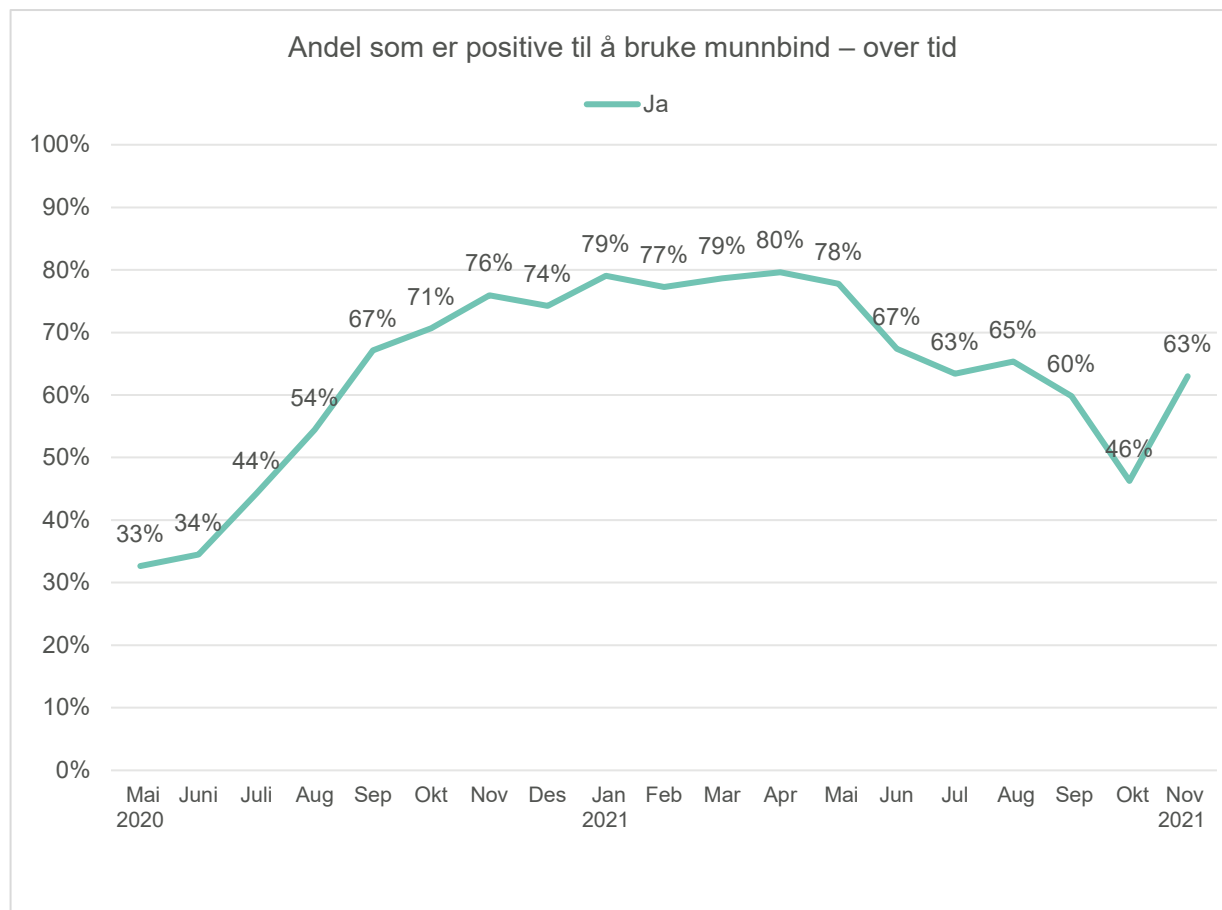

n= 59356

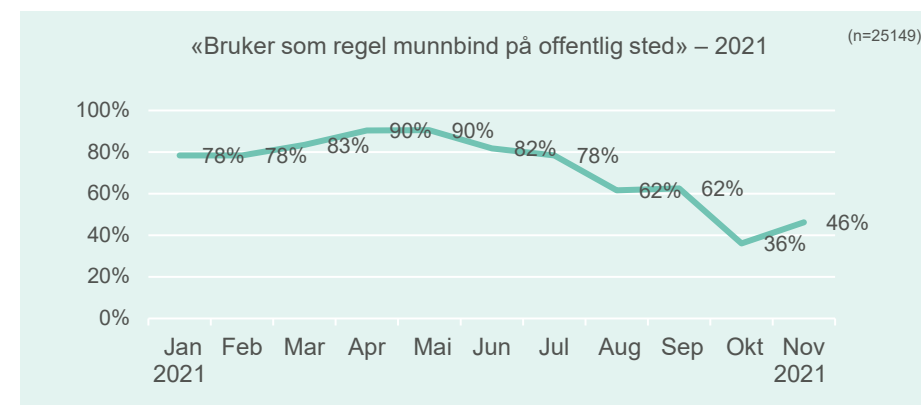
? Er du like oppmerksom på å vaske hender og holde avstand for tiden, sammenlignet med tidligere i koronaepidemien?

Munnbind

- Allerede før sommeren i 2020 var en av tre nordmenn positive til å bruke munnbind (33 %). På dette tidspunktet var munnbind ennå ikke anbefalt av helsemyndighetene. Folks villighet til å bruke munnbind har deretter økt, og toppet seg i april i 2021 hvor 80 prosent var positive. I åpningsfasen falt andelen positive til ca. to av tre, men har økt igjen deretter.
- I alle undergrupper er et klart flertall positive til munnbind, men er noe høyere blant kvinner enn menn, og jo eldre man er. Geografisk sett, er folk i Oslo og på Østlandet mest positive.
- «Alle» har brukt munnbind i løpet av pandemien, og de aller fleste har kjøpt det (hhv. 98 og 92 prosent i juni 2021).

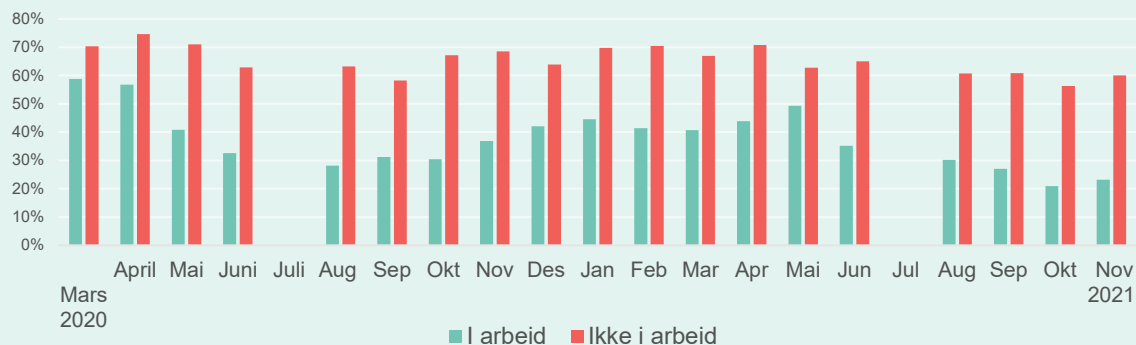
n= 64778

? Er du positiv eller negativ til at vi skal bruke munnbind i Norge?

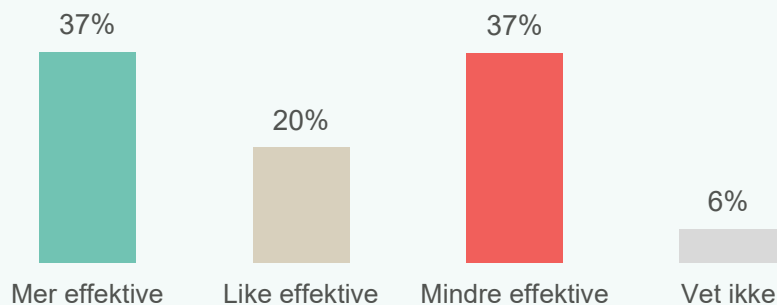
Hjemmekontor og digitale møter

Andel som har hovedsakelig har hjemmekontor / er hjemmeværende

- Totalt i pandemien oppgir 37 prosent av arbeidsstyrken at de hovedsakelig har hjemmekontor for tiden.
- Dersom vi ser på hele befolkningen (altså ikke bare de som er i arbeid, men også alle andre, slik som også studenter, permitterte, arbeidssøkende og pensjonister etc.), så sier totalt mer enn seks av ti (66 prosent) at de hovedsakelig er hjemmeværende, for eksempel har hjemmekontor, for tiden.
- Bruken av hjemmekontor i arbeidslivet har ikke alltid økt etter at myndighetene har gitt råd eller påbud om det, og hjemmekontor kan være et eksempel på et tiltak hvor etterlevelsen har vært mer mangelfull.

Syn på digitale møter – versus fysiske møter

- Syv av ti nordmenn har deltatt på digitale møter i pandemien. Av de som er i jobb, oppgir åtte av ti dette (mot fire av ti av de som ikke er i jobb). Befolkningen er delt i synet på om digitale møter er mer eller mindre effektivt enn fysiske møter, hvor like mange sier mer som mindre.
- Av de som er i jobb, mener dog en overvekt at digitale møter er *mer* effektive enn fysiske møter (40 prosent, vs. 34 prosent som sier mindre).
- De som ikke er i jobb, mener derimot at digitale møter er mindre effektive (45 prosent, vs. 27 prosent som sier mer).

Tommel opp for skjenkestopp

Det var bred støtte i befolkningen i alle landsdeler da regjeringen innførte skjenkestopp fra midnatt i hele landet den 7. august 2020.

Over syv av ti støttet beslutningen (74 prosent, mens 17 prosent var imot, resten sa vet ikke). Støtten vedvarte og styrket seg ut året.

I januar i 2021 var det heller ikke flertall i befolkningen for å oppheve det nasjonale forbudet mot skjenking av alkohol, selv om Stortinget nettopp gjorde det, og få dager før ny lockdown av Østlandet og ny mutert villsmitte.

31 prosent svarte i januar at skjenkeforbudet burde oppheves, mens 50 prosent ville beholde det.

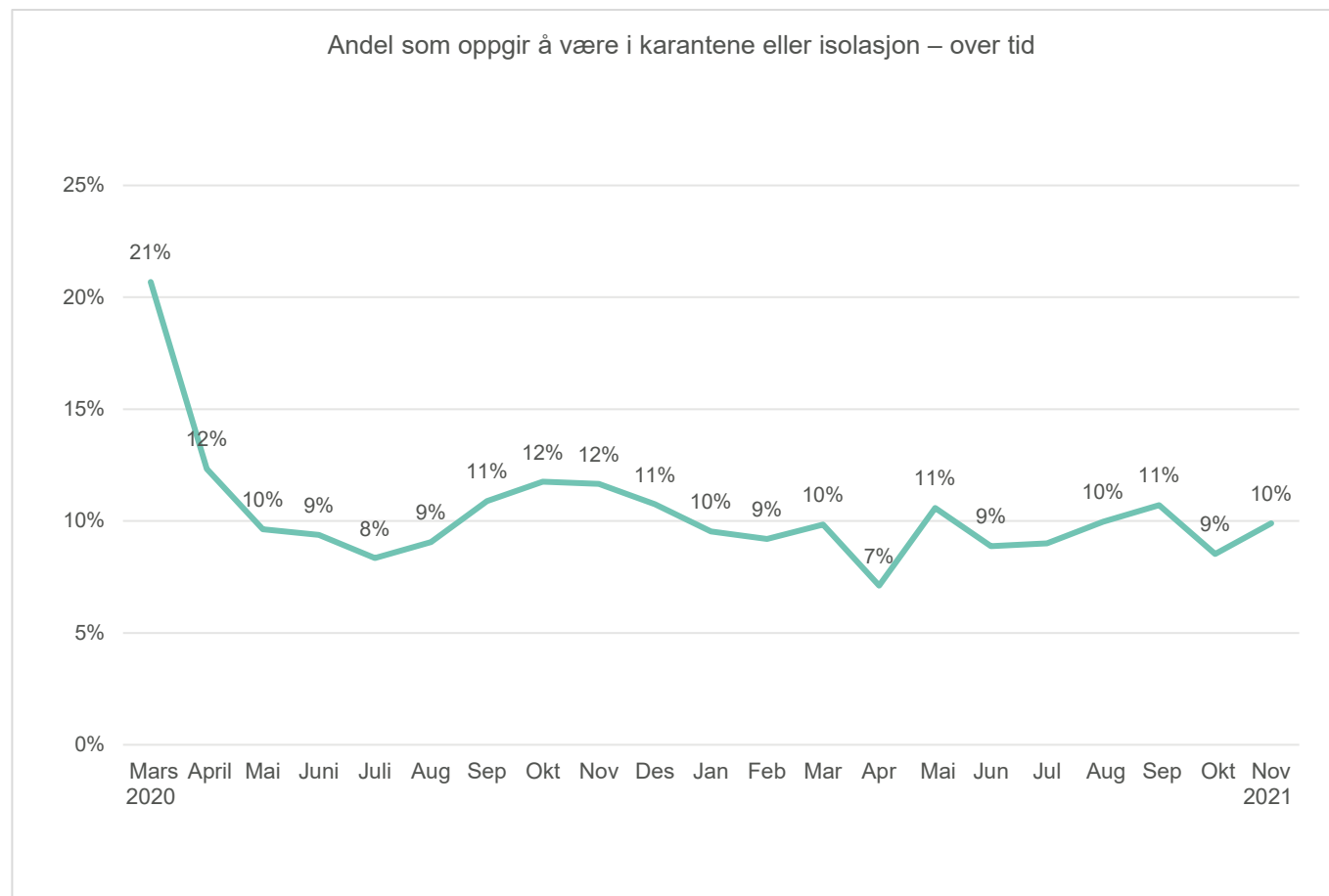
n= 7325/3048 ?

Synes du det er en riktig beslutning at det er innført full skjenkestopp i hele landet etter midnatt? // Synes du at myndighetene bør oppheve det nasjonale forbudet mot skjenking av alkohol?

Karantene

- I snitt oppgir 12 prosent av befolkningen at de er i formell karantene eller isolasjon under pandemien.
- Andelen var høyest rett etter nedstengingen i mars 2020 (hvor to av ti oppga dette), og har ligget på rundt en av ti i alle måneder deretter.

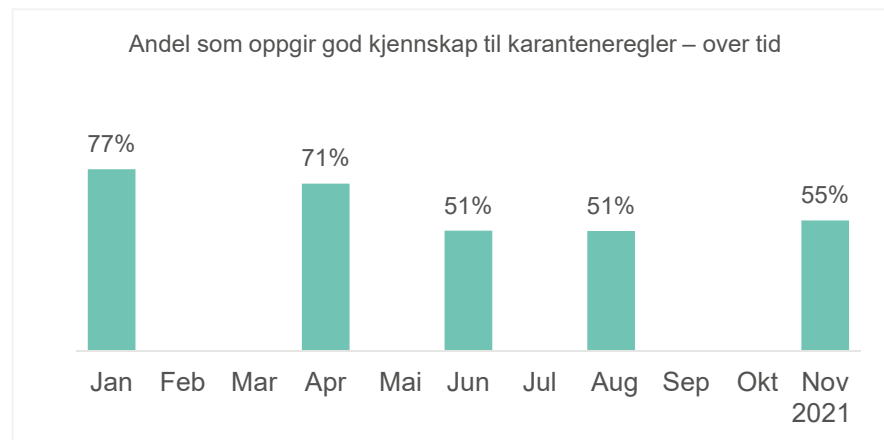
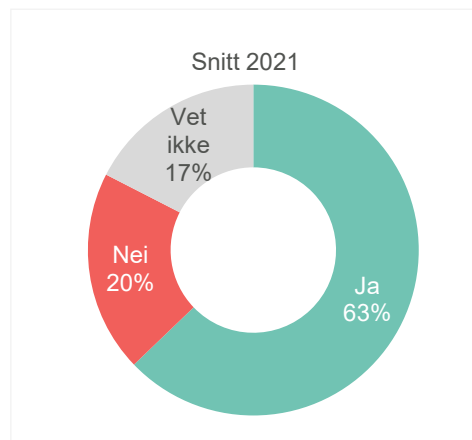
n= 53082

? Er du eller noen i din husstand i formell karantene eller isolasjon for tiden?

Karantene og regelforståelse

- I 2021 oppgir i snitt 63 prosent av befolkningen at de har god kjennskap til karantenereglene som gjelder for tiden. 20 prosent svarer nei, mens 17 prosent er usikre.
- Andelen som har god kjennskap til karantenereglene var høyest i januar 2021 (77 %) og har i all hovedsak falt gjennom året, og er nede på 55 prosent i november.
- Befolkningen med innvandrerbakgrunn oppgir i større grad god kjennskap til karantenereglene enn de uten innvandrerbakgrunn (65% vs. 57 %), noe som kan ha sammenheng med reiseaktivitet utenlands.

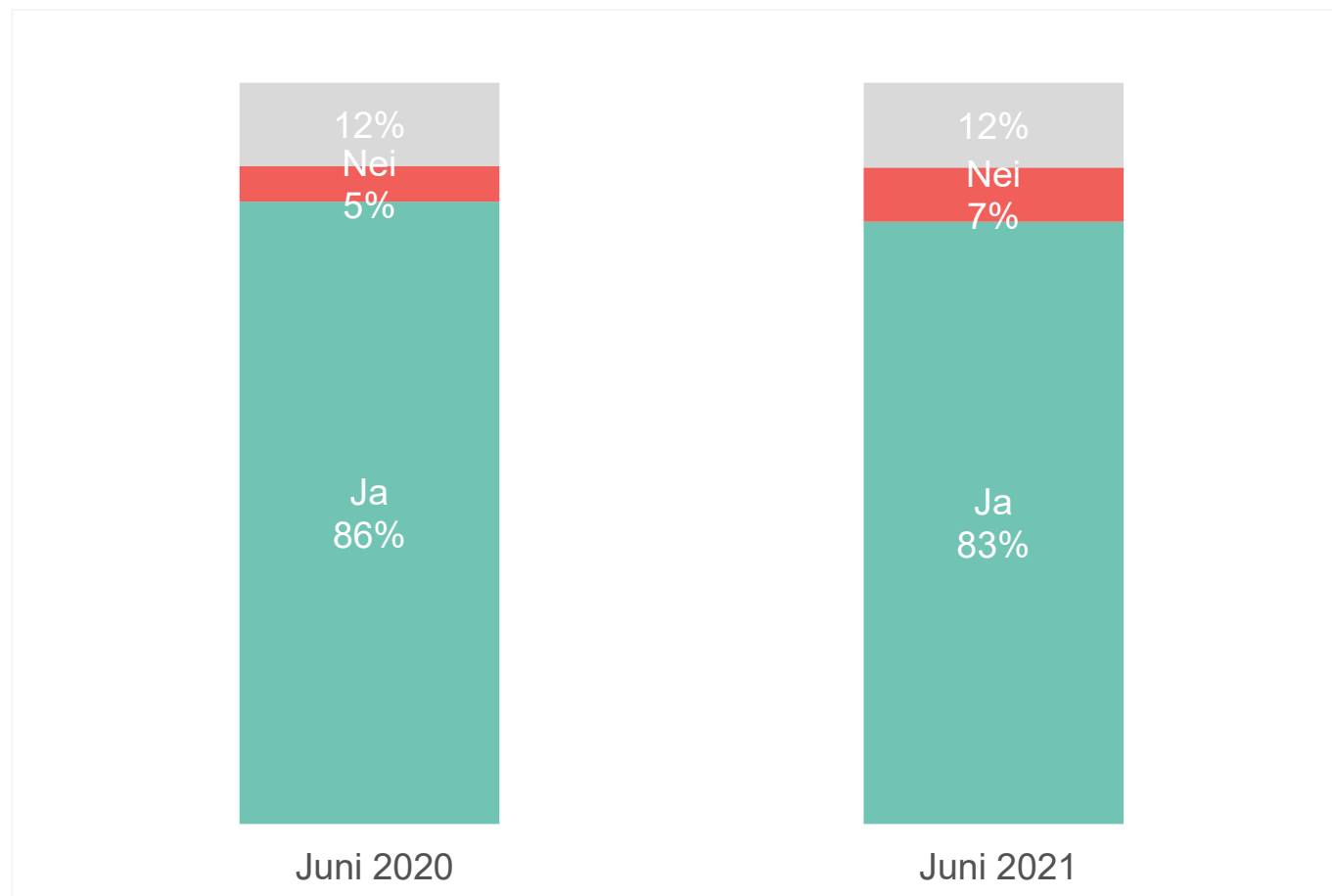
Karantene januar 2021

- I januar 2021 fikk 3.288 nordmenn følgende spørsmål: «Har du i løpet av pandemien vært i en situasjon som innebærer at du skulle gå i karantene?»
- 33 prosent svarte ja. Blant disse dreide det seg i noe større grad om smittekarantene enn reisekarantene.
- Videre oppga 89 prosent at de hadde overholdt karantenereglene fullt ut når de var i denne situasjonen. 4 prosent svarte nei, mens resten sa vet ikke.
- I tillegg ble følgende spørsmål stilt til befolkningen i januar 2021: «Dersom du måtte gå i karantene i dag, vet du hvor mange dager du må være i karantene?», noe 85 prosent svarte ja på, mens resten sa nei eller vet ikke.

Utenlandsreiser

- Både sommeren 2020 og sommeren 2021 valgte nordmenn flest norgesferie (i den grad man tok ferie)
- Andelen som oppga at ferien kun blir i Norge var 86 % i 2020 og 83 % i 2021 (målinger i juni).
- Utenlandsreiser ble ikke kun droppet i sommerferien. I september 2020 oppga kun 8 prosent at de kom til å reise til utlandet i løpet av året, og andelen falt ytterligere utover året. Tendensen repeterte seg i 2021.

n= 25463

? Antar du at sommerferien din kun blir i Norge i år?

Vaksinering

I august 2020 (og før en vaksine var godkjent), sa nesten to av tre nordmenn (63 prosent) at de ville ta en vaksine mot koronaviruset når den kommer. 16 prosent sa nei, mens 22 prosent oppga vet ikke. Samtidig oppga 60 prosent at de var bekymret for uheldige bivirkninger (året etter var andelen 37 prosent). Dersom spørsmålsformuleringen ble endret til «*Hvis en trygg og effektiv vaksine mot koronaviruset blir utviklet, kommer du til å ta den?*» økte andelen som ville ta vaksine til i snitt 73 prosent denne høsten.

Etter at den første vaksinen fra Pfizer og BioNTech ble formelt godkjent i Europa 21. desember 2020 økte viljen til å ta vaksine og noe som fortsatte inn i 2021 – og tross ulike hendelser som kunne antas å svekke vaksineviljen (for eksempel midlertidig stans av AstraZeneca-vaksinen¹ i mars 2021).

- For flere detaljer, se: [Nordmenn velger vaksine tross vaksinstans](#)

I august 2021 oppga totalt hele 95 prosent av den voksne befolkningen at de ville ta, eller allerede hadde tatt, vaksine. Kun 4 prosent sa da nei til å ta vaksine, og kun 2 prosent svarte vet ikke.

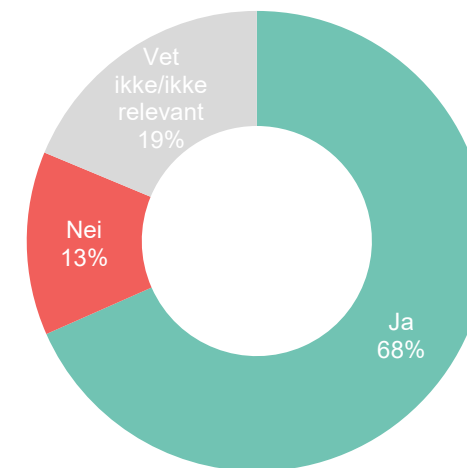
Selv om vaksinegraden i Norge allerede er høy og ytterligere flere forventes å ta vaksinen, er det noen som ikke vil. Hvem er de? De utgjør en liten andel av befolkningen, men de er ikke en enhetlig gruppe og finnes overalt i samfunnet. Likevel har de flere kjennetrekke, blant annet at de har mindre tillit til myndighetene, er mer bekymret for bivirkninger av vaksinen og synes at åpningsfasen går for sakte.

- For flere detaljer, se [Hvem er de som ikke vil ta vaksine?](#)

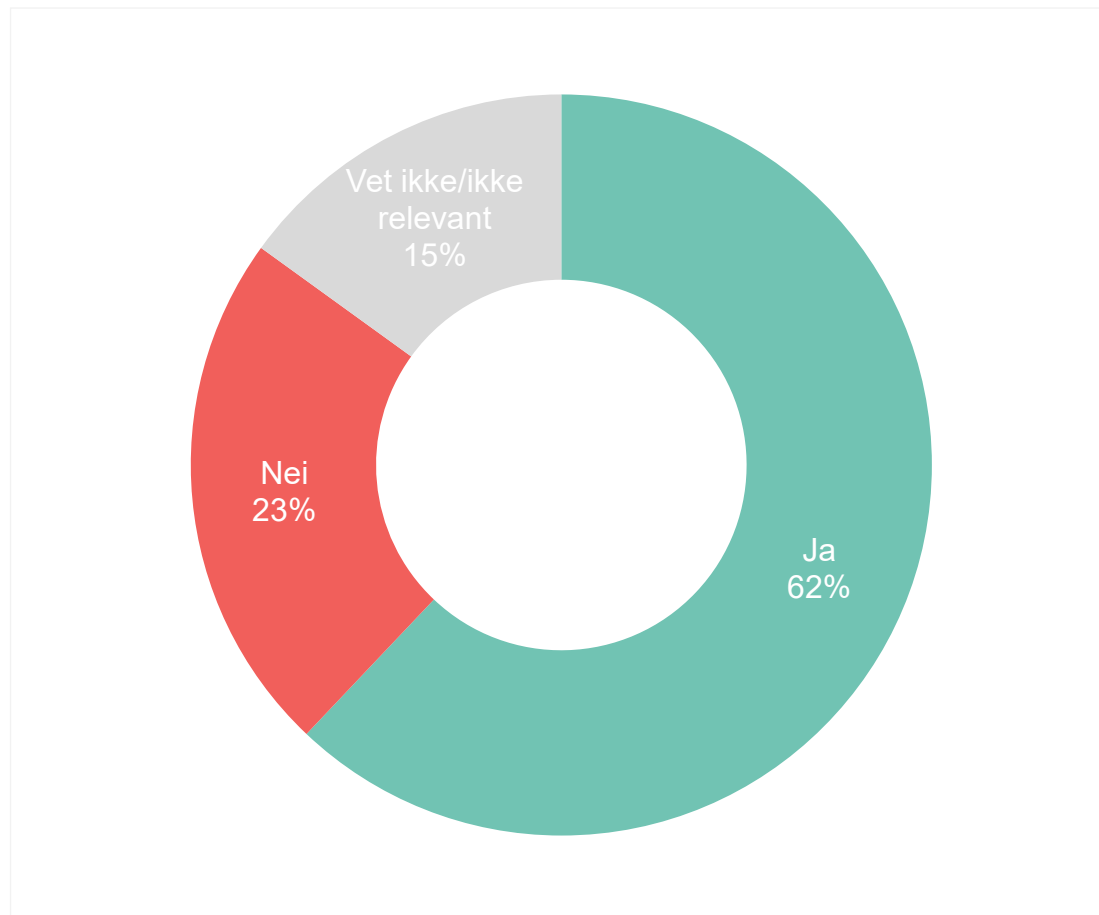
I halvårsperioden april-september 2021, frem til myndighetene besluttet å tilby vaksiner til 12-15-åringene, oppga i gjennomsnitt ca. syv av ti foreldre at de var villig til å vaksinere barna sine, dersom en koronavaksine blir godkjent for barn (tallene var ganske stabile i perioden).

Er du villig til å vaksinere dine barn, dersom en koronavaksine blir godkjent for barn?

Snitt april-september 2021

To av tre vaksinerte nordmenn er positive til koronasertifikat

- I perioden april-november 2021 sier i snitt 62 prosent av befolkningen at de synes at fullvaksinerte bør få et vaksinepass eller koronasertifikat med fordeler, som å gå på kulturarrangement, utesteder o.l.
- Det er naturlig nok ulikt syn på koronasertifikat avhengig av om man selv har/vil ta vaksine eller ikke, hvor kun 9 prosent av de som ikke vil ta vaksine sier ja til koronasertifikat. I alle andre grupper i befolkningen er grunnholdningen positiv, selv om det har vært uklart hva sertifikatet konkret vil innebære.

n= 15818

?

Synes du at de fullvaksinerte bør få et vaksinepass eller koronasertifikat med fordeler slik som å reise karantenefritt, gå på kino, sportsarrangement eller utesteder?

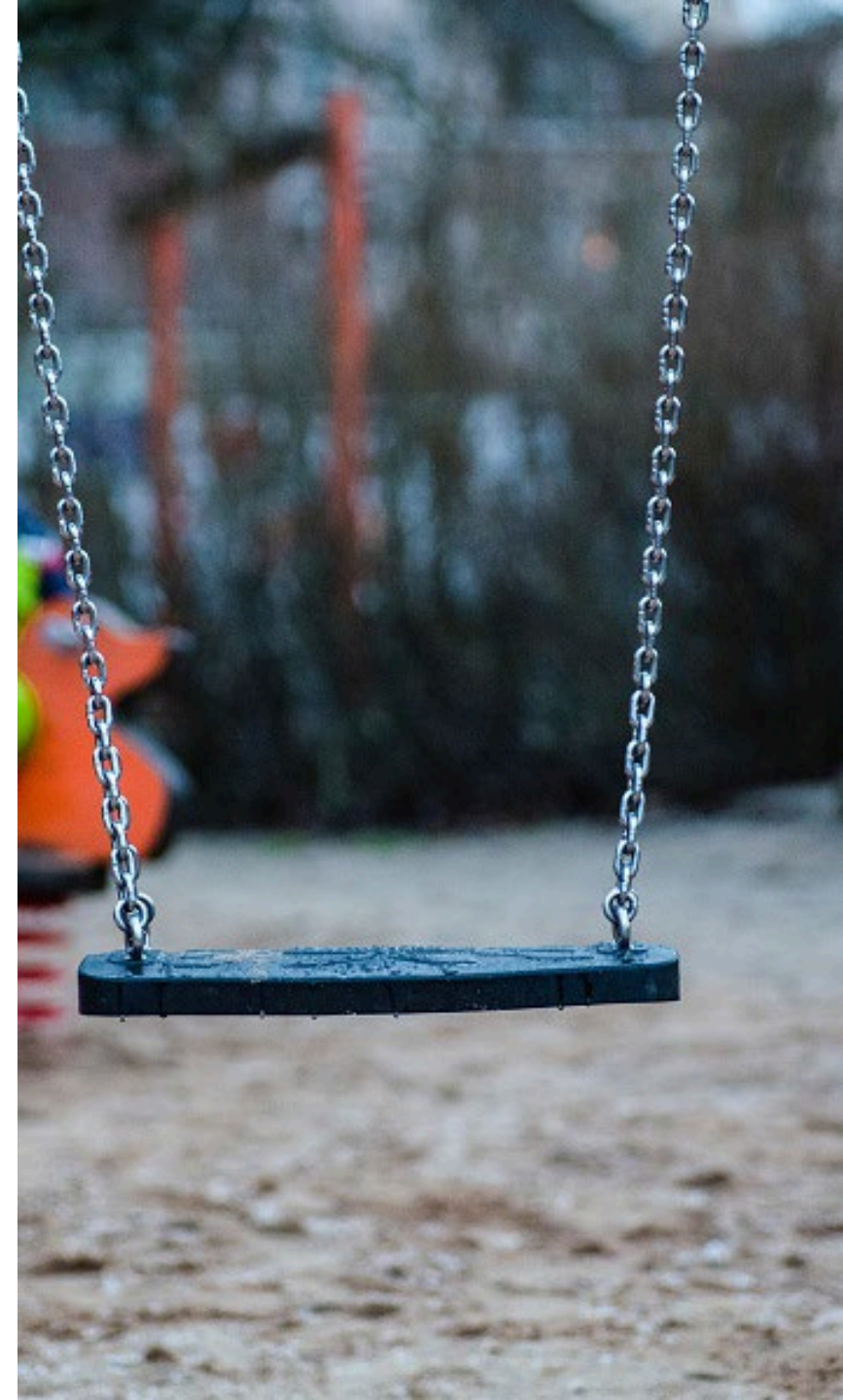

Støtter ny nedstenging

- Sommeren 2020 sier ni av ti nordmenn (87 %) at de i noen eller stor grad støtter en ny nedstengning av samfunnet, dersom smitten blomstrer opp igjen. Kun 7 prosent svarer at de ikke støtter en ny nedstenging.
- Et klart flertall av disse oppgir videre at de vil støtte nedstenging av aldershjem, skoler og barnehager, dersom smitten blomstrer opp igjen.
 - 79 % støtter en ny nedstenging av besøksmuligheter i institusjoner
 - 63 % støtter en ny nedstenging av skolen
 - 60 % støtter en ny nedstenging av barnehagene

n= 1055

? I hvilken grad støtter du en ny nedstengning av samfunnet, dersom smitten blomstrer opp igjen?

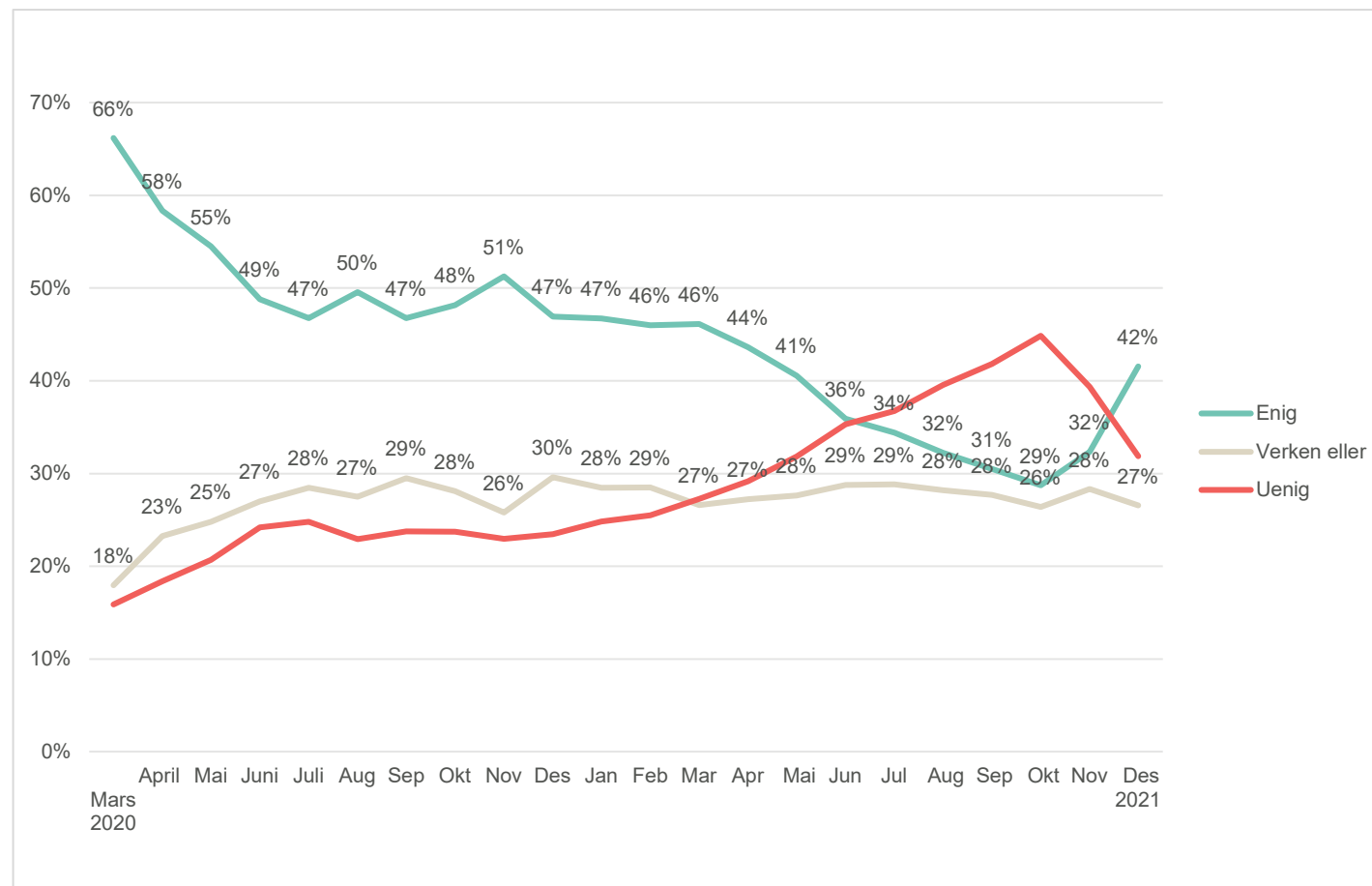
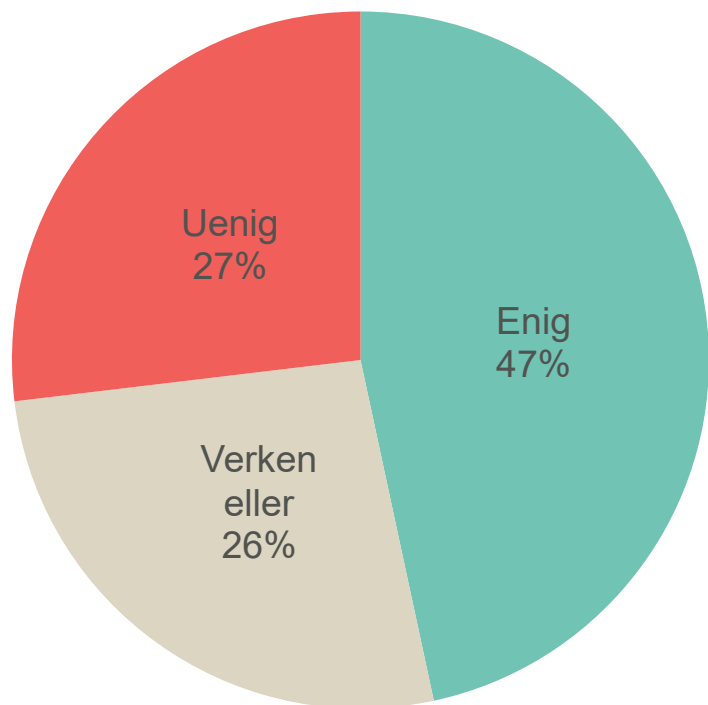

A close-up photograph of a healthcare worker in blue scrubs, wearing a blue surgical mask and a clear face shield, administering a vaccine to a patient. The patient is also wearing a blue surgical mask and has their arm extended. The scene is set in a clinical environment with a white wall in the background. A semi-transparent red box is overlaid on the right side of the image, containing white text.

Flere tema: Økonomi, klima og global
vaksinefordeling

Bekymring for den norske økonomien

Snitt mars 2020-november 2021

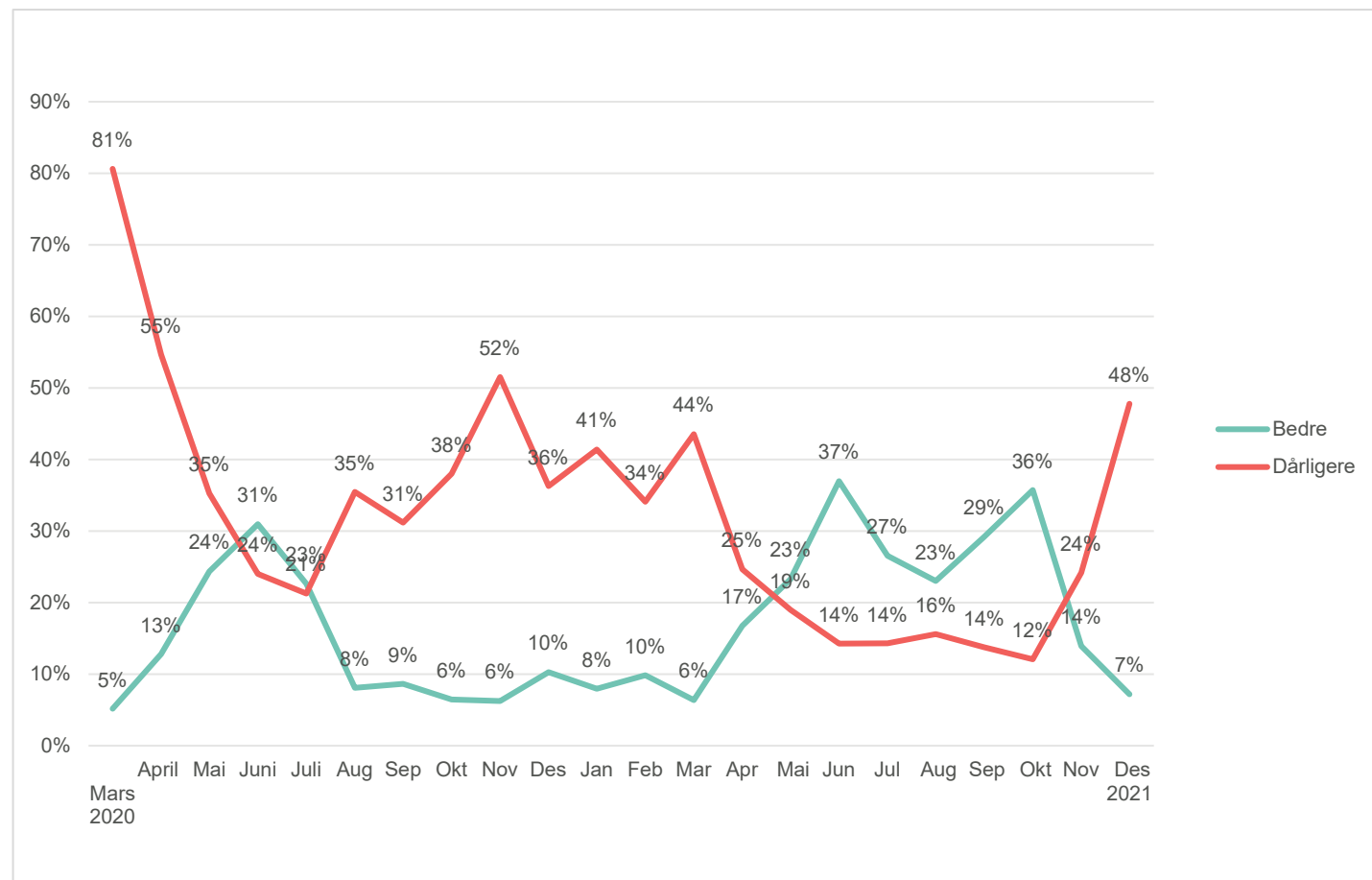
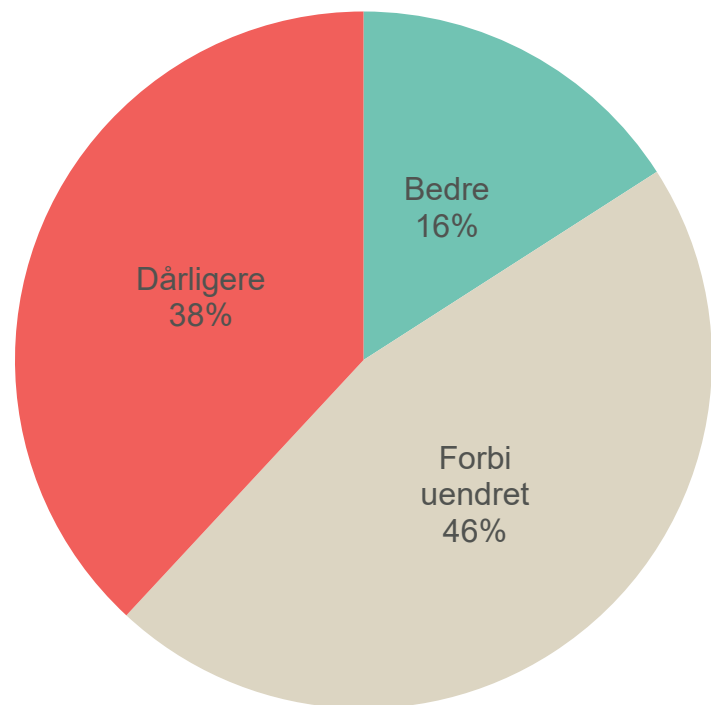
n= 147840

? Jeg er bekymret for den norske økonomien som følge av koronaepidemien

Forventning til norsk økonomi fremover

Snitt mars 2020-november 2021

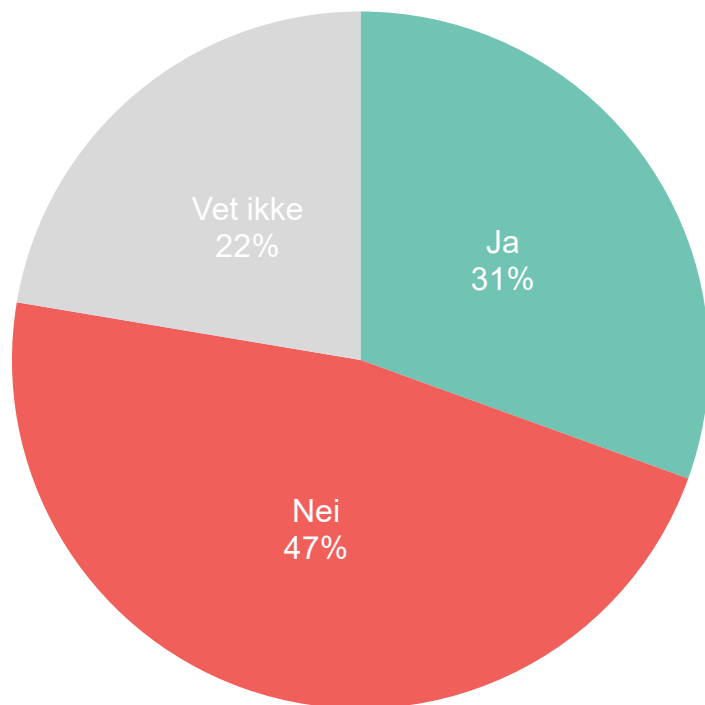
n= 112981

? Tror du den økonomiske situasjonen i Norge den neste måneden vil bli bedre, dårligere eller forbli uendret?

Ønsker «koronatiltak» for klimaet

Snitt oktober 2020-november 2021

- Mange er også innstilt på å leve med like stor tiltaksbyrde som vi har hatt i pandemien, fremover – dersom det bidrar til å stoppe klimakrisen.
- Dette gjelder særlig de unge. Til tross for at unge har vært spesielt hardt rammet av tiltakene, oppgir i snitt 43 prosent av de unge under 30 år at de synes myndighetene bør innføre like kraftige tiltak for å stoppe klimakrisen som vi har hatt for å stoppe koronakrisen.

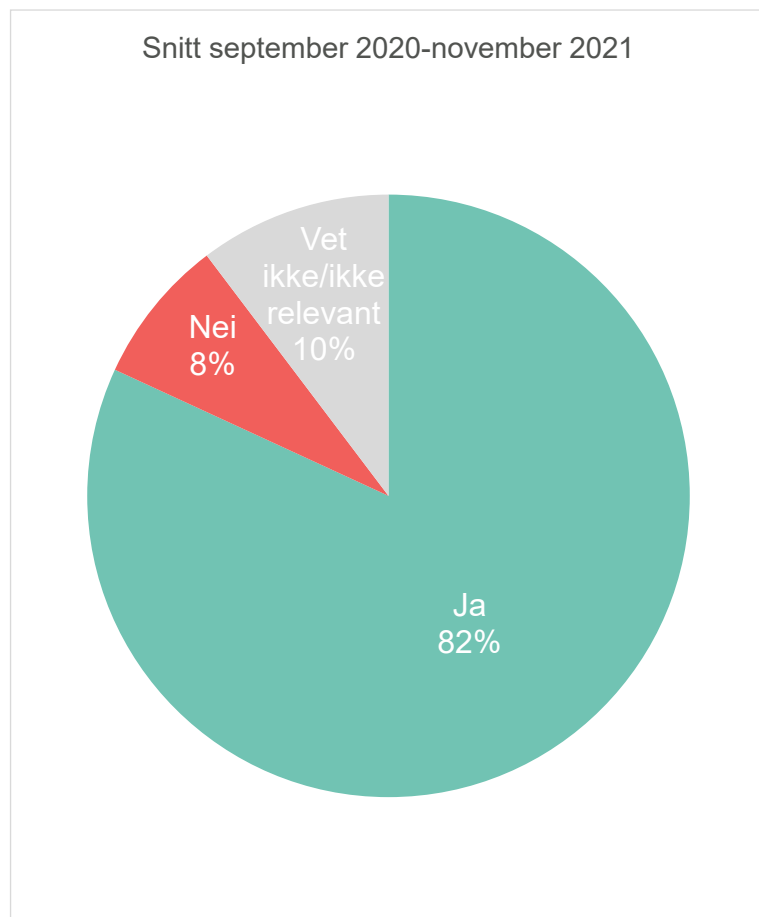
n= 21283

?

Synes du myndighetene bør innføre like kraftige tiltak for å stoppe klimakrisen som vi har hatt for å stoppe koronakrisen?

Støtter global vaksinerings

- På spørsmål om *alle land bør ha lik tilgang til en vaksine mot koronaviruset*, svarer mer enn fire av fem nordmenn ja til dette (82 %). Kun 8 prosent sier nei, resten vet ikke.
- Omtrent like mange (80 %) sier at de *synes at rike land bør frigi patenter til koronavaksiner, slik at andre land kan produsere vaksiner selv*. 8 prosent sier nei, mens resten vet ikke.
- Det globale aspektet har opptatt nordmenn under hele pandemien. Det gjelder fortsatt. Det er også en økt bevissthet om at ingen er trygge før alle er trygge og at lav vaksinegrad gir fare for mutasjoner.
- Allerede samme måned som Norge stengte ned i mars 2020, oppga seks av ti nordmenn (63 %) at de var opptatt av koronasituasjonen i Afrika (gjennomsnittet for pandemien er 52 %).

n= 18368

? Bør alle land ha lik tilgang til en vaksine mot koronaviruset?

Opinion AS | Vulkan 16 | 0178 OSLO

Opinion:

www.opinion.no

hei@opinion.no

[@opinionoslo](https://www.instagram.com/opinionoslo)